

Metĩndjwỳnh Karõ kute meo ba'ã ujarẽnh ne ja.

Ruka ne ajte me bakunĩ kadjy Teopiremã pi'ók no'ók ne. Õbê ja ne kum Jeju'ã ujarẽnh tẽn àbir djãmã kumẽ. Ne kam jakam ajte Jeju àbirkõt arẽ ne kam Metĩndjwỳnh kute Amikarõ janor nhym kute me 'amỳnh tỳx'ã ajarẽ. Jeju pykabê ar bari kute õ me jao atom ne kam arỳm kàjkwamã àbirkam kute ar meo ba rã'ã ne kute memã Amikarõ janor ne o meo tỳx ar o ba nhym me kute Jeju pyma proobit mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx ar o baja'ã ujarẽnh tẽ. Jejukõt ba djwỳnh ne uma proo arkum me uma kêt mex ne memã 'ã ujarẽnh ba nhym me tu amim markumrẽx ne 'ã bikprõnho dja. Be, nhym Ruka ja kunĩ'ã ajarẽ ne kam ajte Pedru'ã ajarẽ ne kam atãri Paur'ã ajarẽ. Djãm Jeju kute amim mebé idjaerbit pytãr ne ar meo bamã? Kati, kute pyka kunĩkõt me ja kunĩ pytãrmã. Pedru ne memo krax nhym kam Paur mrãmri apỳnh me õ pyka djari kunĩkõt me'ỳr mrãn prĩne memã 'ã ujarẽnh ba. Amrêbê ne Paur kum Jeju nhõ me ja kurêkumrẽx ne prĩne meo bikẽnh ar o ba nhym kam Jeju kum amijo amirĩt nhym arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne kum abên kam kabẽnkõt pyka kunĩkõt me'ỳr mrãn memã Jeju'ã ajarẽ nhym kam me tu amim markumrẽx ne kam 'ã akuprõ.

*Jeju djàbir'ã ujarẽnh kadjy ne ja.
Mat 28.16; Mak 16.14; Ruk 24.46*

¹ Be, ga Teopire, amã ne ba amrêbê pi'òk no'òk ne. Pi'òk wãkam ne ba Jeju djâpênh kraxkurũm, kabêh kraxkurũm prĩne amã 'ã idjujarênh tẽn 'ã amã pi'òk no'òk ne. ² Pi'òk no'òko tẽn kam arỳm àbir'ãnh amã 'ã ajarên arỳm 'ãnh pi'òk no'òk krãta. Be, Jeju kumrêx ne amijo me kwỳ pytà. Amijo me kwỳ pytà arỳm àpênh dj'ã arkum karō. Metĩndjwỳnh Karō kukwakam 'ã arkum karōn ar anon arỳm kãjkwa djwỳnhmã wabi. ³ Be, àbir kêttri ne tokryn tyn akubyn tĩn ne arỳm arkum amijo amirĩt ar o ba. Mỳj kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba? Bir, dja ar tĩnkôt omũn arỳm mã memã kum,

—Mrãmri ne akubyn tĩn. Ar ba ne bar akubyn tĩnkôt omũnh krãptĩ, anhỹro ba. Ar kute ã memã anhỹro ba kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba. Nãm arkum amijo amirĩt ne mã arkum ujarênh ba. Metĩndjwỳnh kute amim me utarn ar meo ba'ã arkum ujarênh ba. Akubyn tĩn'ã arkum amijarênh ar o ba: nhym arỳm 'ã arngrobê 40 apêx. ⁴ 'ã arngro apêx kêttri ne ar ajte Jejumê ro'ã abeno akuprō nhym arkum 'ã karōn arkum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarê kurũm ar akator kêt ne ije amrêbê ar amã gwaj Babãm kabêh jarênh kôt Metĩndjwỳnh Karō jabej ajkam ama. ⁵ Be, Djuão Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij. Nhym be, dja ar ajã arngro krãptĩ apêx kêt nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã Karō jano nhym raxo ar akad-jwỳnhbê nhỹn ar ajo ba. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁶ Nhym kôt ba djwỳnh Jeju àbir kutã 'ã akuprō. Be, me bajtemmã ne mebê idjaer àpênh tũm. Ar 'ã akuprōn kukij ne kum,

—Ë, Bẽnjadjwỳr djwỳnh, djãm jakam dja ga me bajtembê me babê idjaero amiptàn ar me ijo aba? ane.

⁷ Nhym arkum,

—Bir, gwaj Babãm djwỳnh ta ne kute mar. Kabẽnkõt dja aje arẽnhwã'ã akati nàr 'ã mytyrwỳ bõx. Kute ar amã 'ã akati jarẽnh ar aje mar prãm kêtumrẽx. ⁸ Nhym be, dja Metĩndjwỳnh Karõ ar akam ruw ne ar amã tỳx jadjà gar arỳm kukwakam atỳx ne. Ne kam ijã memã adjujarẽnh ar aba. Krĩraxbê Djeruxarẽkam ijã memã adjujarẽnh ar aba. Ne amibu'ã pykabê Djudêjakam apỳnh me krĩ djari kunĩkõt ijã memã adjujarẽnh ar aba. Ne amũ pykabê Xamarijkam apỳnh me krĩ djari kunĩkõt ijã memã adjujarẽnh ar aba. Ne amũ: pyka kunĩ kõt aba:n apỳnh me ba djà kunĩkõt me'ỳr aban bõx ne memã ijã adjujarẽnh ar aba.

⁹ Nãm ã Jeju arkum anen arỳm kàjmã tẽ. Kàjmã tẽ nhym ar omũnho ku'ê. Nhym kakrã arỳm o akno nhym ar arỳm omũnh kêt ne.

¹⁰ Abej rĩto ku'ê rã'ã nhym arỳm Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh amãnhkrut tu ar kuri dja. Ar õ kubẽkà jaka. ¹¹ Ar kuri djan arỳm arkum,

—Ë, pykabê Garrêjakam ar ajabatàn, mỳkam ne gar kàjkwa jabẽno aku'ê? Arỳm ne Jeju ar abê kàjkwa djwỳnhmã wabi gar omũ. Dja gar akubyn rwỳkkõt djwỳ ã omũnho ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh arkum ane.

Maxij kute Djuda tykkam pãnh àpẽnh djà 'amỳnh ne ja.

¹² Nhym kam ar ar ku'ê djà kurũm, krãnhbê Oriwêre kurũm akubyn Djeruxarẽ'ỳr tẽ. Mebê

idjaer ne me amikukràdjà kôt me tyk djà kêt djàkam pi'òk ràràrkam nĩjar mrãnh kêt. Me mrãnh'ã akreo kirometu pydjibit. Me kukràdjà kôt ar akubyn Djeruxarê'ỳr tẽmo kute kirometu pydji pyràk. ¹³ Ne kam bôx. Bôx ne kỳjrũm kumoka'ê'ỳr wabi. Ar bikprõnh djãmã wabin nhỹ. Pedrumẽ Djuãomẽ Xijagumẽ Ængremẽ Piripimẽ Tômẽmẽ Batormẽmẽ Matẽumẽ Xijagumẽ Ximãomẽ Djuda ar nhỹ. Aupẽu ne Xijagu ja dji. Ximão ja ne idji kakritbê Xerodji. Djuda ja ne Xijagumẽ ar axikôt apôx. ¹⁴ Ar ja kunĩ axikôt amim Jeju maro nhỹn mã Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ. Mã kum meo à'wỳro nhỹ. Nhyr me niredjwỳ kwỳ nhỹ. Jeju nãbê Marijdjwỳ nhỹ. Jeju kamy ar axikôt ar apôxja ar adjwỳnhdjwỳ nhỹ.

¹⁵ Nhỹ: nhyr ar'ã akati kwỳ apêx nhyr Pedru arỳm kàjmã Jejukôt ba djwỳnh nhipôkri dja. Arỳm ne me krãptĩbê 120. Kàjmã djan memã kum,

¹⁶ —Akmeremẽ àpnhĩre ar, dja gar ikabẽnja ma. Be, Djuda ne Jeju'ỳr meo mỗ nhyr kam me pa 'amỳ. Amrêbê: ne me bakukãmãre Djuda'ã ajarẽ. Metĩndjwỳnh Karō kukwakam Djuda'ã ajarẽ. 'Ã ajarẽ nhyr me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhyr me aben djô'ã arẽho mỗ:. Arẽho mỗr tãmtã arỳm 'ỳr o bôx. Me bakamingrãnyrekam Djuda arỳm Jeju'ỳr meo mỗrkumrêx nhyr me arỳm pa 'amỳ. Me bakukãmãre Dawi kute 'ã ujarẽnh kôtô arỳm 'ỳr meo mỗrkumrêx. ¹⁷ Be, Djuda kute 'ỳr meo mỗr kêttri ne Jeju arỳm amijo utà. Ar iro'ã amijo ar ipytàn arỳm ano bar kumẽ ro'ã apê.

¹⁸ Jeju te amijo utà nhyr kam kurê djwỳnhmã kanga nhyr me arỳm pãnh kum ngônphõno pi'òk

kaprĩ ngã. Nhyam kam pi'òk kaprĩja pãnh amim pyka'õ by. Nãm pyka byn arỳm kam tỳm ne ajkatõr nhyam krêx kunĩ ajkapĩ. ¹⁹ Nhyam kam Djeruxarêkam me ja kunĩ abenmã arênho ipòk ne. Ne kam amikabên djwỳnhkam õ pykamã Axêdjama jarê. Nãm ã Pedru memã ane. Me bakabênkam ne gwaj ren Djuda nhõ pykamã pyka kamrõre jarê.

²⁰ Nãm memã anen kam itepã ajte memã kum,
—Be, Djuda tyk ja'ã ne me bakukãmãre amrêbê:
mebê idjaer nhõ me ngrer tũm'ã pi'òk no'òk ne memã kum,
“Kwãrĩk wãnh krĩ djã ja kaprỳ. Gê me'õ kam krĩ kêtikumrêx”, ane.

Ne kamã ajte 'ã memã kum,

“Àpênh djàkam dja me'õ pãnh apê”, ane.

Nãm me bakukãmãre ã Metĩndjwỳnh kukwakam pi'òkkam ane. ²¹ Ije ar amã Metĩndjwỳnh kabên jarênhja kôt gê me'õ Djuda djàpênh djã 'amỳ. Ë, bar Jejumê ro'ã ar iba. Ar gadjwỳ ar akwỳ ne gar Jeju kôt ar aba. Be, Jejumê ro'ã ar baba 'õ, dja àpênh djàkam apê. ²² Gwaj baro'ã babamo kraxkam ne Djuão Metĩndjwỳnhmã ngômã me angjênho ba. Gwaj arỳm kam Jeju pumũ. Gwaj baro'ã ar baba: nhyam kam Jeju arỳm wabi gwaj kam omũnhõ ino re. Gê Metĩndjwỳnh kabên kôt ar ajõ gwaj baro'ã apê. Gwaj baro'ã baje Jeju pumũnhkam dja ar ajõ gwaj baro'ã apê gwaj kam Jeju akubyn tĩnkôt memã badjujarênh ar baba. Nãm ã Pedru arkum ane.

²³ Nhyam me arkum,

—Be, ar wã, Jõdje Baxabamê Maxijmê ne ar aro'ã Jeju pumũ, ane. Jõdje Baxaba nhidji 'õdjwỳbê ne Juxu.

24-25 Nhyr ar arỳm Metĩndjwỳnhmã ar arẽn kum,
 —Ga abê Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Me kunĩ nhõkre
 kadjwỳnhbê ne ga aje me kabẽn mar. Ne arỳm
 ar amãnhkrutja pumũ. Jeju ne amrêbê ar ijano
 bar 'ã memã idjujarẽn ar iba. Gê ar ja'õ Djuda
 pãnh ar iro'ã 'ã ujarẽn ar ba. Ga aje amijo ar
 ja'õ pytarkõt ar imã o amirĩt. Djuda ne axwekõt
 Jeju kute ar ijanorjabê amijo kuka. Kwãrĩk wãnh
 me biknor tokry djakam wãnh akuno. Nãm ar ã
 Metĩndjwỳnhmã ane. ²⁶ Ne kam ar idji'ã kẽn kryre
 no'ok. Ne kam kumẽ. Ne kam 'ã idji kute amirĩtkõt
 ar arỳm amijo Maxij pytã. Nhyr kam me Maxijmã
 Jeju kute anor'õ jarẽ. Jeju kute Ar kubê 11 janor
 kõt ne me arkum arẽ.

2

*Karõ raxo me kadjwỳnhbê ÿm meo ba kadjy ne ja.
 Kar 4.31, 8.15, 10.44, 19.2*

¹ Arỳm ne mebê idjaer bikprõnh djã nhõ akati
 nhidjibê Pẽxiko. Kam arỳm Jejukõt ba djwỳnh kunĩ
 axikõt amim Jeju man ro'ã nhỹ. ² Ro'ã nhỹ: nhyr
 ar aêrbê arỳm kãjkwa kurũm mỳjja rãrãk ne arỳm
 kikremã wadjã. Mỳjja rãrãk kute køk 'itỳx rãrãk
 pyrãk nhyr arỳm me kunĩ kuma. ³ Nhyr arỳm
 mỳjja kute kuwy pyrãk amirĩt. Amirĩto kute me õto
 bikjêr pyrãk. Ne kam mỳj kuwyja arỳm ar'ã arij. Ar
 ã pỹnhkõt ar'ã arij nhyr ar arỳm abenã omũ.

⁴ Kam ne Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar ã pỹnhkõt
 raxo ar kadjwỳnhbê nhỹn ar ar o ba. Nhyr ar arỳm
 apỹnh me bajtem ba djakam me kabẽno kabẽn ne
 arỳm arẽnho dja. Metĩndjwỳnh Karõ ta arkum me
 kabẽn jangij nhyr kam ar arẽnho dja.

⁵ Metĩndjwỳnh Karõ kute ar ar o ba kêttri ne me ja apỳnh me bajtem ba djà kunĩkõt aben kurũm ban bõx. Ne arỳm myt tãmkam krĩraxbê Djeruxarêkam ar ba. Me bõx ny ja ne me mebê idjaer kukràdjào kukràdjàn kute ar o ba tũm. ⁶ Nãm me Djeruxarêkam ar ba: nhym arỳm mỳjja rãrãk kato. Nhym me amybỳm mỳjja man itepato ar'ã aben pydji. Me krãptĩ: bõx. Bõx nhym Jeju kõt ba djwỳnh ar arỳm apỳnh me bajtem kabẽnkam kabẽn jarẽnh mexkumrẽxo ku'ê. Ar kute me bõx ny kabẽn bajtem jarẽnh mexkumrẽx. Apỳnh me bõx ny jabatành djàkam me kabẽnjakam ar kabẽn jarẽnh mexkumrẽx nhym me kunĩ arỳm amikabẽn djwỳnh ma. ⁷ Amikabẽn djwỳnh man kam te kute kraxkõt ar marmã arkam no tyn kumex ne abenmã kum,

—Je, me kabẽnja ma. Me ja kunĩ ne me pykabê Garrêjakam abatành. Me kute me bakabẽn mar kêtikumrẽx ne arỳm kam kabẽn jarẽnh mexkumrẽx. ⁸ Amrêbê me baprĩri apỳnh me bakabẽn djwỳnh gu me arỳm jakam maro dja. Mỳj ne me ja me bakabẽnkam kabẽn kadjy amijon? ⁹⁻¹⁰ Be, apỳnh me bajabatành djàbê ne pykabê

Paxijmẽ

Medjijmẽ

Erãomẽ

Mexomimẽ

Djudêjamẽ

Kapadômẽ

Põtumẽ

Adjijmẽ

Bridjamẽ

Papirijmẽ

Edjitemẽ.

Apỳnh me bajabatành djà ne ja.

Ribijkam pykabê Xireni kuridjwỳ me bajabatành djà'õ.

Krĩraxbê Rõma kurũm me babõxdjwỳ bakwỳ babê idjaerkumrẽx.

Nhym me bakwỳ amrêbê baje mebê idjaer kukràdjào kukràdjà.

¹¹ Kretamẽ Arabijmẽ ne me bajabatành djà 'õdjwỳ. Be, apỳnh me bajabatành djà ne ja. Nhym me tu me bajaêrbê apỳnh me bakabẽn djwỳnh kunĩkõt kabẽn jarẽn mex. Me bakabẽn jarẽn mex ne arỳm kam Metĩndjwỳnh rax'ã ujarẽnho kumex gu me arỳm ar kuma. Nãm me bõx ny ã Jejukõt ba djwỳnh ar'ã abenmã ane. ¹² Ne arỳm te kute kraxkõt ar marmã arkam no tyn kumex ne ar umaje umar punuren abenmã kum,

—E kum, mỳj'ã ne gu me baje me kabẽn marja amijakre? ane.

¹³ Nhym me kwỳ arkam bẽno ajkẽn abenmã kum,

—Kadjwati kangõ* kumexkam ne me ajbã, ane.

Pedru kute kàj bê me krãptĩ:mã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn.

¹⁴ Nhym kam Pedru arỳm kàjmã dja. Jeju kute ar anorbê 11mẽ ar ro'ã kàjmã djan arỳm kàj bê memã kabẽn ne memã kum,

—Me abê idjaer, krĩraxbê Djeruxarẽkam me ar aba kunĩ, dja ga me ikabẽn 'ãno djan ama. ¹⁵ Be,

* **2:13** Mỳjja me kute o kõm ne kõt bibãnh kunĩja, kadjwati kangõmẽ uba kangõmẽ, mỳjja kangõ kunĩ ne me kum kadjwati kangõ jarẽ.

me amãbit ne bar ije kadjwati kangõkam ibibãnh pyræk. Nhym be, kati. Ota, kỳjrũm myt nhỹ. Nhỹnh got kỳjrũm myt nhỹrkam kadjwati kangõkam me bibãnh'õ amirĩt ne? Arkati. Ar ba ne bar ibibãnh prãm kêt-kumrêx. ¹⁶ Bar me amã arê ga me ama. Bar apỹnh me aba djàri me akabênkam ikabên jarênh mex ga me ama. Be, amrêbê: Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnhbê Djõwe kute ar ijã ujarênh kõt ne bar ã ikabêno ane. ¹⁷ Nãm me bakukãmãmremã kum,

“Metĩndjwỳnh me bamã, ‘Dja mỳjja kunĩ pykakõt amingrành 'ỳr nhym me kunĩ aminhinomã amimênh 'ỳr ba arỳm me kunĩmã Ikarõ jano nhym arỳm meo tuknĩn meo ba.

Me ã pỹnhkõt me kunĩo tuknĩn meo ba. Meo tuknĩ kute mrãmri ne me kute me iby ngõ kapĩ nhym kute meo tuknĩ pyræk.

Dja ba Ikarõ jano nhym akamrer ar, akadjwỳx ar ikukwakam kabên jarê.

Nhym me abatành ny nokam mỳjja pumũnh kêt kwỳ amirĩt nhym me omũ.

Nhym mebêngêt mỳjja kwỳ pyti.

¹⁸ Apỹnh akati djàri wãkam dja ba inhõ àpênh mymê inhõ àpênh nimã Ikarõ jano nhym arỳm meo tuknĩ. Nhym me arỳm ikukwakam ikabên jarê.

¹⁹ Nhym me te kute mỳjja marmã kam no tyn kumex kadjy dja ba kàjkwakam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Ne me kute iraxmã kator kadjy pykakamdjwỳ mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Dja ba kam me kamrômê kuwymê kũm tyk nhipêx.

²⁰ Ne myt nokam akamàt kô tyk ne mytyrwỳo me kamrô. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute me axwemã pãnh jarẽnh nhõ akati bõx 'ỳr. Kam dja memã ra:xi ne memã umati:re. Dja bõx 'ỳr ba kam arỳm ã mỳjjao ane.

²¹ Kam dja me kwỳ ã pỳnhkôt Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã amijo a'uw nhym arỳm me utà. Me ã pỳnhkôt me kunĩ pytà.' Nãm Metĩndjwỳnh ã me bamã ane."

Nãm ã Djõwe Metĩndjwỳnh kukwakam ar ijã ane. Be, djãm ar ibibãnh got? Kati. Ga, me bakukãmãre Djõwe kute ar ijã ujarẽnhja pumũ. Djõwe kute ar ijã ujarẽnh kôt bar arỳm apỳnh me akabẽnkam ikabẽn jarẽnh mex. Nãm ã Pedru memã ane.

²² Ne ajte itepã memã kum,

—Me abê idjaer, dja ga me ikabẽnja ma. Metĩndjwỳnh ne krĩraxbê Nadjarekam Jejujao ba nhym kukwakam arỳm mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Me punuo mexo ba. Te me ajte marmã kam ano tyk ne aku'ê kadjy ne kôt ajte raxmã akator kadjy ipêxo ba. Metĩndjwỳnh ta ne o ba nhym arỳm kabẽnkôt me akam mỳjjao ba. Me ga ne ga me amrêbê kôt omũn ama. ²³ Tãm ne Metĩndjwỳnh kum ire. Me abê idjaermã kum ire. Mỳjja kunĩ kêtri kute amikukãm mỳjja kunĩ mar kôt ne kum ire. Me kêtri ne arỳm amim 'ã karõ mãmđji. Kute amim 'ã karõkôt ne arỳm me amã Jejumã ire. Nhym me axwe me akabẽn kôt pĩte'ykam kunhôn kubĩ ga me mekôt ajaxwe.

²⁴ Ga, me arỳm tu tykkumrẽxja pumũ. Mỳj me'õ ta dja akubyn meo tĩn nhym me ajte mekôt ar ba? Arkati. Me arỳm tu tykkumrẽx. Kam me kute mrãmri ne me kute me uwpre tỳxkam

me te: kator prãmje kute amikjênho bakam tokryja pyràk. Jejudjwỳ ne mrãmri tu tykkumrẽx. Nhy m be, djãm tyk rã'ã? Kati. Tyk rã'ã prãm kêt kumrẽx. Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn ne. Metĩndjwỳnh ne o kute mrãmri ne me kute me uwpre tỳxkam arỳm 'ãpre bõnh pyràk nhy m akubyn me ta ajte mekõt ar ba pyràk. ²⁵ Amrêbê: Kritu ta Metĩndjwỳnhmã amijarê. Tyk rã'ã kêt'ã kum amijarê. Nhy m me bakukãmãre Dawi arỳm kõt arê gu me pi'õkkam omũ. Nãm Metĩndjwỳnhmã kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, inokrekam ga amirĩt rã'ã. Ga imê amijo akajkepkam dja me te: idjumar punumã ingrêkmã.

²⁶ Ba kam arỳm inhõkre kadjwỳnhbê ikĩnhkumrẽx ne ikĩnh'ã memã amijarê. Dja ba inhĩkumrẽx ne akubyn itĩn ne ar iba. Ja kadjy dja ba tu amim akamnhĩxkumrẽx ne ate ikrã.

²⁷ Dja ba tyn me tyk ba djàkam ar iba. Djãm kam dja ga ikanga? Kati. Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Ba ne ba amexo imex. Kam dja ga ikanga kêt kumrẽx. Kam ne ba ikĩnhkumrẽx.

²⁸ Mỳj dja ba itykkam nê? Bir, ga ne ga arỳm imã arê. Dja ba akubyn itĩn ne akõt ar iba rã'ã: rã'ã ne. Dja ga ikuri dja. Kam dja ba ikĩnhkumrẽx ne.”

Nãm ã Dawi ane nhy m Pedru arỳm kõt memã arê. Kritu tyk rã'ã kêt'ã memã arê.

²⁹ Ne kam itepã Kritu tĩn'ã memã kum,

—Akmere, ba prĩne me amã me bakukãmãre Dawi kabên'a ajarê ga me prĩne ama. Djãm amijã ne kabênja jarê got? Kati. Dawi ne amrêbê: ty nhy m me arỳm me tyk nhõ kikrekam adjà gu me baje kikre pumũnh rã'ã. ³⁰⁻³¹ Be, Kritu akubyn tĩn'ã

ne kabẽn jarẽ. Dawibê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh'õ. Nhyam kam Metĩndjwỳnh kum kabẽn jarẽnh mãmđjin kum,

“Dja atàmđjwỳ ar aben djô'ã apôx. Aben djô'ã apôx tãmtã nhyam tũmràm dja atàmđjwỳja kato. Tãmja dja kubê Kritu. Apãnh dja memã nhỹn arỳm kubê Bẽnjadjwỳrbê kumkati. Ikabẽn pyđji ne ba arẽ.” Nãm Metĩndjwỳnh ã Dawimã ane nhyam arỳm kuma. Kute amidjô'ã Kritu kator markam ne Dawi Metĩndjwỳnhmã Kritu kabẽn jarẽn kum,

“Dja ba tyn me tyk ba djàkam ar iba. Djãm kam dja ga ikanga? Kati. Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Dja ga ikanga kêt kumrẽx”, ane. Djãm amijã ne Dawi kabẽn ja jarẽ? Kati. Kritu'ã ne arẽ. Bẽnjadjwỳrbê kumkati'ã ne arẽ. Kritu dja ã rerek kêt ne akubyn tĩn.

³² Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ar ikunĩ ne bar omũ. Jejubê ne Bẽnjadjwỳrbê kumkati. Kubê ne Kritu. ³³ Nãm akubyn o tĩn nhyam kam wabin arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh me kunĩmã nhỹ. Nhỹ nhyam Bãm arỳm kum Karõ ngã. Amrêbê kute kum arẽnhkôt ne kum kungã nhyam kam ajbir ar imã ano. Nhyam kam ar ikam ruw ne arỳm ar ijo ba bar arỳm kukwakam me bajtem kabẽn jarẽnh mexkumrẽx ga me arỳm ar ima.

³⁴ Be, mrãmri ne Jeju arỳm wabi. Nhyam be, Dawi ne kàjkwa djwỳnhmã àbir kêt. Nãm amrêbê: me bakukãmãremã kum,

“Inhõ Bẽnjadjwỳrmã ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ne kum, ‘Amrẽ idjubôk'ãnh nhỹ, Abẽnjadjwỳr raxkam idjubôk'ãnh nhỹ.

35 Ikam ama ba amrẽ awỳr akurê djwỳnho mõ ga me kwỳo apardjan me kwỳ nhimex.' Nãm Metĩndjwỳnh ã Kritumã ane."

Nãm ã Dawi me bakukãmãremã ane. 36 Me abê idjaer kunĩ dja ga me Dawi kabënja man 'ã ikabën mar pydji. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽnhkumrẽx. Kubê ne Kritukumrẽx, me aje pĩte'y'ã nhõrja tãm. Ja dja ga me amim mar pydji. Nãm ã Pedru memã ane.

37 Nhyim me kute ja markam arỳm amim ngryk ne kaprĩre ne. Ne kam arỳm Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩmã kum,

—Akmere ar, mỳj dja ba me kam amijon? ane.

38 Nhyim Pedru memã kum,

—Me on amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Jeju Kritu'ỳr amijo akẽx. Bar kam arỳm kukwakam kum ngõmã me ajangij. Nhyim Metĩndjwỳnh arỳm me ajaxwe maro aknon me akam ngryk kêt ne arỳm me amã Karõ jano nhyim ar me ajo ba. 39 Be, Metĩndjwỳnh ne amrẽbê me amã Karõ jarẽ. Ne ajte me akramẽ atãmdjwỳmã arẽ. Ne ajte anhỳr bê me mõr wãmã arẽ. Kute amiwỳr me 'wỳr kunĩ ne Metĩndjwỳnh arỳm memã Karõ jarẽ. Nãm ã Pedru memã ane.

40 Ne kam ajte memã Metĩndjwỳnh kabën kumex jarẽn axwe nêje me akre:n ajte memã karõ:. Nãm memã kum,

—Me kamingrãny ja ne me axwekumrẽx. Dja me ĩ me biknor tokry djakam akuno. Me gop mekõt abiknor kêt kadjy amipytã, ane. 41 Nhyim kam me kum kabën kĩnh ne tu amim markumrẽx. Nhyim kam me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngõmã me krãptĩ

jangij. Mebê 3.000 ne me angij nhym me arỳm mekõt tu amim Jeju markumrẽxo ba.

Me kute Jeju mar kute abeno õbikwa.

Kar 4.32

⁴² Nhym me mã Jeju kute ar anorja kukràdjà man kõt ar amijo ba. Ne aben tã akuprõ. Ne Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krĩ, aben tã, me kute tyk mar rã'ã kadjy. Ne aben tã Metĩndjwỳnhmã kabêno krĩ.

⁴³ Nhym me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy Jeju kute ar anorja me aêrbê mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêxo ba nhym me kunĩ arỳm madjà kreti.

⁴⁴ Nhym me kute amim Jeju mar kunĩ ro'ã ar ban kute abenbê mỳjja'õ nê kêt ne abenmã abennhõ mỳjjao ba. ⁴⁵ Ne amũ memã apỳnh aminhõ pykamẽ aminhõ mỳjja ngãn pãnh pi'ôk kaprĩ jamỳ. Ne kam apỳnh me õ mỳjja kêt mã pi'ôk kaprĩ ngã. ⁴⁶ Ne kam akati kunĩkõt Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam axikõt Jeju maro krĩ. Ne kam apỳnh me ùrkwã kõt Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krĩ. Ne kĩntiren tu aben markumrẽx ne ro'ã õ kwỳ krẽno kumex. ⁴⁷ Ne mã Metĩndjwỳnhmã kum,

—Imã akĩnhkumrẽx. Amexti:re, anhỹro kumex. Nhym bu'ã me kunĩ kum me kĩnh. Nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh akati kunĩkõt amiwỳr me kwỳo akẽx. Aben totokmã amiwỳr meo akẽx ne me axwebê me utà. Ne arỳm me kute amim Jeju mar kõt me umjuw nhym me arỳm mekõt ar aben pydjio ba.

3

Pedru kute me'õ mrãnh kêto mex.

¹ Ne kam akati 'õkam arým myt ibõ, arým 3 ora nhym Pedrumẽ Djuão ar Metĩndjwýnh nhõ kikreti'ýr tẽ. Akati kunĩkõt, myt ibõkam ne mebẽ idjaer kikretikam Metĩndjwýnhmã kabẽno krĩ. Nãm ar 'ýr tẽn 'ýr bõx nhym me me'õ mýn o tẽ. ² Adjakam ne mrãnh kêt nhym me mýn o ba. Akati kunĩkõt ne meo ban kikreti jajkwa krekre kuri krĩ. Ajkwa krekre ja nhidjibẽ ne Kĩntire. Nãm me o ban krĩ nhym kam me ngjêx kunĩkõt pi'õk kaprĩ'ã me 'wýro krĩ.

³ Be, nãm me kumýn o tẽn kam ýr. Nhym Pedrumẽ Djuãomẽ mekõt àrmã tẽ nhym ar omũn arým pi'õk kaprĩ'ã ar ku'uw. ⁴ Nhym Pedrumẽ Djuãomẽ 'ýr akẽx ne omũ, omũnh tỳx ne kum, “Amrẽ ar ipumũ”, ane. ⁵ Nhym arým ar kuman mýjja jabej ar'ýr akẽx ne ar omũnho nhỹ.

⁶ Nhym Pedru kum,

—Inhõ kryt jakao pi'õk kaprĩ kêt ne inhõ kẽn karýro pi'õk kaprĩ kêt. Nhym be, atemã inhõ mýjja ba amã arẽ. Be, Nadjarekam Jeju Kritu kukwakam on kàjmã djan on mrã, ane. ⁷ Nãm anen tu ubõk'ãnh ikra 'amýn kàjmã aro tẽ. Nhym on parmẽ parkõn mex ⁸ ne ekruux ne kàjmã dja. Ne arým tẽ. Ne kam arkõt Metĩndjwýnh nhõ kikretimã wadjã. Nãm arkõt arĩ tẽ, kĩnhkumrẽxkam arkõt àtor tẽn Metĩndjwýnhmã mextire jarẽnho tẽ. ⁹ Nãm kum mextire jarẽnho tẽ nhym me kunĩ arým omũ. ¹⁰ Omũn kam amim nokre pumũn arým abenmã kum,

—E kum, tãmwã ne kikreti jajkwa krekrebê Kĩnh tire kuri amijo à'wỳro krĩ. Je tũ mỳj ne arỳm kam nẽ? anen te aben kukijn kam no tyn kumex.

Me krãptĩmã Jeju'ã ujarẽnh.

¹¹ Nhy m mrãnh kêt ne arỳm mexja arỳm Pedrumẽ Djuã aro tỳm ne aro dja. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti janhãkam kikre kre kênhkam ne ar dja. Me kute kum Xaromão nhõ kikre kre kênh jarẽnhja. Nãm aro dja nhy m me kunĩ arỳm kam ar'ã akuprõn te kute marmã arkam no tyn kumex.

¹² Nhy m Pedru arỳm memã kum,

—Ga me abê idjaer, mỳkam ne ga me te aje marmã me'õjakam ano tyn akumex ne ar ijã ano mao akumex? Djãm ar ba ne bar me'õjamã mrãnh mex jadjà? Kati. Ar ba ne bar ije o mex mar kêt. Djãm ar amimexo ne bar kum mrãnh mex jadjà? Arkati. Jeju ne paro mex ne kum mrãnh mex jadjà.

¹³ Ba me amã arẽ ga me ama. Metĩndjwỳnh kute Abraãomẽ Idjakmẽ Djakomẽ me bakukãmãre kunõ ba djwỳnh arỳm jakam amirax kôt Kra Jejuo ra:xi. Tãmwã ne ga me amrêbê Piratumã kanga. Nhy m kam bit kute kum irermã. Ta kute arek me aro'ã ar ban umar mex kadjy bit kute kum irermã ga me kum, “Kati, Kati”, ane. ¹⁴ Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh mexo mex ne katat ar amijo ban axwe kêt kumrẽx ga me kanga. Ne kam me'õ jaxwe kute me parja'ã Piratumã kum, “Tãmwã dja ga kum anhiren ano gẽ ta me ikôt arek ar ban umar mex”, ane. ¹⁵ Ne kam kute mỳjja kunĩmã tĩn jangjênh djwỳnhja bĩ. Nã gãm me bĩn'ã memã apnê nhy m me kubĩ.

Nhym be, Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn. Ar ba ne bar omũn me amã kôt 'ã idjujarēnh ar iba. ¹⁶ Be, Metĩndjwỳnh ne amikôt Jejuo rax bar kam arỳm tu amim Jeju kamnhĩxkumrēx. Tu amim kamnhĩxkumrēx nhym arỳm me'ōjamã tỳx jadjàn o mex ne. Jeju ta ne ar imã ijamak bō bar arỳm tu amim kamnhĩxkumrēx nhym arỳm pĩne me'ōjao mex ne. O mex nhym arỳm me anhipōkri dja ga me akunĩ arỳm omũ.

¹⁷ Be, akmere ar, ba me amã arē ga me ama. Anhō bēnjadjwỳrmē ne ga me ajamakke kētkam Jeju bĩ ba arỳm kuma. ¹⁸ Nhym be, amrēbē: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ me bakukāmāremã kum, “Dja Kritu tokry. Metĩndjwỳnh kute Kra'ã Bēnjadjwỳrbē kumkati mēnhja dja tokry.” Nãm me ã me bakukāmāremã ane. Nhym me aben djô'ã arēnho mō:n arēnho mōr tām̄tā: arỳm 'ỳr o bōx. Tũ:mrām me akamingrānyre amã kurē nhym arỳm Kritu tokry. Me bakukāmāre kute arēnh kôt Kritu tokry. Nãm ã Pedru memã ane.

¹⁹ Ne kam itepã memã kum,

—Kam me on amikam akaprĩren wānh ajaxwemã anhiren Bēnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akēx ne katāt kabēn man kôt ar amijo aba. Dja ga me ã amijo ane nhym arỳm me ajo kĩnh ne. Ga, me kum kōrkam kaprĩja pumũ. Ne ajte kute ngōo kōmkam kĩnhja pumũ. Dja ã me ajaxwekam akaprĩkam me ajo kĩnho ane.

²⁰ Dja ga me ã amijo ane nhym arỳm akubyn me amã Kritu jano. Amrēbē: me kute kàj bē me amã 'ã ujarēnhja dja me amã ano. Bēnjadjwỳrbē kumkatibē ne Jeju. Kritubē ne Jeju. ²¹ Dja arek

kàjkwa djwỳnhkam ar ba:n kam akubyn ruw. Kute akubyn mỳjja kunĩ ny kadjy akubyn ruw. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnhja kunĩ ne me amrêbê: me bakukãmãremã ja jarẽnhkumrêx. ²² Mrãmri ne Mõdjê me bakukãmãremã kum,

“Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã ikabẽn jarẽnho iba.

Dja Metĩndjwỳnh ã me akadjy amijo me anhõbikwa'õ pytà nhym arỳm ã ikudjwa ã me amã kabẽn jarẽnho ane.

Dja me amã kabẽn jarẽ ga me prĩne aman kõt ar amijo aba.

²³ Nhym me'õ kute kabẽn mar kêtja dja me o ajkê nhym ajte õ me wỳnhkõt amirĩt kêtikumrêx ne.”

Nãm ã Mõdjê ane nhym Pedru kõt memã arẽ.

²⁴ Ne kam itepã memã kum,

—Mrãmri ne amrêbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh kunĩ apỳnh mỳjja apõxmã 'ã ajarẽ. Me ajte Kritu katormã 'ã ajarẽ. Nhym jakam mỳjja arỳm amirĩt nhym Kritu arỳm kato. Dja ga pi'õk kõt akubyn arẽnho tẽn Xamuwe'ỳr o bõx. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh ne aben nHITEPã apõx tẽn. Kunĩ'ã dja ga pi'õkkam ujarẽn jarẽnho tẽn: arỳm kõt ama. Kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh kunĩ ne me Kritu'ã memã ajarẽ. Ja dja ga me kõt ama. ²⁵ Ga me Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh kabẽnjao aba rã'ã ne. Metĩndjwỳnhmẽ me bakukãmãremẽ arỳm abenmã kabẽn jarẽn mãmđji ga me kabẽno aba rã'ã. Nãm Metĩndjwỳnh Abraãomã kum,

“Dja akrakam kra aben djõ'ã apõx. Aben djõ'ã apõx krãptĩ:.

Atãmdjwỳ ja'õ dja meo kĩnh. Dja apỳnh pyka kunĩkõt meo kĩnh nhym me arỳm kĩ:nhkumrẽx.”

Nãm ã Abraãomã kabẽn pydjın arẽnho ane. ²⁶ Be, ba me amã arẽ ga me ama. Kute meo kĩnh kadjy ne Metĩndjwỳnh amijo Kra pytàn me akumrẽxmã ano. Dja me anhĩ pỳnhkõt me ajaxwebê me ajo akẽx ne arỳm me ajo kĩnh. Ja kadjy ne me amã ano. Nãm ã Pedru memã ane.

4

Pedru me rũnh krãptĩmã Jeju'ã ujarẽn.

¹ Nãm ar memã kabẽno dja nhym me rũnh arỳm ar'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ar'ỳr bõx. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nẽje ku'ẽ djwỳnho ba djwỳnhjadjwỳ mekõt ar'ỳr bõx. Mebê xadjudjẽumẽ mekõt ar'ỳr bõx. ² Pedru ar kàj bê memã Jeju tyk ne akubyn tĩn'ã ujarẽnho dja. Ne kam ajte kàj bê me kute amim Jeju mar tykja kunĩ akubyn tĩn'ã ujarẽnho dja. Jeju akubyn tĩn kõt me tĩn'ã ujarẽnho dja. Kam ne me rũnhja ngry:k ne arỳm ar'ỳr bõx.

³ Nãm me ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỳm ne ar pa 'amỳn aro tẽn Ar kubê ijê. Arỳm me'ã akamãt 'ỳr. Nhym kam me akati kadjy Ar kubê ijê. ⁴ Nhym be, me kute Ar kubê ijê kêtri ne me kute ar kabẽn marja krãptĩ: arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Õbê me kute tu amim markumrẽxjamẽ ajbir me krãptĩjamẽ ne me abenã mẽnkhkam krãptĩ:kumrẽx. Me my ne mebê 5.000.

⁵⁻⁶ Nãm me akati kadjy Ar kubê ijê nhym kam me'ã akati nhym me rũnh ar'ã akuprõ.

Mebêngêtmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ ar'ã akuprõ. Nhyim me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxbê Ananh mekõt nhỹ. Nhyim Kajbajmẽ Djuãomẽ Arexãrimẽ Ananh nhõbikwa kunĩ ar'ã akuprõ. Me rũnh ja ne me krĩraxbê Djeruxarẽkam ar'ã akuprõ. ⁷ Nhyim me arỳm aro katon me ipõkri ar kudja. Nhyim kam me ar kukij ne arkum,

—Mỳj me'õ kukwakam ne gar mrãnh kêtjao mex? Mỳj ne idji kute? ane.

⁸ Nhyim kam Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo Pedru kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba. Nhyim kam memã kum,

—Mebê idjaerkam me abẽnjadjwỳrmẽ ar abêngêt ar, ⁹ mỳjkõt ne bar imã me'õ punuja kaprĩn o mex ga me abej ar ikukij. ¹⁰ Dja bar me amã arẽ ga me ama. Me gamẽ mebê idjaer kunĩ dja ga me ikabẽn ma. Nadjarekam Jeju Kritu, me aje pĩte'y'ã nhõr ne bĩn nhyim Metĩndjwỳnh akubyn o tĩnja. Jeju ja kukwakam ne me'õ mrãnh kêtja arỳm mex. Mex ne me anhipõkri dja ga me arỳm omũ. ¹¹ Amrêbê: ne me bakukãmãre Jeju'ã ajarẽn memã kum,

“E kum kẽn ja ne me kute kikreo ãm djwỳnhja kute kikremã armã te omũn bõm kumẽ.

Kẽn ja ne arỳm kute kikremã o kajpar, kum o kajpar tỳxi.”

Nãm ã me bakukãmãre memã anen arỳm 'ã pi'õk no'õk ne. Me aje kikreo ãm djwỳnhwã pyrãk. Amã Jeju kurê nhyim arỳm kute kẽnwã pyrãk ne arỳm kàjkwa djwỳnhkam me bakunĩmã nhỹ. ¹² Djãm ikrebê me'õ kute me bajaxwebê me bapytàr? Arkati. Me'õ kute me bapytàr kêtikumrẽx. Mrãmri ne kute me bapytàr kadjy Metĩndjwỳnh memã

Jeju pydji jarẽ. Nhyṁ pyka kunĩkõt me bakadjy me'õdjwỳ kêt-kumrẽx. Nãm ã Pedru memã ane.

¹³ Be, Pedrumẽ Djuão ar memã kabẽnkam me rũnh abenmã kum,

—E kum, arkum gwaj bapyma kêt-kumrẽx. Be, ar kute me bakukràdjã mar kêt, ar kajgo mexi. Mỳj got ar nẽn ã kabẽn mexo ane, ane. Ne kam arỳm ar kuman abenmã kum,

—Be, ar Jejukõt ba tũmkam ne ar ã kabẽn mexo ane, ane. ¹⁴ Nhyṁ ar kute me'õo mexjadjwỳ ar ro'ã dja nhyṁ me omũ. Ne te kute abenmã, “Nãm ar 'êx”, anhỳr prãmje.

¹⁵ Ne kam me rũnh me bikprõnh djã nêje ar ano nhyṁ ar tẽ. Nhyṁ me ar kàxã aro aben maro nhỹ.

¹⁶ Ne abenmã kum,

—Mỳj dja gwaj ar on? Me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ar mrãmri mỳjja pumũnh kêt raxja nhipêx. Me'õo punu mex nhyṁ ar arỳm o mex. Nhyṁ Djeruxarẽkam me ja kunĩ arỳm omũ. Kam gwaj baje te memã, “Nãm ar 'êx”, anhỳr prãmje. ¹⁷ Be, gwaj ar kangrõnh tỳx gẽ ar ajte Jeju'ã ujarẽnh kêt. Gêdjã amũ me bu'ã me wã mar kêt. Nãm me ã abenmã ane.

¹⁸ Ne kam amiwỳr ar ku'uw nhyṁ ar bõx nhyṁ me arkum,

—Kwãrĩk wãnh ajte Jeju kukwakam memã kabẽn jarẽnh kêt. Ne kwãrĩk wãnh 'ã memã adjujarẽnh kêt, ane. ¹⁹ Nhyṁ Pedrumẽ Djuão ar memã kum,

—Be, mỳj dja bar nẽ? Metĩndjwỳnh kute ar imã ar imex jarẽnh kadjy mỳj dja bar nẽ? Djãm me akabẽnkõt ar ije Jeju'ã idjujarẽnh kêt-mã? Nàr

kon, djãm Metĩndjwỳnh kabẽnkõt ar ije Jeju 'ã idjujarẽnhmã? Me gadjwỳ amikadjy ama. ²⁰ Be, ar ije Jeju akubyn tĩnkõt omũnh ne ar ije kabẽn mar. 'Ã dja bar bir idjujarẽnhkumrẽx ar iba. Te 'ã idjujarẽnh kêtũa, ane.

²¹ Nhyr kam me ajte ar kangrôn arkum ire nhyr ar arỳm mã tẽ. Me rũnh ne me te: kute aro aben mar nhyr me kute mỳj ar axwe'õ pãnh kute aro bikẽnhmã. Ar kute me'õo mexkam ne me kâtãm kunĩ Metĩndjwỳnhmã ra:x jarẽn kum ar kĩnh. Me rũnh ren aro ajkẽ nhyr ren bu'ã me kâtãm ren kum me kurê. Kam ne me rũnh te: kute aro bikẽnhmã. ²² Be, te me'õ jakryja abatãnh mex nhyr ar arỳm o mex. 'Ã amexbê 40 nhijukri ne ajte amex rã'ã arỳm 'ã apêx nhyr ar o mex. Djã ne me mỳjja ja'õ pumũ? Arkati.

Me kute Jeju mar kute Metĩndjwỳnhmã rax jarẽn.

²³ Nãm me rũnh Pedrumẽ Djuão arkum ire nhyr ar mã tẽn kam arỳm aminhõ me ja'ỳr bõx. Ne kam me rũnh kute arkum kabẽn kõt memã arẽ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebêngêtmẽ kabẽn kõt arẽ nhyr me arỳm kuma.

²⁴ Ne kam axikõt Metĩndjwỳnhmã kabẽn ne kum,

—Bẽnjadjwỳr djwỳnh, abê Metĩndjwỳnh. Ga ne ga kàjkwa nhipêx ne pyka nhipêx ne ngõ raxbê pyka kêt nhipêx ne kam mỳjja ar baja kunĩ nhipêx. ²⁵ Be, anhõ àpẽn Dawi ne akukwakam memã kum,

“E kum, mỳkam ne apỳnh me ba djakam me bajtem àkrẽo kumex? Mỳkam ne me amim mỳjja'ã karõ kajgoo kumex?”

26 Pykakam me bēnjadjwỳr rũnh ar arỳm kàjmã dja. Kute Bēnjadjwỳr djwỳnhbê àptàrmã arỳm kàjmã djan itepato abeno akuprõ.

Õ Kritudjwỳ me arỳm kute kubê àptàrmã kàjmã dja. Me õ Bēnjadjwỳrbê kumkatibê àptàrmã kàjmã dja.”

Nãm ã me bakukãmãre Dawi ane. 27 Be, Bēnjadjwỳr djwỳnh, mrãmri ne Dawi kabēnkumrẽx. Arỳm ne me kute Jejubê àptàrmã akuprõ. Akra Jeju ne amexo mex. Ga ne ga arỳm 'ã Bēnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Nhyr Erodjimẽ Põxu Piratumẽ apỳnh me ba djakam me bajtemmẽ mebê idjaermẽ me kunĩ kute kubê àptàrmã arỳm abeno akuprõ.

28 Ga ne ga amrêbê me kêtiri arỳm amim me'ã karõn amybỳm meo aba. Meo aba: nhyr kam me arỳm ã Jejuo ane. 29 Me kute Jejubê àptàrmã akuprõ. Bēnjadjwỳr djwỳnh, jakam dja ga me kute ar ikan-grõnhja ma. Ne kam ar imã itỳx jadjà bar imã me uma kêt ne me kunĩmã akabēn jarẽ. Ar ibê anhõ àpēnh. 30 Dja ga ar imã tỳx jadjà bar me punuo mex ne akra kukwakam me aêrbê mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên araxmã kator kadjy bar mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Akra ne mexti:ren axwe kêtumrẽx, ane.

31 Nãm me Metĩndjwỳnhmã kabēn pa nhyr me bikprõnh djà arỳm amingrẽk ne. Nhyr Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me ã pỳnhkõt raxo me kadjwỳnhbê nhỳn ar meo ba. Nhyr me arỳm kum me uma kêt ne memã Metĩndjwỳnh kabēn jarẽ.

*Me kute abenmã õ mỳjja nhõr.
Kar 2.42*

³² Nhym kam me kute amim Jeju mar krãptĩ: kum aben jabê. Me ĩ pýnhkõt kum aben jabên kum Jejuo kĩnh prãm. Ne aminhõ mýjja kunĩo aminhõ kêt ne amikutã abenmã kwý ngã. ³³ Nhym Jeju kute ar anorja mã memã kum,

—Běnjadjwýr djwýnh Jeju akubyn tĩn. Ar ba ne bar tĩnkõt omũ, anen mã memã 'ã ujarēnh ar ba. Metĩndjwýnh ne arkum týt jadja nhym ar týt:x ne memã 'ã ujarēnh ar ba. Nhym Metĩndjwýnh arým tu me kunĩmã ukaprĩ jadja nhym me arým ukaprĩ:kumrēx. ³⁴ Nhym kam me'õ kum mýjja'õ prãm kêtumrēx. Mýkam? Bir, apýnh me ĩ djari ne me õ pyka nãr õ kikre. Ne kam aben totokmã amũ memã kungã. Ne kam pãnh amim pi'õk kaprĩ byn o tẽn ³⁵ mã Jeju kute ar anorjamã kungã. Nhym kam ar mã me õ mýjja kêtã pi'õk kaprĩ ngã. Me õ mýjja kêt kõt memã kungã nhym me kam o mã amim mýjja jamý. Ne kam me'õ kum prãm kêt.

³⁶ Kamã ne me'õ nhidjibê Jõdje. Jeju kute ar anorja ne kum idji ny jarē. Kum Banabe jarē. Me kaprĩreo kĩnh djwýnh'ã ne ar kum idji jakren kum arē. Kubê ne mebê Rewi'õ. Apêxtibê Xiprekam ne abatãnh djã. ³⁷ Banabe ne arým õ pyka. Ne kam pãnh kadjy arým amũ memã kungã. Ne kam amim pi'õk kaprĩ byn o tẽn arým Jeju kute ar anorjamã kungã. Nãm arkum 'êx kêt ne arkum kungã.

5

Ananijmẽ Xapire ar 'êx.

¹ Nhym be, Ananijmẽ prõ Xapire ne ar õ pyka. Ne kam amũ memã kungãn kam pãnh amim pi'õk kaprĩ by. Ne kam 'êx. ² Nhym my prõmã kum,

—Gu amim kwỳo apdju, ane. Nhyim, “Ã”, ane. Nhyim kwỳbito tẽn Jeju kute ar anorjamã o tẽn o bõx ne 'êx ne arkum,

—Mĩ, bar inhõ pyka pãnh pi'õk kaprĩ jabit by, ane. Ne kam arỳm arkum kungã.

³ Nhyim Pedru kum,

—Ananij, mỳkam ne Xatanaj arỳm ajo ba ga arỳm Metĩndjwỳnh Karõmã ajêx? Arỳm ne ga amim pi'õk kaprĩ kwỳo apdju. ⁴ Ga ren anhõ pyka nhõr kêt nhyim ren anhõ pyka rã'ã ga ren amexkumrêx. Nàr, aje memã òrkam ga ren pi'õk kaprĩo aba rã'ãn ren amexkumrêx. Mỳkam ne ga amim ajêxja'ã karõ? Djãm ar imãbit ne ga ajêx got? Kati. Metĩndjwỳnhmãdjwỳ ne ga ajêx. Nãm ã Pedru kum ane.

⁵ Nhyim Ananij kabẽn man arỳm tỳm ne ty. Nhyim kam me kute arẽn nh mar kunĩ arỳm umaje madjã kreti ne. ⁶ Nhyim kam me abatàn nh ny kwỳ kàjmã djan Ananijo kupun o mõn arỳm adjã.

⁷ Nhyim 'ã myt kwỳr kàjbê 'iry. 'Ã 3 ora apêx. Nhyim prõja kute mjên tyk mar kêt rã'ã. Ne kam arỳm me'ỳr wadjã. ⁸ Nhyim kam Pedru kum,

—Aje, on imã arẽ. Mỳj ne gar pyka pãnh pi'õk kaprĩ on aby? Djãm jabit? ane.

Nhyim mjên kõt kum 'êx ne kum,

—Ô nà. Bar amim ã pi'õk kaprĩ byro ane, ane.

⁹ Nhyim Pedru kum,

—Mỳkam ne ga aje Bẽnjadjwỳr djwỳnh Karõmã amikurê'uk kadjy amjên mẽ aben kõt akabẽn dji? Ota, amjên jadjãr djwỳnh ar arỳm akubyn kikre jajkwa krekre'ỳr mõ. Dja ar rũm gadjwỳ ajo mõ, ane.

¹⁰ Nhym on parbê tỳm ne arỳm ty. Nhym ar abatành nyre arỳm wadjà. Nhym arỳm ty nhym ar omũ. Ne kam o mõn mjên kuri adjà. ¹¹ Nhym me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja kunĩ arỳm umaje madjà kreti. Me kute ar tyk jarẽnh mar kunĩ arỳm umaje madjà kreti.

Pedru ar kute me krãptĩ mex.

¹² Nhym Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩ mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêxo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ar mỳjja nhipêxo ba. Xaromão nhõ kikre kre kênhkam ne me kunĩ axikõt Jeju maro krĩ. ¹³ Nhym me kâtãm te me umaje ne te me ikõ'ã krĩ prãmje ne amybỳm abenmã me mexkumrẽx jarẽnho kumex. ¹⁴ Nhym kam me krãptĩ kum Bẽnjadjwỳr djwỳnh kĩnh ne arỳm tu amim markumrẽxo kumex. Amim maro kumex ne arỳm mekõt akuprõ. Nhym kam me kute amim marja arỳm krãptĩ: tẽ. Me mymẽ me niremẽ arỳm krãptĩ: ne.

¹⁵ Nhym Jeju kute ar anorja mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Nhym me me punuo apõx ne Pedru kukãm pry jakà'ã me adjwỳro mõ. Me ikwã djakam nàr aty djakam me adjwỳro mõ. Dja Pedru tẽmkõt karõbit me kwỳ'ã rôrõk nhym me arỳm mex. Ja kadjy ne me kukãm me adjwỳro mõ. ¹⁶ Nhym Djeruxarẽ bu'ã me krĩ djari me jadjwỳ me krãptĩ: 'ã akuprõ. Me aben totokmã 'ỳr me punu jamỳn o ban o bõx. Me karõ punu kute meo badjwỳ nhym me aben totokmã 'ỳr meo ban meo bõx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm me kunĩo mex ne.

Me kum ar kurê.

17 Nhym kam me rũnh kwỳ arỳm Pedru arkam ngryk ne. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ ro'ã mebê xadjudjêu krĩ kunĩ arkam ngry:k ne. 18 Jeju kute ar anorjakam ngryk ne ar'ỳr mõn ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỳm. Ne kam Ar kubê ijê nhym kam me kunĩ ar omũ. 19 Nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'õ akamàtkam ar'ỳr bõx ne arỳm arkum kikre'ã ijê djà'ã kuta. 'Ã kutan arỳm aro katon arkum,

20 —Dja gar Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam tẽn adjujarẽnho dja. Dja me tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm kõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Tãm dja gar memã 'ã adjujarẽnho dja, ane.

21 Nhym ar kadjy mrãnh djwỳnh kabẽn man kam myt katorkam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjã. Wadjàn arỳm 'ã memã ujarẽnho dja. Memã ujarẽnho dja nhym wãnh me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ar arỳm me rũnh bikprõnh djakam bõx. Bõx ne arỳm amiwỳr õ me rũnho akuprõ. Mebê idjaerkam me rũnh kunĩo akuprõ. Me rũnho akuprõ nhym arỳm mebê ijê djãmã ar'ỳr me krãkamngõnh jano nhym me 'ỳr mõ. 22 'Ỳr mõn arỳm mebê ijê djà'ỳr bõx ne te ar abej. Te: ar abej ne arỳm ar abej aprã. Ne kam akẽx ne me rũnh'ỳr mõn 'ỳr bõx ne memã kum,

23 —Mebê ijê djà'ã ijê tỳx mex nhym kre'ã ku'ê djwỳnh ar bõm 'ã ijê djà kabem dja ba me ar omũ. Ne kam 'ã ijê djà'ã kurẽn te kadjwỳnhbê ar abej aprã, ane. 24 Nhym me rũnh arỳm me kabẽn ma. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nêje ku'ê djwỳnhho ba djwỳnh me kabẽn ma. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar

djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr me kabẽn ma. Ne te aben kukij ne abenmã kum,

—Je, mỳj dja ar ijukri nẽ? ane.

²⁵ Nhyam kam me'õ me'ỳr bõx ne memã kum,

—E kum, onĩj me aje Ar kubê ijêja Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam memã ujarẽnho dja, ane. ²⁶ Nhyam kam kikreti nêje ku'ê djwỳnhho ba djwỳnhja ar'ỳr õ me jao mõn ar'ỳr bõx. Ne arỳm arkum prĩre ne akubyn me rũnh'ỳr aro bõx. Kum me kàtàm krãptĩ pymakam. Ar'ỳr tẽm kêtri ne me abenmã kum,

—Gu me ren aro ajkẽ nhyam me ren pãnh kẽno me batitik ne me bapa, ane.

²⁷ Kam ne me arkum prĩre ne arỳm me rũnh'ỳr aro bõx. Aro bõx nhyam ar arỳm me kabem dja. Nhyam kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax kukij ne arkum,

²⁸ —Bar arỳm ar amã ikabẽn ne. Jeju kukwakam memã 'ã adjujarẽn kêt kadjy ar amã ikabẽn gar ajte 'ã adjujarẽn ar aba nhyam arỳm krĩraxjabê Djeruxarê kunĩkõt me abenmã ar akukràdjà jarẽnho ipõk ne. Gar kam aje bit ar ijã ar ijaxwe nhõrmã memã ar ije Jeju bĩn djwỳnh jarẽnho aba, ane.

²⁹ Nhyam Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩ memã kum,

—Bar me amã arẽ ga me ama. Be, dja Metĩndjwỳnh ar imã 'ã karõ bar mrãmri ajbit kabẽn markumrẽx ne kõt ar amijo iba. Nhyam be, dja me te ar imã atemã kabẽn jarẽ bar mar kêt ne. ³⁰ Be, Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãreo ba ja ne arỳm akubyn Jejuo tĩn ne. Me ga ne ga me pĩ'ã anhõn arỳm abĩ. Nhyam Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn ne.

³¹ Be, tãm ne Metĩndjwỳnh arỳm o wabi nhym arỳm ubòk'ãnh bẽnjadjwỳr rax ne memã nhỹ. Kute me utàr kadjy memã nhỹ. Dja mebê idjaermã amak bô nhym me arỳm amikam kaprĩren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt. Ja kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm Jejuo wabi nhym memã nhỹ. ³² Ar ba ne bar omũn memã 'ã idjujarẽnh ar iba. Metĩndjwỳnh Karõdjwỳ ne omũ. Me kute kabẽn mar ne kôt ar amijo baja ne Metĩndjwỳnh arỳm memã Karõ jano nhym arỳm meo ba. Nãm ã Pedru ar memã ane.

³³ Nhym me arỳm ar kabẽn man arkam ngryk ne àkrèo kumex. Ne bit kute ar parmã. ³⁴ Nhym Gamarij raxja arỳm me rũnh nhipôkri kàjmã dja. Kubê ne mebê pardjêu'õ ne kubê mebê idjaer kukràdjà mar djwỳnh'õ. Nhym me kunĩ kum kĩnh. Gamarij kàjmã djan Pedru ar'ã memã kum,

—Ar o akator ngrire, ane. Nhym me arỳm aro kato. ³⁵ Nhym Gamarij arỳm ar kàxã memã kum,

—Ba ar amã arẽ. Kwãrĩk wãnh ajmã aro kêt. Dja gar ar par jabej mỳj dja gar ijukri nẽ?

³⁶ Ba ar amã arẽ gar ama. Amrêbê me'õbê Teuda ari memã amiraxo àmra ar ba. Nhym me krãptĩ kute 400 pyràk mã kôt ajkamẽ. Nhym kam me arỳm kubĩ nhym me kunĩ kôt baja arỳm ajmã nhym arỳm kêt ne.

³⁷ Nhym kam me'õbê Djuda memã amijo amirĩt ne. Bẽnjadjwỳr bajtem amrêbê kute me idji'ã pi'òk no'òko ãmri ne Djuda memã amijo amirĩt ne. Pykabê Garrêjakam ne abatành djà. Djuda amijo amirĩt ne amikôt me krãptĩ kamẽ. Ne kam

adjwỳnhdjwỳ arỳm ty nhym me kunĩ kõt bajadjwỳ arỳm ajmà.

³⁸ Be, Teudamẽ Djudakõt me krãptĩ ba. Ne kam me ta arỳm bimànhja dja gar ama. Pedru arkum anhkra karo gẽ ar ta mekõt ar ba. Godja ar ta amikabẽnkõt meo ba jabej nhym me ta ã ajmà. Amrẽbẽ me ja kõt dja me ta ã bimànhje ane. ³⁹ Nàr, godja ar mrãmri Metĩndjwỳnh kabẽnkõt meo bakumrẽx jabej gwaj te aro àpanh ne aben bẽ me ngrành prãmje. Gwaj ren aro ajkẽn arỳm ren Metĩndjwỳnhmã amikurẽtuw.

⁴⁰ Nãm ã memã ane nhym me arỳm kõt amikabẽn dji. Ne kam amiwỳr Jeju kute ar anorja 'uw nhym ar arỳm bõx. Nhym kam me ar titik ne arkum,

—Kwãrĩk wãnh Jeju kukwakam memã adjjarẽn kêt, ane. Ne kam arỳm arkum ire nhym ar tẽ.

⁴¹ Djãm ar kaprĩre ne ar tẽ? Kati. Ar kĩnhkumrẽx ne me rũnhbẽ tẽ. Mỳkam ne ar kĩnh? Bir, ar amim,

—Be, Metĩndjwỳnh ta ne amim ar ijã karõn amim, “Be, me kum Jeju kurẽ. Dja kõt me kum ar adjwỳnhdjwỳ kurẽ.” Nãm ã amim ar ijã karõo ane. Nãm ar ã amim anen arỳm kĩnhkumrẽx. Metĩndjwỳnh ta kute amim ar'ã karõkõt ar tokrykam ar kĩnhkumrẽx ne me rũnhbẽ tẽ. ⁴² Ne kam akati kunĩkõt kàj bẽ memã Jeju kukràdjà'ã ujarẽn ar ba. Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam o ba. Me õ kikre kunĩ kõt o ban memã kum,

—Mrãmri ne Jejubẽ Kritukumrẽx. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã me banhõ Bẽnadjwỳrbẽ kumkati mẽnhkumrẽx, anhỹro ba.

6

Me kute amijo Ar kubê 7 pytàr.

¹ Nhyam kam Jejukõt me ba djwỳnh arỳm krãptĩ. Ne kam me kwỳ me bajtembê kregu kabẽnkam kabẽn nhyam me kwỳ mebê idjaer kabẽnkam kabẽn. Nhyam kregukam me kwỳ kabẽnja idjaerkam me kwỳ kabẽnjakam kaprĩre ne. Nãm me Jeju kute ar anorjabê 12'ã abenmã kum,

—Be, Pedru ar akati kunĩkõt me 'uwĩo djuw mex nhyam kam me bakam me 'uwĩ kwỳ 'ã kàtàm, ane. ² Nhyam Pedru ar arỳm kuman arỳm amiwỳr Jeju kõt me ba djwỳnh krãptĩ:ja 'uw. Nhyam me ar'ã akuprõ nhyam ar arỳm memã kum,

—Godja bar memã mỳjja nhõrbito iban arỳm te ije Metĩndjwỳnh kabẽn'ã memã idjujarẽnh prãmje. Nhyam kam arỳm ar akaprĩre ne.

³ Be, mỳj dja gwaj nẽ? Bir, akmere, àpnhĩre ar dja gar me kwỳo aben man me'ã aben kukij ne abenmã kum, “Djãm me kunĩ kute ar mex jarẽ? Djãm Metĩndjwỳnh Karõ raxo ar kadjwỳnhbê nhỹn aro ba? Djãm ar krã mex”? ane. Dja gar ã me kabio ane. Nhyam kam me kwỳ ã mexo ane, gar mekam amijo Ar kubê 7 pytàn ar imã ar arẽ. Ar imã ar arẽ bar arỳm ar'ã meo djuw mex djwỳnh rẽ. ⁴ Ne kam meo djuw mex kêt ne ate ikrã. Ate ikrãn arỳm Metĩndjwỳnhmã ikabẽn 'ãno djan memã kabẽn jarẽnh 'ãno djan ar o iba, ane.

⁵ Nãm ar ane nhyam me kunĩ arỳm kum ar kabẽn kĩnh ne. Ne kam arỳm amijo Exewão pytã. Nãm mrãmri tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx. Nhyam Metĩndjwỳnh Karõ raxo kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba. Nhyam kam me amijo me kwỳ pytã. Piripimẽ

Prokorumẽ Nikanõmẽ Ximõmẽ Pamenajmẽ Niko-
raumẽ ne me amijo ar utà. Nikorau ja ne amrêbê
kubê me bajtem. Krĩraxbê ãxikikam ne abatành djà.
Ne kam arỳm mebê idjaer kukràdjà man kõt ar
amijo ba. Ne kam arỳm tu amim Jeju markumrêx.
Mebê kregu kabẽnkam ne kabẽn. ⁶ Nãm me amijo
ar utàn arỳm Jeju kute ar anorja kabem aro
akuprõ. Nnym ar arỳm aro Metĩndjwỳnhmã a'uw
ne ar'ã ikra jadjuw.

⁷ Nnym kam me kute Jeju mar arỳm amũ
memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho kumex.
Nnym me kâtãm krãptĩ arỳm tu amim Jeju
markumrêx. Nnym kam Jejukõt me ba djwỳnh
arỳm Djeruxarêkam àptâr mex ne. Nnym me kadjy
Metĩndjwỳnh mar djwỳnhdjwỳ krãptĩ: tu amim Jeju
markumrêx ne kabẽn man kõt ar amijo ba.

Me kute Exewão pa 'amỳnh.

⁸ Exewão ne tu amim Metĩndjwỳnh mar
tỳ:xkumrêx nnym Metĩndjwỳnh arỳm kum tỳ:x
jadjà. Kum tỳx jadjà nnym arỳm me ipõkri mỳjja
pumũnh kêt rũnh nhipêxo ba. Me punu mex nnym
meo mexo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk
ne ku'ên kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne
ipêxo ba. ⁹ Nnym ate me kwỳ kam kabẽn punun
arỳm Exewãomẽ aktã kabẽno aben japanho dja.
Mebê idjaer bikprõnh djà 'õ kurũm ne me mõ. Me
bikprõnh djà jamã ne me kum,

—Me ta ar ban ta amim àpẽn ar ba ne ja,
ane. Krĩraxbê Xirenimẽ Arexã kurũm ne me ja mõ.
Nnym pykabê Xirxijmẽ Adjij kurũm me jadjwỳ
mõ. Ne kam Exewãomẽ aktã kabẽno aben japanho
dja: ¹⁰ nnym Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam memã

kabẽn ne kabẽn katàto me akrenh mex ne. Nhyr
kam me te: kute kabẽno itymã o ku'ê.

¹¹ Te: kute kabẽno itymã o ku'ên kam tẽn arỳm
me kàxã me kwỳmã pi'òk kaprĩ jarẽ. Nhyr me
arỳm me'ỳr bõx ne memã 'êx. Pi'òk kaprĩ pãnh
arỳm memã Exewão'ã 'êx ne me kunĩmã kum,

—Be, Exewão ne arỳm me bakukãmãkjê
Mõjdjẽmẽ Metĩndjwỳnh japyrỳ bar arỳm kuma.
Nãm me ã anen mebê Exewão kurêo dja.

¹² Mebê kurêo djan arỳm memã kurêtuw.
Mebêngêtmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmã
kurêtuw. Nhyr me arỳm kam àkrêo kumex ne 'ỳr
prõt ne o tỳm ne pa 'amỳ. Nhyr me rũnh krãptĩ
arỳm kutêp akuprõ nhyr me arỳm me'ỳr o bõx.

¹³ Ne kam me rũnh kabem me 'êxnhĩ kwỳ dja.
Nhyr me arỳm me rũnhmã Exewão'ã 'êx ne memã
kum,

—Me'õ ja ne mã Metĩndjwỳnh nhõ kikreti japyrỳo
ban mã Mõjdjê kukràdjà japyrỳo ba. ¹⁴ Nãm mã
memã kum, “Nadjarekam Jeju dja ĩ Metĩndjwỳnh
nhõ kikretio ajkẽn pyka mẽ o amrà. Mõjdjê kute
me bakukãmãremã kukràdjà jarẽnhja dja pãnh me
bamã kukràdjà 'õdjwỳ jarẽ gwaj baje we mar ne kõt
amijo babamã.” Nãm ã memã anhỹro ba bar arỳm
kuma. Nãm me 'êx ne ã me rũnhmã arẽho ane.

¹⁵ Nhyr kam me rũnh kunĩ Exewãokam no ty.
Kam no ty nhyr nokre arỳm amijo Metĩndjwỳnh
kadjy mrãnh djwỳnh nokre pyràk nhyr me arỳm
nokre pumũ.

7

*Exewão me rũnh krãptĩmã me kukãmãkjê'ã
ujarẽnh.*

¹ Nhym kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax kum kabẽn ne kum,

—Djãm kõt ne me arẽ? ane.

² Nhym tu me kukãmãre'ã ajarẽn memã kum,

—Akmere, mebêngêt ar, dja ga me ikabẽnja ma. Metĩndjwỳnh ne me bakukãmãre Abraãomã amijo amirĩt. Prĩne me:xkumrẽx ne uma: ne arỳm kum amijo amirĩt ne. Pykabê Arãkam ar ba kêttri Mexomikam ar bari ne Metĩndjwỳnh arỳm Abraãomã amijo amirĩt ne. ³ Ne kam kum,

“Anhõ pyka kurũm akato. Kam anhõbikwa ar baja Ar kubê akato.

Dja ga tẽ: ba kam ã amã pyka 'õdjwỳ jakre ga kam 'ỳr tẽn 'ỳr bõx”, ane.

⁴ Nhym kam kabẽn kõt pykabê Kaudjêkam me ja nhõ pyka kurũm katon tẽ. Tẽ:n kam arỳm pykabê Arã'ỳr bõx ne kam ar ba. Nhym kam bãm kute irja arỳm kam kubê ty. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm pykaja tãmmã ano nhym 'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Kam ne ga me ar aba. ⁵ Djã ne Metĩndjwỳnh pyka jakam kum pyka 'õ ta nhym arỳm o aminhõ? Kati. Kute kam kum pyka'õ 'yr kêtikumrẽx. Kum 'yr kêt ne arỳm kukãm kum arẽnhbit ne kum, “Dja ba ã anhõ kadjy amã pyka ja kanga. Dja akrakam kra aben djõ'ã apõx ne arỳm atãmdjwỳ krãptĩ:. Me jamẽ me amã dja ba kanga ga me arỳm o aminhõ.” Nãm ã kraxje kra'õ kêt rã'ãkam ã kum ane. ⁶ Ne kam Metĩndjwỳnh ajte Abraãomã kum,

“Atãmdjwỳ krãptĩ dja me me bajtem nhõ pykakam ar ba. Ne kam arỳm memã àpẽn kajo ar ba. Ar ba nhym me arỳm àpẽn pytĩo me kamjêro ba. Meo ba: nhym pyka wãkam arỳm me'ã amex krãptĩ: kubê 400 apêx.

⁷ Dja ba kam me tokry pãnh meo ajkẽ. Me bajtem kute me àpênh'ã memã àpnênh djwỳnh ajkẽ. Kam dja atãmdjwỳ ar katon arỳm pyka jakam bõx ne imã àpênh ar ba.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh Abraãomã ane. Nhym Exewão kõt memã arẽ. ⁸ Ne kam itepã memã kum,

—Ne kam Metĩndjwỳnhmẽ Abraão ar abenmã kabẽn jarênh mãmdji nhym kamã Metĩndjwỳnh kum, “Dja ga me aben djô'ã me my nhinhu kà rê”, ane. Nhym kam arỳm Idjak dji nhym ruw. Nhym 'ã akatibê 8 nhym arỳm kra my nhinhu kà krãta. Nhym kam abatãnh ne arỳm Djako dji nhym ruw. Ne kam abatãnh ne kam me bakukãmãre kubê 12 jadjuw. Nãm ar aben jatãri apõx tẽ ne arỳm abatãnh ne.

⁹ Ne kam te kute Jõdje pyrãk prãmje arỳm kam ngryk ne. Kam ngryk ne pi'õk kaprĩ kadjy arỳm me bajtemmã kanga. Nhym kam me pykabê Edjitukam kum ire nhym kam memã àpênh kajgo ar ba. Nhym be, Metĩndjwỳnh ne mã Jõdje mẽ amijo kajkep ¹⁰ ne kaprĩ djã kunĩbê utà. Nãm kum krã mex jadjà nhym bẽnjadjwỳr arỳm kum kĩnh. Edjitukam me õ bẽnjadjwỳr rax nhidjibê Parao kum kĩnh ne arỳm 'ã bẽnjadjwỳr mẽ. Nhym kam pykabê Edjitukam Parao nhõ me kunĩmã nhỳn kum õ mỳjja kunĩ pumũnhõ ba.

¹¹ Nhym kam Edjitukam me jamẽ pykabê Kanaãkam me ja kunĩbê djwỳ kêt. Nhym prãm arỳm me pa:ro dja nhym me arỳm kaprĩ:ren kumex. Nhym me bakukãmãre ar te amityx djã jabej aprã. ¹² Ne kam abenmã kum, “Edjitukam ne me djwỳo atom nhym kumex”, ane. Nhym Djako me kabẽn man arỳm djwỳ'yõr me bakukãmãre ar

ano. ¹³ Nhyr ar Edjitu'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Ne kam akẽx ne arỳm akubyn aminhõ pyka'ỳr bõx. Ne kam ajte 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhyr kam kamy arkum amijarẽnho amirĩtkumrẽx ne arkum, “Ba. Axikõt gwaj bajapõx”, ane. Nhyr kam me Paraomã Jõdje nhõbikwa jarẽ nhyr kuma.

¹⁴ Nhyr kam Jõdje arỳm bãm Djakomẽ ar'ỳr kamy ar ano. Õbikwa kunĩ'ỳr ano. Me abenã ar mẽnkkam ne ar krãptĩkumrẽxbẽ 75. ¹⁵ Nhyr kam Djako ar Edjitu'ỳr tẽn kam 'ỳr bõx ne kam arek kam ar ba. Nhyr kam Djako kubẽngẽtte kubĩ. Nhyr kam me bakukãmãre arkubẽngẽtte ar kupa. Aben nhitepã ar paro tẽ. ¹⁶ Nhyr me amũ krĩraxbẽ Xikĩkam aro ban arỳm kẽnkkam ar angij. Amrẽbẽ: ne ar kukãmãre Abraõo kute me tyk jangjẽn kadjy mebẽ kẽnkre by. Xikĩkam Imõ tãmdjwỳmã ne ngõnhponho pi'õk kaprĩ ngãn pãn kẽnkre ja by. Kẽnkre jakam ne me ar angij.

¹⁷ Nhyr tũmrãm Metĩndjwỳnh arỳm kute memã pyka kanga kadjy amikabẽn tũm ma. Kute amrẽbẽ: Abraõomã pyka jarẽnha arỳm kute memã kanga kadjy amikabẽn tũm ma. Nhyr Edjitukam arỳm me àptàr mex mõ. ¹⁸ Me àptàr mõ nhyr atemã bẽnjadjwỳr rax me kadjy kato. Bẽnjadjwỳr ja ne kute me kukãmãre Jõdje'ã ujarẽn mar kêt. ¹⁹ Nãm me kadjy katon arỳm me banhõ me wỳnhmã 'ẽx ban ar meo bikẽnho ba. Nãm me bakukãmãremã me prĩre'ã karõn memã kum, “Dja me prĩre axidjuw ga me bõm arẽ gẽ ty”, ane.

²⁰ Nhyr kam Mõdjẽ ruw. Nhyr Metĩndjwỳnh kum kĩnh. Nhyr kam nã ta ùrkwãkam o kaõro krĩ nhyr arỳm 'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjẽkêt

apêx. ²¹ Nhyam kam me bõm kudji. Nhyam Parao kra ni arỳm amim kumỳn kra'ã amim o djuw mex. ²² Nhyam kam me kum pykabê Edjitu nhõ me ja kukràdjà kunĩ jarê nhyam arỳm kuma. Ne kute me kabên jarênh kadjy kabên mexkumrêx ne àpênh mex kadjy tỳxkumrêx.

²³ Ne arỳm abatành mex ne. Rwỳk'ã amexbê 40 apêx nhyam amim, “Ba 'ỳr inhõ me wỳnhbê idjaer pumũ”, ane. ²⁴ Ne me'ỳr tẻ:n kam me'ỳr bõx. Nhyam Edjitukam me kra'õ mebê idjaer'õo bikênhõ dja nhyam omũn arỳm o ngryk ne kubĩ. ²⁵ Be, kute bĩn kêtri ne amim, “Be, Metĩndjwỳnh kukwakam dja ba me utà. Godja me kôt ima”, ane. Nhyam kam me kute mar kêt. ²⁶ Nãm Edjitukam me kra'õnh bĩ nhyam 'ã akati nhyam õ me wỳnh ar aben tako dja. Nhyam bit kute aro mexmã aben nêje arkum kabên ne arkum, “Ễ, ar ikabên ma. Ar aje abeno anhõbikwajakam aben tako dja”, ane.

²⁷ Nhyam kute ikjêo bikênhõ ãmja arỳm amũ Mõjdjê kujaten kum, “Nhỹnh ne me'õ me ikadjy ajã bẻnjadjwỳr mẽ, ga aben nêje ar imã akabên ne? ²⁸ Ga ne ga amũja'ã Edjitukam me kra'õnh bĩ. Djãm aje ã ijo anhỹrmã”? ane. ²⁹ Nhyam arỳm kuman amijã maje atemã pykabê Midjijãmã prõt ne. Prõt ne kam 'ỳr bõx ne arỳm me bajtemwãkam ar ba. Ar ba:n kam arỳm kra ja dji nhyam ruw. Nhyam ajte ja dji nhyam ruw.

³⁰ Nhyam kam ar ba: nhyam 'ã amex krãptĩbê 40 apêx. Nhyam akati 'õkam arỳm kapõt kukritkam ar ba. Krãnhbê Xinaj bu'ã kapõtka ar ba: nhyam akaok tu pỏko dja. Nhyam kuwykam Bẻnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kum amijo amirĩt ne.

³¹ Nhyṃ te kute marmã kam no tyn djan amim, “Je tô, mỳj ne wã”? ane. Ne kute omũnh mexmã 'ỳr bikamẽnh tẽ nhyṃ Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum,

³² “Ba ne ba ibê me akukãmãre nhõ Metĩndjwỳnh. Ibê Abraãmẽ Idjakmẽ Djako ar õ Metĩndjwỳnh.” Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum ane. Nhyṃ Mõjdjê umaje tertet ne ibõn djan te kàjmã 'ỳr krãn kute omũnhmã.

³³ Nhyṃ Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum,
“Ë, aparkà kaba. Inhõ pykakam ne ga adjãm wã.
Kwãrĩk wãnh o abikẽnh kêt.

³⁴ Ë, pykabê Edjitukam me kra ne inhõ me jao bikẽnho ba ba arỳm mrãmri me tokrykõt omũn me kangãngã ma.

Ije me utàr kadjy ne ba ruw. Amrẽ tẽ ba Edjitemã ajano.”

Nãm ã Mõjdjê mã ane.

³⁵ Be, Mõjdjê ja ne me amrêbê kangan kum,
—Nhyñh ne me'õ ajã bẽnjadjwỳr mẽ ne ga aben nêje ar imã akabẽn ne? ane. Be, me te kanga nhyṃ Metĩndjwỳnh ta arỳm me kadjy ano. Memã bẽnjadjwỳr kadjy ne ano. Kute me utàr kadjy ne ano. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh ne akaok tu pòkkam kum amijo amirĩt nhyṃ arỳm me kadjy ano. ³⁶ Nhyṃ kam Mõjdjê Edjitu kurũm meo mõ. Kamã ne me aêrbê mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy mỳjja kwỳ nhipêx. Edjitukam ipêx ne ajte ngõ ra:x nhidjibê Kamrêkrekam ipêx. Ne kam kapõt kukritkam meo ba: nhyṃ amex krãptĩbê 40 me'ã apêx. Nãm ã Exewão memã ane.

³⁷ Ne itepã ajte memã kum,

—Mõjdjê ja ne mebê idjaermã kum,
 “Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã kabẽn
 jarẽnho iba. Dja Metĩndjwỳnh ĩ me akadjy
 amijo me anhõbikwa 'õ pytà. Amijo utà
 nhym arỳm ikudjwa ã me amã kabẽn
 jarẽnho ane.”

Nãm ã Mõjdjê memã ane.

³⁸ Be, Mõjdjê ja ne kapõt kukritkam ar meo
 aben pydjĩn meo ba. Nhym kam krãnhbê Xi-
 najkam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh
 kum kukràdjà jarẽ. Me kute katàt amijo ba'ã
 Metĩndjwỳnh kute memã karõkam kukràdjà ja ne
 kum arẽ. Me kute mar ne tĩn ne ar bamã ne kum
 arẽ. Nhym arỳm me bakukãmãremã arẽ. Nhym
 me aben djõ'ã abenmã arẽ gu me bakamingrãnyre
 arỳm baje mar ne o baba.

³⁹ Nhym be, me bakukãmãre ne me kum kabẽn
 mar prãm kêt. Me aminhirõ bê kabẽn rẽn arỳm te
 akubyn Edjítumã mõrmã bikraro nhỹ. ⁴⁰ Mõjdjê
 krãnh nhimõk'ã kute amikràkam ne me arỳm
 Arãomã kum,

“Mõjdjêwã, kute Edjítu kurũm me bajo kator ne
 kute me bajo mõr djwỳnhwã birãm mỳjwã
 ne arỳm ajmã on. Nhym got omũ. 'Yr aprõt
 ne me batĩndjwỳnh karõ kwỳ nhípêx gẽ me
 bakukãm ba.”

Nãm me ã Arãomã ane. ⁴¹ Ne kam arỳm mrybàri
 krare karõ nhípêx ne o we Metĩndjwỳnh. Ne kam
 arỳm we mry karõ kĩnh djà'ã mryo bõx. O bõx
 ne parbê kudjin arỳm kum kubĩ. Ne arỳm kute
 ikrao mỳjja nhípêxjakam kĩnh katio dja. ⁴² Nhym
 Metĩndjwỳnh arỳm mebê amijo akẽx ne wãnh
 memã ire. Me ta wãnh kute kanhêti krãptĩmã rax

jarẽnho ba kadjy memã ire. Ije amã arẽnh kõt ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk. Kamã ne Metĩndjwỳnh memã kum,

“Ga me abê idjaer, djãm imã ne ga me mry paro aba? Me aje mỳjjamã mry paro aba nhym 'ã amex krãptĩbê 40 apêxja djãm imã ne ga me mry pa got? Arkati.

⁴³ Ate ne ga me mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kum rax jarẽnho aba. Ne mã me karõbê Morkimã kikreo aba. Ne me anhõ metĩndjwỳnhbê Rẽnpãnh nhõ kanhêti karõo aba. Aje ikupa'ã amijo aba prãmkam dja ba arỳm me anhõ pyka djwỳnh bê me akujate. Dja ba me bajtem nhõ krĩraxbê Babirõnij nhijukri me akujate.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane. Nhym Exewão arỳm kõt me rũnhmã arẽ.

⁴⁴ Ne itepã ajte memã kum,

—Mrykào kikre ne me bakukãmãre kapõt kukritkam ar o ba. Metĩndjwỳnh kute memã amijo amirĩt nhym me kute mar kadjy ar o ba. Ta ne Mõj djêmã 'ã karõn kum, “Ije kikre'ã amã karõ kõt dja ga ipêx.” Nãm ã Mõj djêmã 'ã karõo ane. Nhym arỳm kõt ipêx nhym me ar o ba.

⁴⁵ Nhym kam ô'ã me bakukãmãremẽ Djodjuwemẽ ar kikreo ba:n arỳm apỳnh me bajtem nhõ pyka djari'yõr o bõx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm apỳnh me bajtem ba djario apan me kujate. Me kujate nhym me arỳm me pãnh pykakam ar ba. Nhym mebêngêt aben kukãm me paro mõi. Me paro mõi nhym me tãmdjwỳ arỳm aben djõ'ã mrykào kikreo krĩ. O krĩ: nhym kam tũ:mrãm Dawi

arỳm me kadjy katon kam me kadjy bẽnjadjwỳr.
⁴⁶ Nhyam kam Metĩndjwỳnh kam kĩnh. Nhyam kum,
 “Metĩndjwỳnh, abê Djakoo aba djwỳnh. Ba amã
 anhũrkwã nhipêx”, ane. ⁴⁷ Nhyam be, Dawi ne kute
 kum kikre nhipêx kêt. Nhyam be, krabê Xaromão
 ne arỳm kum kikre nhipêx.

⁴⁸ Nhyam be, djãm me kute ikrao kum kikretikam
 Metĩndjwỳnhbê kumkati krĩ prãm got? Arkati. Me
 bakukãmãre kabẽn kôt ne ba ikabẽn jarê. Amrêbê:
 ne me Metĩndjwỳnh kukwakam memã kum,
 “Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne me amã,

⁴⁹ ‘Be, kute me bẽnjadjwỳr rũnh krĩ djà pyræk ne
 ã kỳjrũm kàjkwakam ikrĩ djà ã imã nõi ane.
 Kàjkwabê ne ikrĩ djà.

Kute me par ku'ê djà pyræk ne pyka ã iparbê imã
 nõi ane.

Be, djãm me kute imã kikreti'õ nhipêx nhyam
 imãnhkutãmã? Arkati.

Djãm me kute imã ikrĩ djà'õ nhipêx ba kam inhỹr
 ne ityk djà kêtãmã? Arkati.

⁵⁰ Ba ne ba inhikrao kàjkwamẽ pyka nhipêx. Djã ne
 ga me ja ma?

Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh me amã ane.”

Nãm kukwakam kabẽn jarênh djwỳnh ã memã
 ane. Ga, me kute ikrao kum kikreti nhipêxjakam
 Metĩndjwỳnhbê kumkati kam krĩ kêtja pumũ. Nãm
 ã Exewão memã ane.

⁵¹ Ne kam itepã ajte memã kum,

—Ba me amã arê ga me ama. Be, me akukãmãre
 kwỳ kute arĩk amijo ba'ã ne ga me amijakren arĩk
 ar amijo aban mã aminhirôbê Metĩndjwỳnh kabẽn
 rẽn anhõkre kadjwỳnhbê ajaxwe ar aba. Ne kam
 ajamakkre kêtumrêx ne mã aminêje Metĩndjwỳnh

Karõbê adjàptàr aba. ⁵² Nhỳnh got Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẻnh djwỳnh'õ nhym me akukãmãre kute o bikẻnh kẻt? Nãm me mã aben kukãm me kupa. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẻnh djwỳnh mã me bakukãmãremã kum, “Kritu ne katàt ne axwe kẻtkumrẻx. Mrãmri dja bẻxkumrẻx.” Nãm me mã ã memã ane nhym kam me mã me kupa. Tãm ne ajbir jakam bẻx ga me arỳm kangan abĩ. ⁵³ Be, kadjy mrẻnh djwỳnh ne me kadjy Mỏjdjẻmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẻ. Me kute katàt amijo ba'ã kabẽn jarẻ ga me aben djỏ'ã o aba kajgon mar kẻt ne kỏt amijo aba kẻtkumrẻx. Nãm ã Exewão memã ane.

Me kute Exewão bẻn.

⁵⁴ Nhym me kute amijã kabẽn markam arỳm ngryk tỳx mex ne. ⁵⁵ Nhym be, Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo Exewão kadjwỳnhbẻ nhỳn ar o ba. Ar o ba nhym arỳm kỏjmã krẻn kỏjkwa pumủn kam Metĩndjwỳnh pumủ. Prẻne me:xkumrẻx ne uma: nhym omủ. Nhym Jeju Metĩndjwỳnh djubỏk'ẻnh dja nhym omủ. ⁵⁶ Nãm Exewão ar omủn arỳm memã kum,

—Ễ ota, arỳm ne kỏjkwa abenbẻ ajkij. Kute amijo ỉ ne bẻxja ne arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubỏk'ẻnh dja, ba arỳm omủ, ane.

⁵⁷ Nhym kam me tu kỏj bẻ amran amijamak'ẻ pron itepato 'ỳr prỏt ne. 'Ỗr prỏt ne o tỳm ne ⁵⁸ arỳm krẻrax kurủm o kato, atykmã o katon kumẻ. Kumẻn kam kẻno titik ar o ba. Anhỳr djwỳnhrẻm ne me'ỏ abatẻnh nybẻ Xaur dja. Nhym me aminhỏ kubẻkỏo pẻx ne parbẻ adjuw.

59 Nãm me Exewão titik ar o ba nhym arỳm amijo Metĩndjwỳnhmã a'uw ne kum,

—Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju, amim ikarõo wabi, ane. 60 Ne kam kõnkrão nhỹn kàj bê àmrao kum kabẽn ne kum,

—Bẽnjadjwỳr djwỳnh, dja ga me kute ibĩn pãnh jarẽn h kêt. Nãm ã ane nhym me arỳm kubĩ nhym arỳm ty.

8

Me kute Jeju nhõ me jao bikẽnho mõr nhym me bimành.

¹ Be, me kute Exewão bĩn kêttri ne Xaur memã kum, “Rã'ã me abĩ”, ane.

Nhym me kubĩn kam arỳm me krãptĩo bikẽnhmo krax ne. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajao bikẽnhmo krax ne. Nãm me Djeruxarẽkam meo bikẽnho mõ:n me krãptĩ:o ajkẽ. Nhym me me umaje arỳm ajmà. Pykabê Djudêjakam pyka kunĩkõt ajmà. Ne pykabê Xamarijka pyka kunĩkõt ajmà. Jeju kute ar anorjabit ne ar arek Djeruxarẽkam ar ba. ² Nhym me kwỳ kum Metĩndjwỳnh jabêja ne Exewão mỳn o mõn arỳm adjà. Ne kam abej mu:w. ³ Nhym be, Xaur arỳm àkrên ari me kute amim Jeju maro bikẽnho ba. Me kute Jejukõt ar aben pydjio bajao bikẽnho ba:n kikre kunĩkõt mrãn wangij ne me bjêro mrãn meo apôx. Nãm me mymẽ me nireo mõn arỳm mebê ijê.

Piripi Xamarijka bõx ne Jeju'ã memã ujarẽn.

⁴ Nhym me amũ bimànhja ne me arỳm memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho mõ. Apỹnh me ba

djàri memã arẽnho mõ. ⁵ Kamã ne Piripi krĩraxbê Xamarijmã tẽn bõx. Ne kam arỳm kàj bê Kritu'ã memã ujarẽnh tẽ. ⁶ Nhyr me itepato arỳm kabẽn ma, me krãptĩ: kabẽn ma. Nãm mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx nhyr me arỳm omũn kam kunĩ kabẽn mar 'ãno dja. ⁷ Be, me karõ punu me krãptĩo ba nhyr arỳm ano nhyr me karõ amran memã iren arỳm mã mõ. Nhyr ajte me akrymẽ me mrãnh kêt krãptĩo mex. ⁸ Nhyr kam me arỳm krĩrax wãkam kĩnhti:re ne.

Ximãobê wajangare'ã ujarẽnh.

⁹ Nhyr krĩrax tãmcam ne me'õ. Me kum Ximão jarẽ. Ta ne kute amijo mỳjja mar pytàr, amijo apỹnh mỳjja mar pytàr ne ari amijo wajangao ba. Nãm me noo biknor ar o ba nhyr me kam no tyn kumex. Nhyr mã amijo rax ne memã kum,

—Ë, ba ne ba iraxkumrẽx, anhỹro ba. ¹⁰ Nhyr me kãtãmmẽ me rũnh kunĩ ma:r ar o ban abenmã kum,

—Tãmwã ne Metĩndjwỳnh pymao uman tỳ:x ne, ane. ¹¹ Be, amrêbê ne amijo apỹnh mỳjja mar ne me kupẽn ne me noo biknor ar o ba nhyr me arỳm maro ba. ¹² Mar ar o ba: nhyr kam Piripi arỳm memã kabẽn jarẽ. Memã Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo bakam kabẽn jarẽ. Ne Jeju Kritu'ã memã ajarẽ nhyr me arỳm kuman tu amim Jeju markumrẽx. Nhyr arỳm Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angij. Me mymẽ me nire jangij.

¹³ Nhyr kam Ximãodjwỳ arỳm mekõt amim kuma. Amim kuma nhyr me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngõmã adjà. Nhyr kam arỳm

mã Piripi kõt ajkamẽ. Nhym Piripi me aêrbê mỳjja pumũnh kêt rũnh nhípêxo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ipêxo ba. Nhym Ximão amim omũnho ban te kute marmã kam no tyn ku'ê.

¹⁴ Nhym kam me amũ Djeruxarẽkam memã kum,

—Be, pykabê Xamarijka ne me arỳm amim Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽx, ane. Nhym Jeju kute ar anorja arỳm kuma. Kuman arỳm me'ỳr Pedrumẽ Djuão ar ano. ¹⁵ Nhym ar me'ỳr tẽn me'ỳr bõx. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum,

—Dja ga memã Akarõ jano gê me 'amỳn meo ba, ane. ¹⁶ Be, kraxje Metĩndjwỳnh Karõ mekam rwỳk kêt rã'ã. Nãm me Bẽnjadwỳr djwỳnh Jeju kukwakam Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij.

¹⁷ Nhym Pedru ar Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne me'ã ikra jadjuw nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me 'amỳn meo ba. ¹⁸⁻¹⁹ Pedru ar kute me'ã ikra jadjwỳrkõt Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳ nhym Ximão arỳm amim omũn arkum,

—Ota pi'òk kaprĩ. Dja gar amikudjwa imã akre. Ba badjwỳ ar akudjwa maro iba ne me'ã aminhikra jadjwỳro iba gê Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳn meo ba, ane.

²⁰ Nhym Pedru kum,

—Metĩndjwỳnh kute tu memã kajgo Amikarõ janorjakam ga arĩk amim, “Dja ba pi'òk kaprĩ pãnh Metĩndjwỳnh Karõ man ar o iba”, ane. Kam gê Metĩndjwỳnh me biknor tokry djãmã ajano ga anhõ pi'òk kaprĩmẽ ro'ã akuno. ²¹ Be, Metĩndjwỳnhmã akadjwỳnhbê ajaxwe rã'ãn kum amex kêt rã'ã. Kam ne ga aje Karõ mar prãm kêtumrẽx.

22 On amikam akaprĩn wãnh ajaxwejamã anhiren Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ. Gê kute ajaxweo biknor ne akam ngryk kêt jabej. Aje Metĩndjwỳnh Karõ'ã amim karõ punujao biknor ne akam ngryk kêt jabej kum amijo a'wỳ. ²³ Be, arỳm ne ba apumũ. Ajaxwe kute ajamỳnh tỳx ne kute ajo ba rã'ã. Nãm ã Pedru Ximãomã ane.

24 Nhyim Ximão kum,

—Inėje Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã akabẽn gê aje imã akabẽn jarẽnhja kôt ijo anhỳr kêt, ane.

25 Nhyim kam Pedrumẽ Djuão ar Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã amijarẽnho djan kabẽn'ã kàj bê memã ujarẽnho djan kam arỳm o ino re. Ne kam arỳm Djeruxarẽmã akẽx ne. 'Ỳr mõ:n mõi kôt memã Kritu'ã ujarẽn ny jarẽnho mõi. Pykabê Xamarijkam me ja apỳnh me ba djari krãptĩ memã arẽnho mõi.

Exopijkam me'õjamã Piripi Jeju'ã ujarẽn.

26 Nhyim kam Piripi arek Xamarijkam ar ba. Kam ar ba nhyim Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm 'ỳr bõx ne kum,

—Kajmã djan amũ aparmã tẽ. Ga, Djeruxarẽmẽ, krĩraxbê Gadjamẽ abenmã pry mẽnhja pumũ. Pry 'ãnh ne kapôt kukrit. Dja ga 'ỳr tẽn 'ỳr bõx, ane.

27 Nhyim arỳm kajmã djan 'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Nhyim me'õ pry'ã tẽ nhyim omũ. Õ pyka djwỳnhbê ne Exopij. Kubê eunuku'õ. Exopijkam bẽnjadjwỳr rax nibê Kãdjidji. Nhyim kukwakam ra:xi. Kubê õ nêkrêx kunĩ pumũnh djwỳnh. Djeruxarẽ kurũm ne tẽ. Arỳm ne Metĩndjwỳnhmã rax jarẽn kam tẽ. ²⁸ Ne kam kurũm akubyn õ pyka'ỳr tẽ. Õ kãmranhtỳx, mry kute bjêrjakam tẽ. Ne kam pi'õk jarẽnho nhỹ.

Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnhbê Idjaij nhõ pi'òk ne arẽnho nhỹ.

²⁹ Piripi me'õ ja pumũ nhym Metĩndjwỳnh Karõ kum,

—'Yr aprõt ne kàmranhtỳxmẽ ro'ã tẽ, ane.

³⁰ Nhym arỳm 'yr prõt ne ro'ã tẽ. Nhym Idjaij nhõ pi'òk jarẽnho nhỹ nhym arỳm kuma. Ne kam kum,

—Ë, djã ne ga arỳm me kabẽnwã ma? Mỳj'ã ne kabẽn amijakre? ane.

³¹ Nhym kum,

—Djãm ije mỳjja mar godja ba mỳjja'ã kute amijakreja ma. Kon, me'õ dja imã kraxkõt arẽ ba arỳm kõt kuma. Iwỳr wabin inhikõ'ã nhỹ, ane.

³² Me bakukãmãre Idjaij kabẽn ne eunuku arẽnho nhỹ. Nãm amim,

“Me kute bĩnmã o tẽ nhym uwbõre kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomti djuwbõre pyræk. Ne kute mrãmri ne me arỳm kĩ jakàro ãmkam mrykĩ'ãtomti jabatành nyre bẽn kêt pyræk. Nãm ã aminêje kabẽn kêtõ ane.

³³ Nãm me 'êx ne o kàtàm ne 'ã, ‘Tãmwã ne axwekumrẽx. Tãmwã ne axwekumrẽx’, ane. Axwe kêtumrẽx nhym me arỳm tu kum mỳj axwe pãnh jarẽ. Nhym arỳm tyn wabi nhym kute ô'ã me'õ kêt pyræk”, ane.

Tãm ne eunuku pi'òkkam arẽnho nhỹ.

³⁴ Nhym Piripi 'yr wabin ikõ'ã nhỹ nhym kum,

—Imã arẽ. Mỳj me'õ'ã ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ja jarẽ? Djãm amijã nàr me'õ'ã? ane. ³⁵ Nhym kam Piripi eunuku kute

pi'òk jarēnh kòt arỳm kum Jeju'ã ujarēnhmo krax ne arek 'ã ujarēnho tē.

³⁶ O tē:n kam arỳm ngò'ỳr bôx nhym eunukuja kum,

—Ota ngò. Mỳj dja ba nē ga Metĩndjwỳnhmã ngòmã ijadjà? ane.

³⁷ Nhym Piripi kum,

—Mrãmri aje tu amim Jeju markumrēx jabej ba kam arỳm ngòmã ajadjà, ane. Nhym kum,

—Nà. Ba mrãmri tu amim Jeju Kritu markumrēx. Mrãmri kubê Metĩndjwỳnh Krakumrēx, ane.

³⁸ Nhym eunuku mry kute kà bjêrmã kabēn nhym arỳm dja. Nhym kam ar ngò'ỳr ruw ne arỳm nox ne. Nhym kam Piripi arỳm Metĩndjwỳnhmã ngòmã adjà. ³⁹ Ne kam ar wabin dja. Nhym kam Bēnjadjwỳr djwỳnh Karõ tu Piripi byn mã o tē. Nhym eunuku arỳm ijukri omũnh kêtumrēx. Ne kam õ pykamã tē. Arỳm kĩnhtiren tē. ⁴⁰ Nhym kam krĩraxbê Oxotokam ajte Piripi amirĩt ne. Ne kam bu'ã krĩ kunĩkòt memã 'ã ujarēnh tē. Tē:n kam krĩraxbê Xedjare'ỳr bôx.

9

Xaur Jeju'ỳr amijo akēx.

Kar 22.3, 26.9

¹ Nhym kam Xaurja kute ari meo bikēnho baja kute me kangrònh rã'ã. Kute Bēnjadjwỳr djwỳnhkòt me ba djwỳnh kangrònh rã'ã. Nãm mã me'ã memã kum,

—Gê me tu me kupa. Gê me tu me kupa, ane. Nãm memã anhỳr rã'ãn arỳm me kadjy

Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳr rax'ỳr tēn arỳm 'ỳr bōx ne kum,

² —Ba krĩraxbē Tamagukam me rũnh'ỳr tē. Dja ga me kute amim Jeju mar'ã pi'ôk no'ôk ne imã angã ba memã o tē. Ba apỳnh mebê idjaer bikprōnh djàkam me rũnh kunĩkôt memã akreo tē. Dja me akabēnkôt me kute amim Jeju mar jabej ne memã katon arỳm imã me kanga. Ba me uwpren amrē Djeruxarē'ỳr meo tēn awỳr meo bōx, ane. Nhyam kam arỳm me'ã memã pi'ôk no'ôk nhyam arỳm kubyn me'ỳr o tē. ³ Me 'ỳr o tē:n kam arỳm krĩraxbē Tamagu tēpo tē. Tēpo tē nhyam tu aērbē kàjkwa kurũm mỳjja adjēnhja prĩne kurwỳ. ⁴ Nhyam arỳm tu pykabē tỳm ne arỳm me'ō kabēn ma. Nhyam kum,

—Xaur, Xaur, mỳkam ne ga me kute amim imaro abikēnho aba? Aje ba mãn ijo abikēnh pyràk ane.

⁵ Nhyam Xaur kum,

—Bēnjadjwỳr, mỳj me ajō ga ne ga imã akabēn? ane.

Nhyam kum,

—Ba, ibē Jeju. Nã gãm me kute amim imaro abikēnho aba ne aje ba mãn ijo abikēnho aba pyràk. Ne kam te adjumar mex prãmje. Ga, mry kute jēnh bjērja pumũ. Me kute mỳjja djwa mexo mry kamjỳr nhyam arỳm umaje prôt tỳxja pumũ. Nhyam kwỳ amakkre kētkam tu amikamjỳr djà kanã ne arỳm tokry ne. Gadjwỳ dja ga ari ijo abikēnho aban arỳm atokry:. Nãm Jeju ã kum ane.

⁶ Nhyam kam kum,

—Bēnjadjwỳr djwỳnh, mỳj ne ga amã kĩnh? Dja ba ã amã o ane, ane.

Nhyam kum,

—On kàjmã djan amũ krĩraxmã wadjà. Kam dja me amã 'ã karõ. Dja ga mrãmri katàt me kabẽn man kõt amijo abakumrẽx, ane.

⁷ Nhyim Xaurkõt ar mõrja me'õ kabẽn man kam ar kute ĩ pumũnh kêtikumrẽx. Ne kam te: umaje te kabẽnã. ⁸ Nhyim kam Xaur kàjmã djan no põt kajgon arỳm rĩt kêt ne. Nhyim kam ar pa 'amỳn o tẽn arỳm krĩraxbê Tamagumã wadjà. ⁹ Nhyim rĩt kêtikumrẽx ne. Ne kam kute mỳjja krẽn kêt ne kõm kêt'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

¹⁰ Nhyim kam krĩraxbê Tamagukam ne me'õbê Ananij. Bẽnjadwỳr djwỳnh ne Ananij nokrekam amirĩt nhyim arỳm omũ. Nhyim kum, “Ananij”, ane.

Nhyim kum, “Bẽnjadwỳr djwỳnh, mỳj nã”? ane.

¹¹ Nhyim kum,

—Kàjmã djan tẽn pry nhidjibê Katàt'ãnh tẽn Djuda nhũrkwã'ỳr bõx. Kam Xaur jabej me kukja. Krĩraxbê Taxukam ne abatành djà. Dja ga abej me kukja. Wãkam ne Xaur Metĩndjwỳnhmã amijo à'wỳro nhỹ. ¹² Be, ga ne ga arỳm amikukãm nokrekam amirĩt nhyim akarõ pumũ. Ga ne ga arỳm 'ỳr wadjàn 'ã anhikra dji nhyim arỳm akubyn rĩt mex ne. Nãm ã apumũnho ane. Nãm ã Bẽnjadwỳr djwỳnh Ananijmã ane.

¹³ Nhyim kum,

—Je, Bẽnjadwỳr djwỳnh, mỳkam? Xaur wã ne umakumrẽx. Nãm arỳm Djeruxarêkam anhõ me ja krãptĩ ajkê nhyim me krãptĩ arỳm imã arẽ. ¹⁴ Ne jakam arỳm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadwỳr ar me ijã pi'òk no'òk nhyim amrẽ o tẽ. Me ije amã amijarẽnhja kunĩ kadjy arỳm amrẽ pi'òko tẽ. Kute me idjuwpre kadjy ne o tẽ, ane.

15 Nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum,

—'Yr tẽ. Ba ne ba inhõ àpênh kadjy amijo utà. Dja me bajtemmã ijã ajarẽn me bẽnjadjwỳr rũnhmã ijã ajarẽn mebê idjaermã ijã ajarẽ. Ja kadjy ne ba amijo utà. ¹⁶ Dja ba ĩ kum, “Dja ga ĩ ijã adjujarẽn djô'ã atokry kumex.” Nãm ã Xaur'ã Ananijmã ane.

¹⁷ Nhym kam arỳm 'yr tẽ. 'Yr tẽ:n kam arỳm Djuda nhũrkwãmã wadjàn Xaur'ỳr bõx. Ne kam arỳm 'ã kute ikra djirkam kum,

—Xaur, akmere, gu banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju ne ijano ba arỳm awỳr bõx. Pry'ã atẽm nhym kute amã amijo amirĩtja tãm ne ijano ba awỳr tẽ. Dja ga akubyn arĩt mex nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo akadjwỳnhbê nhỹn ar ajo ba. Ja kadjy ne ijano ba tẽ. Nãm Ananij ã kum ane. ¹⁸ Nhym aêrbê no kurũm mỳjja kute tepkà pyræk rôrøk ne. Nhym akubyn rĩt mex ne. Ne kam kàjmã dja nhym kam arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã adjà. ¹⁹ Nhym kam ajte õ kwỳ krẽn arỳm akubyn tỳx ne.

Xaur memã Jeju'ã ujarẽn nhym me kum kurê.

A Kõ 11.32

Ne kam arek Tamagukam Jejukõt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ar ba nhym 'ã akati kwỳ apêx. ²⁰ Tamagukam ar bari ne apỳnh mebê idjaer bikprõnh djàkam kàj bê memã ujarẽn tẽ. Nãm memã kum,

—Mrãmri ne Jejubê Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrẽx. Kubê Kritukumrẽx. Kubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, anhỹr tẽ. ²¹ Nhym me kunĩ kute kabẽn markam te kute kraxkõt marn kam no tyn kumex ne aben kukij ne abenmã kum,

—Bãrãm tãmja ne Djeruxarêkam ari meo bikêhno ba. Me kute Jeju Kritumã amijarênhjao bikêhno ba. Bãrãm tãmja ne kute ajte me uwpre kadjy amrê tẽ. Kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar'ỳr meo bõx kadjy amrê tẽ, ane. ²² Nhym kam Xaur kabên mexo amũ amikamêhno tẽn arỳm kute memã Jeju jarênh mar me:xkumrêx. Nãm Tamagukam mebê idjaermẽ aktã kabêno aben japa nhym me arỳm kabên kõt Jejubê Kritu ma. Mrãmri Jejubê Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrêx man arỳm te kute kum kabên'õ jarênh prãmje. Te o anen õkre kadjwỳnhbê arĩk amikabên kwỳ jarêhno kumex.

²³ Nãm ã memã anhỳr tẽ nhym 'ã akati krãptĩ apêx. Nhym kam mebê idjaer kwỳ arỳm o aben maro nhỳn abenmã kum,

—Mỳj dja gwaj Xaur on arỳm kubĩ? ane. Nhym kam me arỳm amũ Xaurmã arê nhym arỳm kuma. ²⁴ Me õ krĩrax nêje ne bu'ã pyka tỳx nhipêx jabatànhja nhym kam apỳnh ajkwa krekre djari. Nhym me kute Xaur katorkõt bĩnmã ajkwa krekre kunĩ'ã ku'ên omũnh'ã rĩtkumrêx ne. Nhym Xaur arỳm me kuma. ²⁵ Nhym kam akamàt nhym Jejukõt me ba djwỳnh krĩrax nêje pyka tỳx'ã Xauro wabin djan kadjy djudjêdjêo kaxnokai akà 'ãpren kam Xaur nhỳr. Ne kam djudjêdjê 'amỳn pyka tỳx burũm aparmã kumên o rwỳko tẽn arỳm pykabê kudja. Nhym kam kàjmã djan mã mebê katon tẽ.

²⁶ Tẽ:n kam arỳm akubyn Djeruxarêkam bõx. Ne kam bit Jejukõt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ỳrmã. Nhym me kum uman 'ã abenmã kum,

—E kum nhỳnh ne tãmwã Jeju ma ne kõt ba? Godja ajte me bakwỳo ajkê, ane. ²⁷ Nhym kam

Banabe o tẽn Jeju kute ar anorja'ỳr o bōx. Ne 'ã arkum,

—Be, nãm prykôt tẽn arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh pumũ nhym kum kabẽn jarẽ. Nhym kam arỳm krĩraxbê Tamagukam Jeju'ã memã ujarẽnh ba. Nãm kum me uma kêt ne kàj bê 'ã memã ujarẽnh ba, ane.

²⁸ Nãm arkum ane nhym kam me arỳm kum uma kêt ne. Nhym kam Djeruxarẽkam Jejukôt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ar ba. ²⁹ Ar ba:n kum me uma kêt ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kukwakam memã ujarẽnh ar ba. Nhym mebê idjaer kwỳ ne me me bajtembê kregu kabẽnkam kabẽn. Nhym Xaur arỳm me jamẽ aktã kabẽno aben japanho dja. Aben japanho dja nhym kam me bit kute Xaur bĩnmã.

³⁰ Nhym Jeju kukwakam me kute abeno kamy arỳm me kuma. Ne kam Xauro tẽn krĩraxbê Xed-jaremã o tẽn o bōx. Ne kam krĩraxbê Taxumã ano nhym arỳm 'ỳr tẽ.

³¹ Nhym kam me arỳm me kute amim Jeju mar-jao bikẽnho ino re. Apỳnh me ja kute Jejukôt ar aben pydjio ba djàri meo bikẽnho ino re. Pykabê Djudêjakam o ino re. Ne pykabê Garrêjakam o ino re. Ne pykabê Xamarijkam o ino re. Kunikôt ne me meo bikẽnho ino re. Nhym me arỳm akubyn umar mex ne. Ne kam Metĩndjwỳnh maro amũ amikamẽnho tẽn arỳm mar ra:x ne. Ne me kum Metĩndjwỳnh pymakam katàt kabẽn kôt ar amijo ba. Nhym Metĩndjwỳnh Karō memã kĩnh jadjà nhym me arỳm kĩnhkumrẽx. Nhym me kàtãm krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm mekôt ajkamẽ. Nhym kam me arỳm krãptĩ: tẽ.

Pedru kute Anêjao mex nhym Dokre tyk nhym akubyn o tĩn.

³² Nhym kam Pedru pyka kunĩkõt kute me omũnh kadjy tẽ. Me omũnho tẽ:n kam krĩbê Ridjakam me jadjwỳ'ỳr bõx. Jeju nhõ me ja'ỳr bõx. ³³ Nhym kamã me'õbê Anêja amrêbê akryn arek ikwã. Akry'ã arỳm amexbê 8 apêx. Nhym Pedru arỳm omũ. ³⁴ Ne kam kum,

—Ë, Anêja, Jeju Kritu arỳm ajo mex ne. On kàjmã djan anhiqwã djãwão mex, ane. Nhym me aêrbê arỳm kàjmã dja. ³⁵ Nhym krĩbê Ridjamẽ krĩbê Xaronakam me ja kunĩ arỳm omũ. Ne kam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akẽxo kumex.

³⁶ Pedru krĩbê Ridjakam arek ar ba. Nhym kam krĩbê Djopekam Jejukõt ba djwỳnh ni'õ ar ba. Idjibê ne Tabita. Mebê kregu kabẽnkam ne me kum Dokre jarẽ. Ukaprĩkumrêx ne mã me õ mỳjja kêtõ djuw mexo ba. ³⁷ Ne kam kanên arỳm ty. Nhym me amikukràdjãkõt ku'õn kikre tãmkam kỳjrũm kumoka'êkam kudji nhym nõ. ³⁸ Krĩbê Ridja ne krĩbê Djopeo rãm ne ja. Dokre ty nhym kam me kum,

—Pedru ne Ridjakam ar ba, ane. Nhym Jejukõt me ba djwỳnh arỳm kuman Pedru'ỳr ar amãnhkrut jano. Nhym ar 'ỳr tẽn kam 'ỳr bõx ne kum,

—Ë, amikrà kêt ne Ridja'ỳr tẽ, ane.

³⁹ Nhym amibêx ne 'ỳr arkõt tẽ. Tẽn kam arỳm 'ỳr bõx. Nhym ar Pedruo tẽn kỳjrũm kumoka'ê'ỳr o wabi. Nhym kam me 'uwĩ kunĩ 'ỳr bõx ne muw. Ne Dokre tĩnri kute apỳnh me inõkãti, apỳnh kubêkã nhipêx djãri mã: kum akreo ku'ê.

40 Nhyr Pedru arỳm bõm me kunĩ jano. Ne kam kõnkrão nhỹn arỳm Metĩndjwỳnhmã o a'uw. Ne kam tykja'ỳr akẽx ne kum,

—Ë Tabita, kàjmã nhỹ, ane. Nhyr arỳm no põt ne Pedru pumũn arỳm kàjmã nhỹ. 41 Nhyr 'ỳr ikran arỳm ikra 'amỳn kàjmã kudja. Ne kam memã kabẽn nhyr me arỳm 'ỳr bõx. Jeju nhõ me jamẽ me 'uwtĩmẽ ne me bõx nhyr arỳm memã kum,

—Ota, arỳm akubyn tĩn ne, ane. 42 Nhyr me arỳm krĩbê Djopekam kikrepdjitã abenmã arẽnho ipõk ne. Nhyr me krãptĩ arỳm tu anim Jeju markumrẽx ne. 43 Nhyr kam Pedru arek krĩbê Djopekam ar ba. Me'õbê Ximão nhũrkwãkam ne nhỹ. Ximãobê ne mry kào mex djwỳnh'õ. Pedru krĩ wãkam ar ba nhyr arỳm 'ã akati krãptĩ apẽx.

10

Me'õ bajtembê Koneru'ã ujarẽn.

1 Pedru Djopekam ar ba nhyr krĩraxbê Xedjarekam me'õbê Koneru ar ba. Kubê ne krãkamngõnhre krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr. Me kute krãkamngõnh ja'ã memã kum,

—Pykabê Itarij kurũm me ja, anhỹro ba.

2 Koneru katãt Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ba. Konerumẽ ũrkwãkam ar krĩja kunĩ ne arkum Metĩndjwỳnh rax pyma. Nãm me õ mỳjja kêtka õdjãnhkumrẽx ne mã Metĩndjwỳnhmã kabẽn ar ba.

3 Nhyr kam arỳm myt akẽxkam, 3 orakam, Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ nokrekam amirĩt nhyr arỳm omũnho nhỹ. Nhyr kum, “Ë, Koneru”, ane. 4 Nhyr kute omũnhkam madjã

kretin kum, “Běnjadjwỳr djwỳnh mỳj nã”? ane. Nhyum kum,

—Ga Metĩndjwỳnhmã akaběn nhyum arỳm ama. Ga me õ mỳjja kêtkaam anhõdjàn nhym arỳm apumũ. ⁵ Jakam dja ga krĩbê Djopemã anhõ me ja kwỳ jano. Kam ne me'õbê Ximão Pedru. Gê ar tẽn kum arěn awỳr o bõx. ⁶ Imõti mỳrri ne nhỹ. Mrykào mex djwỳnhbê Ximãomẽ ro'ã ne ar nhỹ. Dja ar tẽn kum arěn amrẽ awỳr o tẽn o bõx nhyum arỳm amã arẽ ga kaběn kõt ã amijo ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh Konerumã ane. ⁷ Ne kam mã tẽ. Nhyum arỳm amiwỳr ar amãnhkrut ne ikjêkêt 'uw. Me kute ar amãnhkrut pa 'amỳnhja ne kum àpênh kajgo ar ba. Nhyum pydji ja ne kubê õ krãkamngõnh. Adjwỳnhdjwỳ ne katàt Metĩndjwỳnh kaběn man kõt ar amijo ba. Ne kam Koneru târi kum àpênh ar ba. Nãm amiwỳr ar ja 'uw nhyum ar arỳm bõx. ⁸ Nhyum kam prĩne arkum kadjy mrãnh djwỳnh'ã ajarěn arỳm krĩbê Djopemã ar ano.

Mỳjja kute Pedru nokrekam amirĩt nhyum kute omũnh.

Kar 11.5

⁹ Nhyum ar'ã akati nhyum ar arỳm 'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm krĩ tẽpo tẽ. Nhyum arkum ajmã Pedru krĩraxkam kikre'ã wabin imõk'ã nhỹ, imõk ngrengrer'ã nhỹ. Mebê idjaer ne me tu õ kikre nhimõk po. 'Ỳr ne wabin nhỹ. Ne kam Metĩndjwỳnhmã kabẽnõ nhỹ. Kàjkwa nhipõkri myt nhỹrkam. ¹⁰ Ne kam kum prãm ne bit kute õ kwỳ krẽnãm. Nhyum ar arỳm kum õmrõo dja. O dja nhyum Pedru jaêrbê mỳjja amirĩt nhyum omũ. ¹¹ Kàjkwa ne abenbê

ajkij nhym omũ. Nhym mỳjja kute kubẽkàti pyræk rwỳk mõ. Idja amãnhkrut ne amãnhkrut. Nhym mỳjja idja kunĩ 'amỳn o rwỳko mõ. ¹² Kadjwỳnhbê ne apỳnh pykakam mry kunĩ. Apỳnh rop, apỳnh mry ngãngão mrãnh, apỳnh àk, mry kunĩ kubẽkàti kadjwỳnhbê ikwã nhym omũ. ¹³ Nhym kam arỳm me'õ kum kabẽn nhym kuma. Nhym kum,

—Ë, Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ, ane.

¹⁴ Nhym Pedru kum,

—Kati, Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Mõjdjê kute me ibê mỳjja kakrit pyma ja ne ije kur kêtumrẽx, ane.

¹⁵ Nhym ajte kum,

—Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjjao mex kwãrĩk wãnh kum kakrit jarẽn kêt, ane.

¹⁶ Be, me'õ kum kabẽn ne ajte kum kabẽn ne ajte kum kabẽn nhym aerbê mỳjja akubyn kàjkwamã wabi.

¹⁷ Nhym Pedru amim,

—Je, mỳj'ã ne ije mỳjja pumũnhja amijakre? ane. Nãm amim anhỹro dja nhym Koneru kute ar anorja kikre jabej me kukij nhym me arỳm arkum arẽ. Nhym ar 'ỳr tẽn arỳm ajkwa krekre tãri bõx ne dja. Ne arỳm abej me kukij ¹⁸ ne kàj bê memã kum,

—Ximão Pedru, djori kikre wãkam nhỹ? ane.

¹⁹ Nhym wãnh Pedru kute mỳjja pumũnh'ã arek amikabẽn maro nhỹ nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm kum,

—Ë, ar amãnhkrut ne ikjêkêt ne ar ajabej akukij.

²⁰ Kàjmã djan ar'ỳr rwỳn arkõt tẽ. Kwãrĩk wãnh ar kubajtemkam axwe amikam adjumar kêt. Ba ne ba ar ano nhym ar tẽ, ane.

²¹ Nhym Pedru arỳm ar'ỳr ruw ne ar'ỳr bõx ne arkum,

—Ë, ba, ba ne gar ijabej. Mỳj ne gar amã kĩnh ne iwỳr tẽ? ane.

²² Nhym ar kum,

—Krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr'õ ne ar ijano bar awỳr tẽ. Idjibê ne Koneru. Nãm katàt amijo ban kum Metĩndjwỳnh rax pyma. Nhym mebê idjaer kunĩ kum mex jarẽ. Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhja ne kum karõn kum, “Pedru'ỳr ar 'õ jano gẽ amrẽ awỳr tẽn amã kabẽn jarẽ. Dja ga prĩne kabẽn ma”, ane. ²³ Nãm ar Pedrumã ane nhym arỳm arkum, “Amrẽ ar ikõt wadjà”, ane. Ne kam arkum aminhũrkwã jarẽ nhym ar arỳm kam nhỹ.

Pedru Koneru nhũrkwãkam bõx.

Nhym ar'ã akati nhym Pedru arkõt arỳm 'ỳr tẽ. Djopekam Jeju kukwakam me kamy kwỳ ne arkõt tẽ. ²⁴ Amũ Xedjare'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym Koneru arỳm arkam amako nhỹ. Nãm arỳm amijã õbikwamẽ kute meo õbikwao akuprõ. ²⁵ Nhym ar me'ỳr bõx nhym Pedru kikremã àr tẽ nhym Koneru arỳm kajpa. Ne umaje amijo ngriren parbê tỹm ne ibõ. ²⁶ Nhym Pedru pa 'amỳn kàjmã kudjan kum,

—E kum, kàjmã dja badjwỳ ibê pykabê me'õ, ane.

²⁷ Ne kam kum kabẽn tẽn wadjà. Nhym me krãptĩ akuprõ nhym arỳm me omũ. ²⁸ Ne kam memã kum,

—Be, me ba ne ba me me bajtemmẽ ibikprõnh kêtkumrẽx. Me ibê idjaerkam ikukràdjà kõt ba me me bajtem nhũrkwãmã idjar kêtkumrẽx. Arỳm ga

me ama. Nhyam kam Metĩndjwỳnh imã ikukràdjà ny jarẽ. Imã me kunĩ kĩnhmã ne imã arẽ. Ne ije me'õmã kakrit jarẽnh kêtãmã ne imã arẽ. Ije me'õo me bajtem kêtãmã ne imã arẽ. ²⁹ Kam aje imã ar anorja iwỳr bõx ne ar kute imã akabẽn jarẽnhkam ba aminêje ikabẽn kêt ne tu arkõt awỳr tẽn bõx. Bõx ne arỳm me anhũrkwãmã wadjàn me anhikõ'ã nhỹ. Kam ba me amã arẽ. Mỳj kadjy ne ga me ijo bõx? Mỳj ne ga me amã kĩnh? Nãm ã Pedru memã ane.

³⁰ Nhyam Koneru kum,

—Amũja'ã, arỳm 'ã arngrobê 4 apêx ba amija-jburo nhỹ. Nhyam ã myt ibõ ane, 3 orakam ba inhũrkwākam Metĩndjwỳnhmã ikabẽno nhỹ. Nhyam ijaêrbê me'õ ikuka kõnh dja nhyam õ kubêkà jadjênh ne. ³¹ Nhyam imã, “È Koneru, ga Metĩndjwỳnhmã akabẽn nhyam arỳm ama. Ga me õ mỳjja kêt kam anhõdjàn nhyam arỳm apumũ. ³² Jakam dja ga krĩraxbê Djopemã anhõ me ja kwỳ jano. Kam ne me'õbê Ximão Pedru. Gê ar tẽn kum arẽn awỳr o bõx. Imõtĩ mỳrri ne me'õ mrykào mex djwỳnhbê Ximão nhũrkwã. Kam ne ro'ã nhỹ. Pedru dja awỳr bõx ne amã arẽ.” Nãm ã me'õ imã ane. ³³ Ba kam amikrà kêt ne awỳr ar ano. Be, arỳm ga bõx ba me ikĩnhkumrêx ne. Ne jakam ba me ikunĩ Metĩndjwỳnh parbê nhỹ. Metĩndjwỳnh kute kabẽn'ã amã karõ kunĩ me ije mar kadjy ne ba me nhỹ. Nãm ã Koneru Pedrumã ane.

³⁴ Nhyam kam Pedru kum,

—Mrãmri ne Metĩndjwỳnh kum me kunĩ kĩho aben pyræk. Ja arỳm imã amirĩtkumrêx ne. ³⁵ Be, mebê idjaer nàr me bajtem. Apỳnh me ba djà kunĩkõt me kunĩ. Me apỳnh kum Metĩndjwỳnh

rax pyman katàt kute amijo baja, Metĩndjwỳnh kum me ja kunĩ kĩnh. ³⁶ Ba me amã kabēn jarē ga me ama. Be, Metĩndjwỳnh ne mebê idjaermã me umar mex jarē. Dja me tu amim Jeju Kritu markumrēx ne arỳm umar mex. Kubê ne me kunĩ nhō Bēnjadjwỳr djwỳnh. Metĩndjwỳnh ne mebê idjaermã ujarēnh ny ja jano. ³⁷ Me ga ne ga me arỳm 'ã ujarēnh ma. Djuão kute 'ã memã ujarēnhkam ngômã me angjēnhkam ne me Garrējakam Jeju'ã ujarēnhmo krax. Ne kam Djudēja kunĩkôt me 'ã ujarēnh ar ba ga me arỳm ama.

³⁸ Be, Metĩndjwỳnh ne Nadjarekam Jejumã ta Karō jano nhym arỳm raxo kadjwỳnhbê nhỳn ar o ba nhym arỳm kukwakam tỳx ne. Ne kam àpēnh mex ar ba. Nhym Xatanaj meo ba nhym me umar punu:re nhym Jeju arỳm me kunĩo mex. Metĩndjwỳnh kute kumē amijo kajkepkam ne mã meo mex ar o ba.

³⁹ Kute mỳjja kunĩ nhipêxkôt ne bar omũ. Mebê idjaer nhō pykakam bar omũn krĩraxbê Djeruxarēkam omũn arỳm 'ã memã idjujarēnh ar iba. Nãm me pĩte'y'ã kunhôn kubĩ. ⁴⁰ Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ne irãri o amirĩt bar omũ. ⁴¹ Me kunĩmã ne o amirĩt kêt. Metĩndjwỳnh ta kute amrēbê amijo me utàr jamã ne o amirĩt ne. Me kute omũnhkôt memã 'ã ujarēnh kadjy ne memã o amirĩt. Ar imã ne arỳm o amirĩt ne. Ar ba ne bar akubyn tĩnkam ro'ã inhō kwỳ krēn kôt ikō.

⁴² Nhym ta ar imã karōn ar imã, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ipytà. Dja ba memã axwe pãnh jarē. Me tĩn ne ar bajamã axwe pãnh jarē. Me tykjamã axwe pãnh jarē. Ja kadjy ne amijo

ipytā. Tām dja gar kàj bê memã arēnhō aba. Arỳm ar aje ipumũnhkôt memã 'ã adjujarēnh ar aba.” Nãm ã ar imã ane. ⁴³ Be, Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ ne me amrēbê: me bakukãmãremã kum, “Jezu arỳm tyk ne akubyn tĩnkam dja me kwỳ ĩ pỳnhkôt tu amim markumrēx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane, ane.

⁴⁴ Pedru memã ja jarēnhō dja nhym Metĩndjwỳnh Karō arỳm me kunĩkam ruw ne ar meo ba. Me kute kabēn maro ỳrja kunĩkam ruw ne ar meo ba ⁴⁵⁻⁴⁶ nhym me arỳm apỳnh me ba djakam me kabēnkam kabēno kumex. Me kute me kabēn mar kêtjakam ne me kabēno kumex. Ne apỳnh me kabēnkam Metĩndjwỳnh rax jarēnhō kumex. Nhym Pedrukôt ar bōxja arỳm kuma. Kôt ar bōx jamã ne me kum me my kà rēnhne jarē. Ar ja ne ar amrēbê tu amim Jezu markumrēx. Nãm ar me kabēn man arỳm mekam no tyn djan abenmã kum,

—Je, amrēbê me babê idjaermãbit ne Metĩndjwỳnh kute Karō janor. Ne kam arỳm jakam tu me bajtemmã Karō jano, ane.

Nhym Pedru arkum,

⁴⁷ —Be, amrēbê Metĩndjwỳnh kute me bamã Karō janorkôt ne arỳm jakam ã me bajtemmã anoro ane. Me babê idjaer ren amrēbê abenmã, “Kwãrĩk wãnh ngômã me bajtemja jangjēnh kêt”, ane. Nhym be, jakam Metĩndjwỳnh kute memã Karō janorkam me baje ngômã me angjēnh kadjy amimar, ane. ⁴⁸ Ne kam arkum,

—Arỳm ne me tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnh markumrēx. Ar Metĩndjwỳnhmã ngômã me angij,

ane. Nhyr ar arỳm ã meo ane. Nhyr kam me amijã Pedru nẽn kum,

—Dja ga arek me ikam ar aba gẽ ajã akati kwỳ apêx ga kam ajte tẽ, ane.

11

Pedru kute Djeruxarẽkam me jamã amikõt amijarẽnh.

Kar 10.9

¹ Nhyr kam me bajtemdjwỳ arỳm tu amim Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽx nhyr me kwỳ arỳm amũ memã arẽnhõ ipõk ne. Nhyr pykabẽ Djudêjakam Jeju kute ar anorja arỳm me arẽnh ma. Nhyr Jeju kukwakam me kute abeno kamydjwỳ me arẽnh ma. ² Nhyr kam Pedru arỳm akubyn krĩraxbẽ Djeruxarẽmã tẽn bõx. Nhyr me kute amim Jeju mar kwỳ mebẽ idjaer kukràdjã tũm'ã no tỳxi. 'Ã ne me memã me my kã rẽnhne jarẽ. Pedru bõx nhyr me my kã rẽnhne arỳm Pedrumẽ aktã kabẽno aben japanho dja. ³ Ne kum,

—Ga ne ga me bajtem nhũrkwãmã wangij ne me ro'ã adjakuro akrĩ, ane.

⁴ Nhyr Pedru akubyn amijo tẽn krax kurũm prĩne 'ã memã ajarẽn memã kum,

⁵ —Be, krĩraxbẽ Djopekam ne ba Metĩndjwỳnhmã ikabẽno nhỹ. Nhyr mỳjja ijaerbẽ inokrekam amirĩt ba omũnhõ nhỹ. Mỳjja kute kubẽkati pyrãk. Nhyr mỳjja idja kunĩ 'ãnh 'amỳn iwỳr o rwỳko mõ. Ne arỳm iwỳr o bõx. ⁶ Ba kam arỳm omũnhõ dja nhyr apỳnh pykakam mry kunĩ, ropmẽ mry ngãngãõ mrãnhmẽ àkmẽ kadjwỳnhbẽ nõ ba omũ.

⁷ Nhym kam kàjkwa kurũm me'õ kabẽn ba kuma. Nhym imã, “Ë Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ”, ane.

⁸ Ba kuman arỳm kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, kati. Mõjdjê kute mỳjja kakrit, mỳjja punu wã nêje me imã kabẽn kõt ije kur kêtkumrẽx”, ane.

⁹ Nhym kàjkwa kurũm me'õ ajte imã, “Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjjao mex kwãrĩk wãnh ga kum kakrit jarẽnh kêt”, ane. ¹⁰ Be, me'õ imã kabẽn ne ajte imã kabẽn ne ajte imã kabẽn nhym arỳm mỳjja kunĩ akubyn kàjkwamã wabi.

¹¹ Nhym ijaêrbê ar amãnhkrut ne ikjêkêt kikrekam inhỳrja'ỳr bõx. Krĩraxbê Xedjare kurũm me'õ imã ar ano nhym ar tẽn bõx. ¹² Nhym Metĩndjwỳnh Karõ imã, “Dja ga arkõt tẽ. Kwãrĩk wãnh ga Ar kubê me bajtemkam axwe adjumar kêt”, ane. Ba kam arkõt tẽ. Nhym Jeju kukwakam gwaj bakamy Ar kubê 6ja arỳm ikõt tẽ. Bar 'ỳr tẽn kam Koneru nhũrkwākam bõx ne arỳm 'ỳr wadjà.

¹³⁻¹⁴ Nhym kam ar imã 'ã ajarẽ. Nãm ar imã, “Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ inhũrkwākam dja ba omũ. Nhym imã, ‘Dja ga anhõ me ja kwỳ krĩraxbê Djopemã ano. Me'õbê Ximão Pedru ne kam ar ba. Gê ar kum arẽn amrẽ awỳr o bõx. Ta dja amã kabẽn jarẽ. Gamẽ anhõbikwa kunĩmẽ dja gar kabẽn ma nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar ajaxwebê ar apytà.’ Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.” Nãm Koneru ã ar imã ane. Nãm ã Pedru me kukràdjà tũm'ã me no tỳxjamã ane.

Ne kam ajte memã kum,

¹⁵ —Ba kam memã ikabẽn kraxbit jarẽnho dja. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm mekam ruw ne meo ba. Amrêbê kute me bajo ba kõt ne ã

wākamdjwỳ arỳm meo bao ane. ¹⁶ Ba kam akubyn amijo tẽn arỳm amijã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ma. Nãm me bamã, “Be, Djuão Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij. Nhym be, dja ba ar amã Metĩndjwỳnh Karõ jano nhym arỳm ar ajo ba”, ane. Nã bãm Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ja man kõt ar amã arẽ. ¹⁷ Be, gu me baje tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrẽxkam ne amrẽbê me bamã Karõ jano. Jakam ne me bajtemdjwỳ me bakõt tu amim markumrẽx nhym arỳm ã memãdjwỳ Karõ janoro ane. Kam ba ar amã arẽ gar ama. Djã ne ba iraxo Metĩndjwỳnh jakre got ba kubê aptà? Kati. Nãm ã Pedru memã ane.

¹⁸ Nhym me arỳm amijã kabẽn man Pedrumã kabẽn krãta. Ne arỳm abenmã Metĩndjwỳnh rax jarẽn abenmã kum,

—Be, me bajtemdjwỳ ne Metĩndjwỳnh arỳm kum me kĩnh ne arỳm memã amak bõ. Memã amak bõ nhym me arỳm amikam kaprĩre wãnh axwemã iren Jeju'ỳr amijo akẽx. Jakam dja me kõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

Ãxikikam me kute Jeju mar'ã ujarẽn.

¹⁹ Be, amrẽbê me kute Exewão bĩnkam ne me me kute amim Jeju marjao bikẽnho mõ. Nhym kam me arỳm ajmã. Ajmã:n kam me kwỳ amũ pykabê Penixijmã bõx. Nhym me kwỳ amũ apêxtibê Xipremã bõx. Nhym me kwỳ krĩraxbê Ãxikimã bõx. Me ja ne me kày bê mebê idjaermãbit 'ã ujarẽn tẽ.

²⁰ Nhym be, me kwỳ ja ne me apêxtibê Xiprekam abatãnh djã nhym me kwỳ pykabê Xirenikam abatãnh djã. Me kwỳ ja ne me Ãxiki'ỳr bõx ne arỳm me bajtembê kregumã arẽ. Memã Bẽnjadjwỳr

djwỳnh Jeju'ã ujarēnh ny jarē. ²¹ Nãm me me bajtemmã arē nhym Běnjadjwỳr djwỳnh mekmě amijo kajkep. Me kute memã Jeju jarēnh jamě amijo kajkep nhym me arỳm kaběn mexkumrēx ne. Nhym me bajtem krãptĩ: tu amim Běnjadjwỳr djwỳnh markumrēx ne arỳm 'ỳr amijo akēx.

²² Nhym me arỳm amũ me arē. Nhym onĩj krĩraxbê Djeruxarēkam me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja arỳm me arēnh ma. Ne kam ãxikimã Banabe jano. Nhym 'ỳr tē:n kam ²³ 'ỳr bôx ne arỳm me omũn amim,

—Be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩ:kumrēx* ane. Ne kam arỳm mekam kĩnhkumrēx ne memã 'ã karōn memã kum,

—Dja gar amã Běnjadjwỳr djwỳnh jabê:n kaběn man arek kôt amijo abakumrēx. Kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt. Nãm ã memã anhỹro bao ane. ²⁴ Be, Banabe ne mexkumrēx nhym Metĩndjwỳnh Karō arỳm raxo kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba nhym mrãmri tu amim Metĩndjwỳnh mar tỳ:xkumrēx. Nhym ô'ã arỳm me krãptĩ Běnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akēx ne tu amim markumrēx.

²⁵ Nhym kam Banabe amũ krĩraxbê Taxumã tē. Kute kam Xaur jabej kadjy ne tē. Nãm 'ỳr tē:n arỳm 'ỳr bôx. ²⁶ 'Ỳr bôx ne kam abej ne arỳm kum kato. Ne kam akubyn ãxiki'ỳr o bôx. Nhym kam ar arỳm me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio bajamě ro'ã akuprō. Aben tã me ro'ã akuprō. Me krãptĩ:mã Metĩndjwỳnh kaběn jarēnh ku'ê: nhym ar'ã amexmẽ na apêx. Be, krĩraxbê ãxikikam ne me

* **11:23** Djãm me ta ne me axwe kêt nhym pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ta te axwe kêtã nhym ta arỳm tu kum me kaprĩ.

Jejukõt me ba djwỳnhja kumrẽxmã me kute amim Kritu mar jarẽ.

²⁷ Nhym kam Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kwỳ bõx. Krĩraxbê Djeruxarẽ kurũm ãxiki'yır bõx. ²⁸ Nhym kam ar 'õ kàjmã me ipõkri dja. Idjibê ne Agabu. Agabu kàjmã djan Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam memã kum,

—Dja apỳnh me ba djari pyka kunĩkõt mebê djwỳ kêt. Nhym me kunĩ kum prã:m, ane. Nhym tũmràm arỳm kato. Bẽnjadjwỳr raxbê Kraõdjõ memã yırri ne arỳm kato nhym me arỳm kum prã:m. ²⁹ Nhym memã prãm kêttri ãxikikam Jejukõt me ba djwỳnh kunĩ arỳm abenmã kabẽn djin abenmã kum,

—Gwaj amikutã memã banhõ mỳjja kwỳ jano. Jeju kukwakam me bakamy pykabê Djudêjakam ar bajamã ano, ane.

Nhym me abenmã kum,

—Dja gwaj ã memã o ane. Dja gwaj ã memã o ane, ane. ³⁰ Nhym kam Banabemẽ Xaur ar kute memã o tẽmmã nhym me arỳm arkum aminhõ mỳjja ngã. Ne arkum,

—Dja gar me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmã angã nhym me arỳm memã kungrà, ane.

12

Pedru mebê ijê djà kurũm kator.

¹ ãxikikam me kute memã mỳjja nhõrmã o dja: nhym onĩj pykabê Djudêjakam bẽnjadjwỳr raxbê Erodji arỳm àkrê:. Àkrên arỳm õ me ja jano nhym me me kute amim Jeju mar kwỳo rõrõk ne. Me kute Jejukõt ar aben pydjio baja kwỳo rõrõk ne.

Kute meo bikēnh kadjy meo rôrôk ne. ² Ne kam arỳm kàxdjwa kajgoo Xijagu bĩ. Xijagumē Djuão ar axikôt apôx. ³ Nãm me Xijagu bĩ nhym mebê idjaer arỳm kam kĩnhkumrēx. Nhym Erodji arỳm mekam kĩnhkôt omũn kam kute Pedruo tỳm kadjy memã arē. Me kute djwỳponhbit kur djà nhõ akatikam ne memã arē.

⁴ Nhym kam me arỳm o tỳm ne kubê ijê. Nhym kam Erodji 'ỳr õ krākamngõnhbê 16 jano. Nhym me kute Pedru pumũnh kadjy me arỳm meo aben nhikjê'ã kabēn. Me kunĩbê 4'ã kabēn. Nhym kam me 'ã aben japanho dja. Metĩndjwỳnh me irôbê mrãnh djà nhõ akati apêx totokbê Erodji bit kute memã o katormã. Kute memã kukjêr nhym me kute bĩnmã bit kute memã o katormã. ⁵ Kam ne me arek mebê ijê djākam Pedruo dja. Nhym me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja ne me Pedruo Metĩndjwỳnhmã à'wỳr'ã rĩtkumrēx.

⁶ Nhym nêje akamàtkam Erodji amim,

—Gê kryràm, ba memã Pedruo ikato, ane. Nhym Pedru arek õto nõ. Nhym krākamngõnh amãnhkrut ne aktã ijên o nhỹ. Kàxiràxo ne krākamngõnh Pedrumē aktã amijãpre. Nhym kre'ã ku'ê djwỳnh ar 'ã ijê djà kuri dja. Arek kre nêje dja. ⁷ Nhym Pedru õto nõ: nhym Bēnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm 'ỳr wadjà. Nhym arỳm mebê ijê djà kadjwỳnhbê irã. Nhym arỳm Pedru nhikre'i nhikjêbê kurwan kàjmã kangõn kum,

—Amikrà kêt ne kàjmã dja, ane. Nhym kàjmã dja nhym kàxiràxo inỳx 'ãpre djà arỳm tu rôrôk ne.

⁸ Nhym kadjy mrãnh djwỳnh kum,

—On amipren aparkà ponh jadjà, ane nhym arỳm ã amijo ane. Nhym ajte kum,

—Anhõ kubẽkà krākào amikupun ikõt tẽ, ane nhym arým amikupu. ⁹ Nhym mã kator tẽ nhym arým kõt tẽ. Ne kute amimar kêt kam amim we,

—Be, nãm mýjja kute ijo anhýr kajgo. Nã bãm amiptir kajgoo nõ, ane. ¹⁰ Nhym ar arým amipãnh 'ã ijê djà ja mẽ. Kam ne kre'ã ku'ê djwýnh ar ja dja. Nhym ar ajte amipãnh 'ã ijê djà ja mẽ. Kam ne kre'ã ku'ê djwýnh ar jadjwý dja. Nhym kam ar arým krĩrax 'ýr kàxiràxtio 'ã ijê djà ja tẽpo tẽ nhym ta arkum amijã kuta. Nhym arým ar kato. Ne pry ja kumrẽx'ã tẽn amipãnh kumẽ nhym kadjy mrãnh djwýnh arým mã kubê tẽ.

¹¹ Nhym Pedru arým kute amiptir kêtja man amim,

—Je, mrãmri ne Bẽnjadjwýr djwýnh Jeju imã kadjy mrãnh djwýnh jano nhym Erodjibê arým ipytà. Mebê idjaer kute ibĩnmã kam amak kajgo nhym arým mebê ipytà, ane.

¹² Ne arek amimaro tẽ:n kam arým Marij nhũrkwã'ýr bõx. Djuão Makô ne Marij kurũm kato. Kikre jakam ne me krãptĩ Metĩndjwýnh mã kabẽno nhỹ. ¹³ Nhym Pedru bõx ne arým kikre'ã ijê djà mô. Nhym me õ àpẽn nija àmôr man arým kute me'õ pumũnh mã 'ýr tẽ. Idjibê ne Rodji. ¹⁴ Ýr tẽn arým 'ã ijê djà'ýr bõx. Nhym Pedru kabẽn nhym arým mrãmri Pedrukumrẽx kabẽn ma. Ne arým kĩnhkam tu kikre'ã ijê djà'ã 'ýr kêt ne akubyn me'ýr wadjàn memã kum,

—Ô kum, Pedru kikre'ã ijê djà tãri dja, ane.

¹⁵ Nhym me tu kum, “Ajbã”, ane. Nhym, “Kati, mrãmri”, ane. Nhym me arĩk kum,

—Be, kadjy mrãnh djwỳnh kute mã Pedruo baja ne dja, ane.

¹⁶ Nhyh wãnh Pedru arek 'ã ijê djà môro dja nhyh kam me kum 'ã kutan arỳm omũ. Omũn kam arỳm te kute mỳjja marmã kam no tyn kumex.

¹⁷ Nhyh memã aminhikra bẽno dja nhyh me arỳm anhikrê. Nhyh kam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju kute mebê ijê djà kurũm o kator'ã memã ajarê. Ne kam memã kum,

—Aje, dja gar tẽn Xijagumẽ Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum ijã ajarê. Ba on, ane. Ne kam arỳm amũ kikre 'õ'ỳr tẽ.

¹⁸ Nhyh kam akati. Nhyh arỳm krākamngõnh abenkam kangao kumex. Bẽnjadjwỳr mekam ngryk karõ abenkam kangao kumex. Ne abenmã kum, “Nãr Pedru? Nãr Pedru”? ane. ¹⁹ Nhyh kam Erodji Pedru'ỳr me ano. Nhyh me abe:j ne te abej aprã. Nhyh arỳm prĩne kre'ã ku'ê djwỳnh ar kukij. Nhyh me te: aminêje kum kabẽn ne. Nhyh arỳm memã arẽn memã kum,

—Pedru kator pãnh me kupa, ane. Nhyh me arỳm me kupa.

Nhyh kam Erodji arỳm pykabê Djudêja kurũm amũ tẽn arỳm krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ne kam arek kam ar ba.

²⁰ Arỳm krĩraxbê Xirukam me jamẽ krĩraxbê Xidõkam me jakam ngryk mex ne. Nhyh me arỳm axikõt 'ỳr bõx. Me bõx djwỳnh rãm ne me Erodji nhõ àpênh rax'õmã amijarê. Idjibê ne Bradju. Kubê ne Erodji nhõ kumoka'ê, kam õt djà, nêje omũnh djwỳnh. Kute me nêje Erodjimã kabẽn kadjy ne me Bradjumã amijarê. Amrêbê ne me kute Erodji nhõ pykakam õ djwỳ jamỳnho ku'ê. Ne

kam mebê djwỳ kêt karõ Bradjumã amijarẽ nhym arỳm me nêje bẽnjadjwỳr Erodjimã kabẽn jarẽ.

²¹ Nhym kam Erodji kute memã kabẽn kadjy akati'õ jarẽ. Nhym arỳm 'ã akati bõx. Nhym Erodji arỳm õ kubêkà rũnho prĩne amijo mex ne õ krĩ djà rax'ỳr bõx ne kam nhỹ. Nhỹn arỳm memã kabẽno nhỹ. ²² Nhym kam me arỳm abenmã o akij ne abenmã kum,

—Djãm pykakam me'õ kabẽn got? Be, kubê ne kàjkwakam metĩndjwỳnh'õ, ane. ²³ Nhym totokbê arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh mỳj kanêjao kubĩ. Nhym kôp arỳm kakuw nhym arỳm ty. Be, mỳkam? Bir, me kute kum metĩndjwỳnh jarẽnh nhym kute aminêje memã kum, “Kati”, anhỹr kêtgam. Kute memã kum, “Kati, atemã kàjkwakam Metĩndjwỳnh pydji”, anhỹr kêtgam ne kadjy mrãnh djwỳnh mỳj kanê punure jao kubĩ nhym arỳm ty.

²⁴ Nhym kam me amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho kumex nhym me krãptĩ arỳm kum kĩnh. Nhym me kute tu amim Jeju markumrẽxja arỳm krãptĩ: mõ.

²⁵ Be, amrêbê ne ãxikikam me kute memã me õ mỳjja kwỳ janormã. Djeruxarêkam me õ mỳjja kêtjamã me kute anormã. Nhym Banabemẽ Xaur ar arỳm amũ me kadjy o mõn memã o bõx ne arỳm memã kungã. Memã kungãn arỳm akubyn kurũm akẽx ne tẽ. Ar Djuão Makô japrõn o tẽ. Tẽ:n arỳm akubyn ãxikikam bõx.

13

Me kute Jeju mar kute amũ Banabemẽ Xaur ar

anor:

¹ Be, Æxikikam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajakam ne me kwỳbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh. Nnym me kwỳbê memã kukràdjà'ã ujarẽn djwỳnh. Ar idjibê ne Banabemẽ Ximião Nidjẽmẽ Ruxumẽ Manaũmmẽ. Krĩraxbê Xirenikam ne Ruxu abatành. Manaũm ne bẽnjadjwỳr raxbê Erodjimẽ ro'ã abatành ne kute o kamy. ² Ar Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ ne kum amijajburo nhỹ. Nnym Metĩndjwỳnh Karõ arkum,

—Dja gar imã Banabemẽ Xaur aro aben nhikjê. Ba arỳm ar àpẽn djà ny kadjy aro amiptà, ane. ³ Nnym kam ar amijajburo nhỹn Metĩndjwỳnhmã aro à'wỳro nhỹ. Ne kam ar krã'ã aminhikra djin amũ ar ano.

⁴ Metĩndjwỳnh Karõ ã kute ar anoro anhỹrkam ne ar arỳm krĩraxbê Xerxij'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bõx. Ne kam kàraxkam ngõ raxbê pyka kêtõt tẽ. Apêxtibê Xipre'ỳr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. ⁵ Krĩraxbê Xarami'ỳr ne ar bõx. Ne kam wabin tẽ. Apỳnh mebê idjaer bikprõnh djakam kàj bẽ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho tẽ. Djuão Makõdjwỳ ne ar aprõn o tẽ. Arkum àpẽnhmã ne ar o tẽ.

⁶ Ne kam pykakõt krĩraxbê Papu'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Ne kam arỳm me'õbê Bajēju kajpa. Kubê ne mebê idjaer'õ. Ta ne amijo apỳnh mỳjja mar mexo ban me kupẽnho ban amijo wajangao ba. Ne kam ta amijo Metĩndjwỳnh mar mex ne amijo 'èx ne we kukwakam memã kabẽn jarẽnho ba.

⁷ Nãm pyka tãmkam bẽnjadjwỳrmã àpẽn ar ba. Bẽnjadjwỳr nhidjibê ne Xedju Paur. Bẽnjadjwỳr

krā mexkumrēx. Banabemē Xaur ar Papu'ỳr bōx nhym bēnjadjwỳr amiwỳr ar ku'uw ne arkum,

—Imā Metĩndjwỳnh kabēn jarē. Ije mar prām, ane.

⁸ Nhym kam Erimanh, kubê ne Bajējuja. Me bakabēnkam ne gu me ren kum wajanga jarē. Nhym be, me bajtem kabēnkam ne me kum Erimanh jarē. Nām bit kute Paur Ar kubê àptarmā. Erimanh bit kute ò bēnjadjwỳr nēje Metĩndjwỳnh kabēn pytarmā ne arỳm kabēno Xaur ar apanho dja.

⁹ Nhym Xaur, idji nhikjêbê ne Paur. Metĩndjwỳnh Karō raxo Paur kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba nhym arỳm wajanga'ỳr akēx ne kam no tyn omũnho djan ¹⁰ kum,

—'Êxnhĩti, axweti, Xatanaj tãmdjwỳ. Nām me axwe kêt prām, ga mã amã me kurê. Bēnjadjwỳr djwỳnh memã 'ã karō katàtkumrēx ga kam ga kupa'ã ar memã arēnho aba nhym me arỳm aman Metĩndjwỳnh kupa'ã amijo ba. Je tô mỳkam ne ga akabēn punu jaō krā'yr kêtikumrēx? ¹¹ Jakam arỳm Bēnjadjwỳr djwỳnh kute ajaxwe pãnh ajo bikēnhmã. Dja ga arỳm ano rãn arngro pumũnh kêt nhym ajã akati krãptĩ apêx, ane.

Nhym totokbê arỳm no rãn kam nokrekam akamàt kô tyk pytĩ. Nhym arỳm me'õ jabej àpēnh mō. Me'õ kute pa 'amỳnh ne o tēmmã ne mekôt me'õ jabej àpēnh mō. ¹² Nhym bēnjadjwỳr Xedju Paur kute wajanga no rã pumũnhkam arỳm tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnh markumrēx. Nām anhỹr djwỳnhhrãm amim,

—E kum, Bēnjadjwỳr djwỳnh'ã ar kabēn kukràdjà mexkumrēx, anen kam tu amim markumrēx.

Paur Āxiki 'ōdjwỳkam memã Jeju'ã ujarēnh ne ja.

¹³ Nhym kam Paurmẽ ro'ã ar tēmja ar kàraxmã wadjàn nox ne arỳm amipãnh krĩraxbê Papu mẽ. Ne tē:n kam arỳm pykabê Papirijkam krĩraxbê Pedji'ỳr bôx. Nhym kam Djuão Makô arỳm ar kangan Djeruxarẽ'ỳr akẽx ne.

¹⁴ Nhym kam ar amipãnh krĩraxbê Pedji mẽ. Ne tē:n kam pykabê Pidjijkam krĩraxbê Āxiki 'ōdjwỳ'ỳr bôx. Nhym kam arỳm ar'ã pi'ôk rârâr nhym ar arỳm mebê idjaer bikprõnh djãmã wadjàn nhỹ. ¹⁵ Nhym me'õ pi'ôk jarēnh dja. Mōjdjê kukràdjãmẽ Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh 'ōdjwỳmẽ kabēn jarēnh dja. Ne kam arỳm arēnh pa. Nhym me bikprõnh djàkam bēnjadjwỳr ar Paurmã kabēn kadjy memã arẽ. Nhym me amũ abenmã arēn arỳm kum arēn kum,

—Bēnjadjwỳr ar ar amã kabēn ne ar amã, “Be, akmere ar, ar ajō aje memã akabēn jarēnh prãm jabej arẽ”, ane.

¹⁶ Nhym kam Paur arỳm kàjmã dja. Ne memã aminhikra bẽ nhym me arỳm anhikrê. Nhym memã kum,

—Gar abê idjaer ar, ar akunĩ amã Metĩndjwỳnh pyma ar, dja gar ikabēn ma. ¹⁷ Me babê idjaero ba djwỳnhbê ne Metĩndjwỳnh. Nãm arỳm amijo me bakukãmãre pytà. Nhym kam me pykabê Edjitukam ar ba nhym Edjitukam me ja ar meo kubajtemo ba. Nhym kam Metĩndjwỳnh me bakukãmãreo krãptĩ:n o ra:x. Ne kam tỳx me:xxkôt arỳm meo kato. ¹⁸ Meo kato nhym me kapôt kukritkam ar ba. Nhym me mã kam amikrào ba nhym mã kum me kaprĩn meo ba. Nhym kam

me'ã amexbê 40 apêx. ¹⁹ Nhyam kam Metĩndjwỳnh pykabê Kanaãkam me ar ba tũmjao apêx. Apỳnh me bajtem ba djàribê 7 nhyam arỳm memã meo apêx. Ne kam memã me õ pyka nhirê ne memã kungã.

²⁰ Ne kam aben totokmã memã me kute memã axwe pãnh jarênh djwỳnh jarê nhyam me aben kukãm ar meo ba. Nhyam kam me'ã amex krãpti:õ kute 450 pyrãk apêx nhyam Metĩndjwỳnh kuk-wakam kabên jarênh djwỳnhbê Xamuwe me kadjy kato. ²¹ Nhyam kam me amikadjy Metĩndjwỳnhmã bẽnjadjwỳr raxo a'uw. Nhyam arỳm memã Xau, Ki kute irja jarê. Nhyam memã bẽnjadjwỳr'ã amexbê 40 apêx. Xaubê ne Bẽnjamĩn djô'ã me'õ.

²² Nhyam kam Metĩndjwỳnh bõm Xau mên pãnh arỳm me kadjy Dawi jarê nhyam arỳm ar meo ba. Nhyam Metĩndjwỳnh arỳm 'ã memã kum,

“Dawi ne ba arỳm kum ikato. Dja ba 'ã kum karõ nhyam arỳm katat ikabên kunĩ man kõt ar amijo ba. Djexe ne Dawi dji.” Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane.

²³ Ne kam amrêbê kute me bakukãmãremã arênh kõt arỳm tũmrãm me babê idjaer kamingrãny kadjy Jeju jano. Dawija tãm djô'ã ne kato. Jejubê ne õ kàjkwa kadjy me utar djwỳnh. ²⁴ Jeju kute àpênhmo krax kêttri ne Djuão me babê idjaer kunĩ jakren me bamã, “Me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx. Ba kam kum ngõmã me ajangij”, ane.

²⁵ Ne kam kute àpênh'ã aminhinomã amimênh 'ỳr ne me bamã, “Ga me Kritu bõxmã kam amako aba. Djãm ibê tãmwã got? Kati, ibê atemã. Nhyam be, itotokbê me'õ bõxja ne raxo kute ijakrenh, kute ijakrenh mexi. Nã bãm te irax ne 'ã inihôn ije kum parkà 'ãpre bõnh prãmje. Be, ãm irax ba ren

arỳm kum apê. Nhyim be, kati, ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne.” Nãm ã Djuão memã ane. Nãm ã Paur memã ane.

²⁶ Ne itepã ajte memã kum,

—Be, akmere ar, gar abê Abraão tãmdjwỳ ar, ar akunĩ ar amã Metĩndjwỳnh rax pyma ar. Be, Metĩndjwỳnh arỳm me bamã kabẽn jano. Jeju kute me utar'ã kabẽn jano. Ba arỳm ar amã kabẽn jarẽnho dja.

²⁷ Djeruxarêkam me jamẽ kam me bẽnjadjwỳrmẽ ne me kute Jeju raxkõt mar kêt. Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh me bakukãmãremã arê. Me kute Kritu'ã axwe nhôr ne bĩnmã arê. Nhyim me aben djô'ã kabẽn jarẽnh djwỳnh kabẽn jarê. Pi'òk ràràr kunìkõt kabẽn jarẽnho mõi tãmtã. Nãm me te arẽn mỳjja'ã kabẽn kute amijakreja mar kêt. Jeju'ã kabẽn kute amijakreja mar kêt. Ne kabẽn jarẽnho mõi tãmtã arỳm 'ỳr o bõx. Tũmràm me kamingrãnyre kute mar kêt rà'ãn arỳm Jeju'ã axwe nhôn bĩnmã arê. Amrêbê: Jeju rwỳk kêttri kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kute arẽnh kõt arỳm tu bĩnmã arê. ²⁸ Ne te: kute axwe'õ jabej ne kum kator ne pãnh kute bĩnmã te me kukij nhyim axwe kêtumrêx. Te Jeju axwe kêt nhyim me tu mrãmri kute bĩnkumrêxmã Piratumã o a'uw. ²⁹ Ne kam amrêbê: me bakukãmãre kute pi'òkkam Kritu'ã kabẽn jarẽnh kõt ã Jejuo ane. Kabẽn kunìkõt me kute o anhỳrmã kõt ne me kamingrãnyre arỳm ã Jejuo ane. ã Jejuo ane nhyim arỳm ty. Ty nhyim kam me arỳm pĩte'y kurũm kaban o ruw ne me tyk nhõ kẽnkrekam adjà nhyim nõ. ³⁰ Nhyim be, Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. ³¹ Nhyim kam kõt ba djwỳnhmã amijo amirĩt ar o

ba nhym arỳm 'ã akati krãptĩ apêx. Jeju tyk kêtri ne ar pykabê Garrêja kurũm ro'ã tẽ, Djeruxarẽ'ỳr tẽ. Nãm arkum amijo amirĩto ba nhym kam jakam ar Jeju'ã ujarẽnh ar ba. Ar kute Jeju akubyn tĩn pumũnhkõt memã 'ã ujarẽnh ar ba. Nãm ã Paur memã ane.

³²⁻³³ Ne kam itepã memã kum,

—Metĩndjwỳnh ne amrêbê: me bakukãmãremã kum, “Dja ba akubyn Krituo tĩn”, ane nhym me aben djô'ã arẽho mō:. Arẽho mōr tãmtã arỳm 'ỳr o bôx. Me bakamingrãnyrekam Jeju ty nhym Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn. Tãm ne bar ar amã arẽho dja. 'Ã ne me bakukãmãre amrêbê: mebê idjaer nhõ me ngrer tũmbê 2'ã pi'òk no'òk. Kamã Metĩndjwỳnh arỳm kramã kum,

“Mrãmri abê ikrakumrêx. Jakam ga arỳm ijo Abãnkumrêx”, ane.

Kute Kramã anhỳrkõt ne arỳm akubyn o tĩn ne. ³⁴ Nhym amrêbê: me pi'òk 'òdjwỳ no'òk. Kamã Metĩndjwỳnh kute akubyn o tĩn nhym ã rerek prãm kêt'ã ajte kum,

“Ije angêt Dawimã ajarẽnh kõt dja ba ã ajo djuw mexo ane”, ane.

³⁵ Nhym me mebê idjaer nhõ me ngrer tũm 'òdjwỳ'ã pi'òk no'òk. Kamã ne Dawi Metĩndjwỳnhmã kum,

“Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Ba ne ba amexo imex. Kam dja ga ikanga kêtkumrêx”, ane.

Amrêbê: me kute pi'òk no'òk kõt ne Jeju tyn ã rerek kêt ne akubyn tĩn ne. Nãm ã Paur memã ane.

³⁶ Ne kam itepã ajte memã kum,

—Nhym be, djãm Dawi nhĩ rerek kêt? Kati. Dawi tyn arỳm ã rerek ne. Metĩndjwỳnh kabẽnkõt ne

Dawi kum apê: nhym kam kubêngêt arỳm kubĩ nhym ty nhym me arỳm adjà. Dawi akubyn tĩn kêt nhym arỳm ã rerek ne. ³⁷ Nhym be, djãm Jeju nhĩ rerek? Kati. Ì rerek kêt. Metĩndjwỳnh kute akubyn o tĩnkam ne ã rerek kêt. Nãm ã Paur memã ane.

³⁸ Ne kam ajte memã kum,

—Be, akmere ar, ba ar amã arẽ gar ama. Jeju tyk ne akubyn tĩnkam Metĩndjwỳnh arỳm me axweo aknon mekam ngryk kêt. Ja'ã ne bar kàj bê ar amã idjujarẽnho dja. ³⁹ Mõjdjê kute me kute katàt amijo ba'ã memã karõkam kukràdjà gu me te baje mar ne katàt kôt amijo baba prãmje ne kam bajaxwe rã'ã. Nhym be, dja me tu amim Jeju markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe kunĩ maro akno. O aknon tu memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mexkumrẽx ne. ⁴⁰⁻⁴¹ Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh me bakukãmãremã kum,

“È, me atĩn ne ar abari dja ba mỳjja pumũnh kêt nhipêx.

Nhym me te me amã 'ã ajarẽ ga me mar prãm kêtumrẽx.

È, me aje ijaprỳ prãm wã dja ga me te aje mỳjja marmã kam ano tyn aku'ên arỳm me biknor tokry djàkam akuno”, ane.

Ga, me kute mar prãm kêtum me biknor tokry djàkam biknorja pumũ. Kwãrĩk wãnh mekôt ã amijo anhỳr kêt. Ar ga dja gar tu amim Jeju markumrẽx. Nãm ã Paur memã ane.

⁴² Nhym kam me bikprõnh djà kurũm me kator mõrkam ne me Paur arkum,

—Dja gar amrê pi'òk ràràr mõrkam ajte ar imã me kabẽn ja jarẽ, ane. ⁴³ Nhym arỳm

me bimànhkam me krãptĩ Paurmẽ Banabe arkôt tẽ. Mebê idjaermẽ me bajtem kute mebê idjaer kukràdjà mar ne kôt kute amijo bajamẽ ne me arkôt tẽ. Nhyr ar memã kabẽn ne memã kum,

—Metĩndjwỳnh ta kum ar akaprĩkumrẽx* Dja gar tu amim markumrẽx ne 'ã adjukanga kêt, ane.

⁴⁴ Nhyr kam ajte pi'òk ràràr nhyr me ajte ar'ã akuprõ. Me kute Metĩndjwỳnh kabẽn marmã ne krĩrax wãkam me kunĩ ar'ã akuprõ. ⁴⁵ Nhyr mebê idjaer kwỳ arỳm ar'ã me krãptĩja pumũn arỳm me'ã ngry:k ne. Ta te kute uràk prãmje arỳm Paur japrỳo kumex.

⁴⁶ Nhyr kam Paurmẽ Banabe arkum me uma kêt ne memã kabẽn ne memã kum,

—Me abê idjaerkam bar ije me akumrẽxmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn prãmikumrẽx. Be, jakam ne ga me aminhirõbê kabẽn mẽn kam amim, “Djãm Metĩndjwỳnhkôt itĩn rã'ãmã? Kati. Ja ne imã kĩnh kêt”, ane. Kam dja bar arỳm memã idjujarẽn kadjy me bajtem'ỳr amijo akẽx ne. ⁴⁷ Metĩndjwỳnh kute pi'òk kôt ar imã me bajtem'ã karõ kôt dja bar ã amijo ane. Kamã ne Kritumã kum,

“Ga, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne mrãnh punuja pumũ. Nhyr me kute memã pry kurwỳ nhyr me arỳm irãkam katàt mrã. Me bajtemdjwỳ ne me mrãnh punun axwe. Ga dja ga memã ikabẽn jarẽ.

Ja kadjy ne ba arỳm ajano. Dja me amim ikabẽn man arỳm gadjwỳ ama. Aje me axwebê me

* **13:43** Djãm me ta ne me axwe kêt nhyr pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ta te axwe kêtãm nhyr ta arỳm tu kum me kaprĩ.

utàr djwỳnh dja me ama. Aje pyka kunĩkôt me axwebê me utàr kadjy ne ba ajano.”

Nãm ã Kritumã ane. Ar badjwỳ ne bar arỳm kabēnkôt me bajtemmã akēx ne. Nãm ã Paur memã ane. ⁴⁸ Nhyim me bajtem kute ar markam arỳm kĩnhkumrēx ne abenmã kum,

—Metĩndjwỳnh kabēn mexkumrēx. Metĩndjwỳnh kabēn mexkumrēx, ane. Ne kam Metĩndjwỳnh kute me kêtri amijo me utàrja, kute kôt tĩn ne ar ba rã'ã kadjy amijo me utàrja arỳm tu amim Jeju markumrēx ne.

⁴⁹ Nhyim kam me pykaja kunĩkôt arỳm memã Bēnjadjwỳr djwỳnh kabēn jarēho ba. ⁵⁰ Nhyim mebê idjaer arỳm Paurmē Banabe ar'ã memã apnê. Me nire kwỳ rũnh kute mebê idjaer kukràdjà mar ne kôt amijo bajamã ne me ar'ã apnê. Ne me my bēnjadjwỳrdjwỳmã ar'ã apnê. Krĩraxbê Āxikikam me jamã apnê. Nhyim kam me ari memã ar kurêtuw. Ne arỳm amibê ar kujate. ⁵¹ Nhyim ar kute me kangao amirĩt kadjy mebê amiparkà'ã me õ pyka ka'u. Ne kam amũ krĩraxbê Ikōni'ỳr tē. 'Ỳr tē:n arỳm 'ỳr bōx. ⁵² Nhyim Jekukôt me ba djwỳnh arỳm kĩnhkumrēx ne. Nhyim Metĩndjwỳnh Karō arỳm raxo me kadjwỳnhbê nhỹn ar meo ba.

14

Ikōnikam Paur ar memã Jeju'ã ujarēnh.

¹ Nhyim kam Ikōnikam Paurmē Banabe ar arỳm mebê idjaer bikprōnh djà'ỳr tēn wadjàn kam memã ujarēho dja. Ne memã kabēn mexkumrēxo dja. Nhyim kam me krãptĩ: kum kĩnh ne arỳm

tu amim Jeju markumrẽx. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregu krãptĩ: tu amim markumrẽx. ² Nhyim kam mebê idjaer kwý amakkre kêt ne kute Jeju mar prãm kêtja arým me bajtemmã me kurêtuw. Memã Jeju kukwakam me kute abeno kamy kurêtuw nhyim me kum me kurêo ba.

³ Nhyim kam Paurmẽ Banabe ar arek mekam ar ba. Arkum me uma kêt ne Bẽnjadjwýr djwýnh'ã memã 'ã ujarênh ar ba nhyim ar'ã arým arngro krãptĩ: apêx. Metĩndjwýnh ta kute tu kum me kaprĩ'ã memã ujarênh ar ban* Bẽnjadjwýr djwýnh kukwakam me aêrbê mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx. Me te kute mýjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwýnh raxmã kator kadjy mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx. Nãm ar me punu kwýo mex. Me kute abenmã kum,

—Mrãmri ne Metĩndjwýnh kôt ar kabênkumrẽx, anhýr kadjy ar ipêx.

⁴ Nhyim kam krĩraxkam me apýnh kabên. Me kwý mebê idjaer kôt kabên. Nhyim me kwý Jeju kute ar anorja kôt kabên. ⁵ Nhyim kam me bajtemmẽ mebê idjaermẽ mekam me bẽnjadjwýrmẽ arým abenmã ar'ã karõn abenmã kum,

—Gwaj arkum akjan kêno ar titik gé ar ty, ane. ⁶⁻⁷ Nhyim kam ar arým me kuman arým mã mebê tẽ. Mebê tẽ:n kam arým pykabê Rikaôkam bõx. Ne kam krĩraxbê Rixakam bõx ne memã arẽ. Ne kam krĩraxbê Tebikam bõx ne memã arẽ. Ne bu'ã pyka kunĩkôt memã arênhõ ba. Kritu'ã ujarênh nyja ne memã arênhõ ba.

* **14:3** Djãm me ta ne me axwe kêt nhyim pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ne me te: axwe kêtã nhyim Metĩndjwýnh ta arým tu kum me kaprĩ.

Rixakam Paur ar memã 'ã ujarēnh.

⁸ Nhym krĩraxbê Rixakam me'õ mrãnh kêt. Adjakam ne par punuren mrãnh kêt rã'ã ne arỳm abatành ne. ⁹ Nhym kam Paur memã ujarēnh dja nhym par punuja kabēn maro nhỹ. Ne mex kadjy arỳm tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrēx. Nhym Paur kam no djar tỳx ne arỳm kute amim kamnhĩxkôt omũ. ¹⁰ Nãm omũn kàj bê kum, “Kàjmã dja”, ane. Nhym arỳm ekrux ne kàjmã djan arỳm mrãnh mex.

¹¹ Nhym me krãptĩ arỳm Paur kute o mexkôt omũn kàj bê abenmã o akij. Nhym be, Paur ar kute me kabēn mar kêt. Me õ pykabê Rikaôkam me kabēn kôt ne me kabēn. Nãm me abenmã o akij ne abenmã kum,

—Apỹnh me batĩndjwỳnh ar amijo me bapyràk ne arỳm pykamã ruw ne ar ba, ane nhym ar kute me kabēn mar kêt.

¹² Nhym me Banabemã Djupite jarē. Ne Paur kute kabēno Banabe jakrenhkam kum Mekuju jarē. Me õ metĩndjwỳnh kajgo kôt ne me arkum idji jarē. ¹³ Krĩrax jajkwa krekre 'ỳr ne me kute me õ metĩndjwỳnh kajgomã amijarēnh djà. Me õ metĩndjwỳnh jamã ne we kum Djupite jarē. 'Ỳr ne kute mar djwỳnh arỳm mrybàri kwỳo bôx. Nãm me pidjôrã nhipêxo ipôk nhym mry arỳm upij. Be, me krãptĩmẽ Djupite mar djwỳnhmẽ ne me Paur aro õ metĩndjwỳnh kajgon bit kute arkum mry bĩnmã. Bit kute arkum amijarēnh kadjy arkum mry bĩnmã.

¹⁴ Nhym Jeju kute ar anorjabê Banabemẽ Paur ar arỳm me omũn arỳm kuma. Ne kute amikaprĩo amirĩt kadjy amikà kadjôn me'ỳr prôt ne. Ne me krãptĩ katikôt aminêje kàj bê: memã kabēn tẽ. Me

kute arkum mry bĩn nēje kàj bê: memã kabēn tēn memã kum,

15 —Ē, mỳkam ne ga me aje ar imã amijarēnhmã? Djãm ar ibē Metĩndjwỳnh? Kati. Ar ije me apyrak. Me aje wãnh mỳjja kajgo jamã anhirermã ne bar kàj bê me ajakreo iba. Metĩndjwỳnh ne tĩn ne ar ba. Ta ne arỳm kàjkwa nhipêx ne ajte pyka nhipêx ne ajte ngō raxbê pyka kêt nhipêx ne ajte kam mỳjja kunĩ nhipêx. Tãm dja ga me amim maro aba. ¹⁶ Amrēbê: apỳnh me ba djakam ne me ta kute amidjwỳnhbit marn amikôt amijo ba kajgo nhym Metĩndjwỳnh ate krã.

17 Djãm ate krãkam kute me bamã amijo amirĩt kêt? Kati. Kute me bamã amijo amirĩt rã'ã. Ga, kute me bakunĩo djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm mã djwỳ nhō mytyrwỳ kôt apỳnh djwỳ djari pykakam o apôx rã'ã. Ne kam djwỳo mã me bajo djuw mexkumrêx ne o me bajo kĩnhkumrêx. Ne kute me bajo anhỳr rã'ã ne. Ga, Metĩndjwỳnhkumrêx ne kute me bakunĩo djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm Paur ar ã aminêje memã ane. ¹⁸ Nãm ar te memã ane nhym me krãptĩja ar'ã ajkê. Ne me kute arkum amijarēnh kadjy kute mry bĩn prãm rã'ãn kam arỳm kanga.

19 Nhym kam mebê idjaer kwỳ bōx. Āxiki kurũm me kwỳ bōx. Ajte Ikōni kurũm me kwỳ bōx. Ne kam memã ar kurêtuw nhym me arỳm kēno Paur titiko djan arỳm 'ã abenmã, “Arỳm ne ty”, ane. Ne kam arỳm krĩrax nēje bjêro mōn o katon atykmã kumê. ²⁰ Nhym kam Jejukôt me ba djwỳnh bōx ne kum ipōk ne. Nhym kam kàjmã djan arỳm akubyn krĩraxmã wadjà. Nhym kam me'ã akati

nhym Banabemē Paur ar arỳm krĩraxbē Tebi'ỳr tē.

Ar arỳm amipry krax'ỳr akēx.

²¹ 'Ỳr tē:n kam 'ỳr bōx. Ne kam krĩrax tām kam kàj bē memã ujarēnh ny jarēnh ba nhym me krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrēx. Nhym kam ar akubyn krĩraxbē Rixa'ỳr tēn 'ỳr bōx ne kam Ikōni'ỳr tēn 'ỳr bōx ne kam Āxiki'ỳr tēn 'ỳr bōx. ²² Ne krĩ kunĩkōt Jeju kōt me ba djwỳnhmã 'ã karōo tēn memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju markumrēx rã'ãn 'ã adjukanga kêt. Dja me kàtàm gwaj bajo bikēnh ar o ba gwaj batokry kumex ma. Nhym kam Metĩndjwỳnh ỳtã amikōt gwaj bapymjỳrkumrēx. Arỳm ò me ja kunĩmã bēnjadjwỳrkam dja ã gwaj bajo ane. Nãm Paur ar ã memã anhỳro tēmo ane.

²³ Ne kam apỳnh me kute amim Jeju mar djari kunĩkōt tē. Me kute Jejukōt ar aben pydjio ba djari kunĩkōt tēn me kwỳ'ã meo ba djwỳnh rē. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum amijajbun arỳm memã kum,

—Gar arỳm tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnh markumrēx. Bar kum ar ajo a'uw gē mã ar ajo djuw mex ne ar ajo ba, ane. ²⁴ Ne kam arỳm tē. Pykabē Pidjijkōt tē:n kam arỳm pykabē Papirij'ỳr bōx. ²⁵ Ne tē:n kam krĩraxbē Pedji'ỳr bōx. Ne kam kàj bē memã Metĩndjwỳnh kabēn jarē. Memã arēn kam ajte tē. Tē:n kam krĩraxbē Atarij'ỳr bōx.

²⁶ Ne kam ajte ngō raxbē pyka kêt kōt akubyn krĩraxbē Āxiki 'ōdjwỳ'ỳr tēmmã. Krĩrax jakam ne me amrēbē Metĩndjwỳnhmã aro a'uw ne kum,

—Amã ar àpēnh kadjy dja ga tu amã ar kaprĩkumrēx ne aro djuw mexo aba, ane. Nãm

me kum aro a'uw ne kam amũ ar ano. Nhym ar arỳm amũ krĩrax krãptĩkõt ujarẽnh ba. Ne kam arỳm inomã amidjàpênh djà mên ajte akubyn Æxiki ja'ỳr tẽmmã. ²⁷ Ỗr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. Bõx ne me kute amim Jeju marjao aben pydjìn arỳm memã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ar àpênh kunĩkõt memã 'ã ajarẽn memã kum,

—Be, Metĩndjwỳnh ne arỳm apỹnh me bajtem ba djàkam memã amak bõ nhym me krãptĩ: arỳm tu amim Jeju markumrẽx, ane. ²⁸ Ne kam arek Jejukõt me ba djwỳnhja kõt ar ba 'ã tũm.

15

Djeruxarẽkam me kute kukràdjào aben mar.

¹ Nãm ar arek Æxikikam ar ba: nhym kam me kwỳ arỳm pykabê Djudêja kurũm bõx. Ne kam 'êx ne Jeju kukwakam me kamymã kabẽn. Me bajtemmã kabẽn ne memã kum,

—Gê me Mõjdjê kukràdjà kõt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rênh kêt nhym Metĩndjwỳnh kute õ kàjkwa kadjy me apytàr prãm kêt. Nãm me 'êx ne ã memã ane.

² Nhym kam Paurmẽ Banabe ar arỳm Djudêja kurũm me bõxjamẽ aktã kabẽnno aben japa:nho dja. Nhym kam me abenmã kum,

—Gê Paurmẽ Banabemẽ me bakwỳdjwỳ Djeruxarẽmã tẽ. Gê ar Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh'ỳr bõx ne me my kà rênh jabej me kukja, ane. ³ Ne kam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjìo baja arỳm amũ ar ano nhym ar tẽ. Tẽ:n pykabê Penixijkõt tẽ. Ne tẽ:n pykabê Xamarijkõt tẽ. Ne tẽmkõt Jeju

kukwakam me kute abeno kamymã ujarēnh tēn memã kum,

—Apỳnh me bajtem ba djàkam ne me arỳm Bēnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akēx ne tu amim markumrēx. Nãm ar ã memã anhỳr tē. Nhyam kam me kunĩ arỳm kĩnhhtirekumrēx.

⁴ Nhyam ar tē:n kam arỳm Djeruxarē'ỳr bōx. Nhyam kam me kute amim Jeju mar ne kōt ar aben pydjio baja ar pa krij ne arkum kabēn mextire jarē. Mekam Jeju kute ar anor jadjwỳ, meo ba djwỳnhdjwỳ ne ar ã aro ane. Nhyam kam ar memã amijã ajarē. Metĩndjwỳnh kukwakam ar àpēnh kunĩkōt ar memã 'ã ajarē.

⁵ Nhyam kam mebē pardjēu kwỳ kàjmã dja. Adjwỳnhdjwỳ ne ar tu amim Jeju markumrēx. Ar kàjmã djan memã kum,

—Gē me me my kà rē. Me bajtem kute amim Jeju marja my kà rē. Dja me me bakukràdjà'ã memã karōn memã kum, “Djã gãm me katàt Mōjdjē kukràdjà man kōt ar amijo aba”, ane. Dja me ã me bajtemmã ane. Nãm ã mebē pardjēu memã ane.

⁶ Nhyam kam me kute 'ã aben marmã Jeju kute ar anorjamē me kute Jeju nhō me jao ba djwỳnhmē akuprō. ⁷ Ne kam aktã kabēno aben japanho kumex. Nhyam kam Pedru kàjmã djan memã kum,

—Be, akmere ar, ba ar amã arē. Metĩndjwỳnh ne amrēbē ar akuràm amijo ipytà. Ije me bajtemmã idjujarēnh kadjy amijo ipytà. Ije memã Kritu'ã ujarēnh ny jarēnh nhyam me kute tu amim markumrēx kadjy. Ja kadjy ne amijo ipytà. Ja ne gar arỳm aje mar.

⁸ Metĩndjwỳnh ne kute me òkre kadjwỳnhbē me kabēn kunĩ mar. Nãm kum me bajtem kĩnh ne

arỳm memã ta Karō jano. O ne arỳm gwaj bamã kum me kĩnho amirĩt ne. Amrêbê ne gwaj bamã anon kam arỳm jakam ã memã anoro ane. ⁹ Djãm kum me babê idjaerbit kĩnh ne kum me bajtem kĩnh kêt? Kati. Me tu amim markumrêx nhym arỳm me ôkre kadjwỳnhbê memã axweo ajngra. Kam arỳm kum me bajtemdjwỳ kĩnh. Nãm kum me kunĩ kĩnho aben pyræk.

¹⁰ Ar akwỳ ne gar aje, “Dja me bajtem Mòjdjê kukràdjà kôt amijo ba mex”, anhỹro aba. Je tō, mỳkam ne gar akabên jao Metĩndjwỳnhmã amikurê'uko aba? Djãm Mòjdjê kukràdjà kôt ne me bakukãmãre kute amijo ba mex got? Gwaj badjwỳ djãm kôt ne gwaj amijo baba mex got? Kati. Gwaj bajaxwekam ne gwaj te: baje Mòjdjê kukràdjàkôt amijo baba mexmã. Kam kwārĩk wãnh me bajtemmã ja jarênh kêt. Me kute Mòjdjê kukràdjà kôt amijo ba mexmã kwārĩk wãnh memã arênh kêt.

¹¹ Be, mrãmri Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ta ne tu kum gwaj bakaprĩkumrêx.* Kam ta ne ò kàjkwa kadjy gwaj bapytà. Gwaj amrêbê tu amim ja markumrêx. Ta ne tu kum me bajtemdjwỳ kaprĩn ã me utàro ane. Nãm ã Pedru memã ane.

¹² Nhym me krãptĩ:ja arỳm kabên krãta. Nhym kam Banabemê Paur ar arỳm memã kum,

—Be, me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy bar kukwakam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Nã bãm ar me punu kwỳo mex nhym me te kute

* **15:11** Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhym pãnh kum gwaj bakaprĩ Kati. Gwaj ba ne gwaj te: bajaxwe kêtãm. Nhym be, Jeju Kritu ta ne tu kum gwaj bakaprĩkumrêx.

marmã kam no tyn kumex, ane. Nãm ar memã anen 'ã memã ujarẽho dja.

¹³ Nhyrn me arek ar maro nhỹ: nhyrn kam ar arým anihkrê. Nhyrn kam Xijagudjwý memã kabẽn. Memã kabẽnkam ne Pedrumã Ximão jarẽ. Nãm memã kum,

—Akmere ar, dja gar ikabẽn ja ma. ¹⁴ Be, Ximão arým ar amã arẽ. Metĩndjwýnh arým kum me bajtem kaprĩn kute amim me kwý pytãr kraxkõt ne ar amã arẽ.

¹⁵ Me bakukãmãredjwý tãm jarẽ. Metĩndjwýnh kute amim me bajtem kwý pytãr jarẽ. Amrêbê: Metĩndjwýnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwýnh tãm jarẽn arým 'ã pi'ók no'ók ne. Dawimẽ kramẽ tãmdjwý ar kute aben djô'ã mebê idjaermã krĩn meo ba. Metĩndjwýnh me'ã Dawi nhõ kikre jakren memã kum,

¹⁶ “Kam dja ba bõx ne akubyn Dawi tãmdjwý'ã bẽnjadjwýr mẽ. Mrãmri ne me kute akubyn kum õ kikre nhipêx pyrãk. Kikre kukràdjã tũmja ne amrêbê amingrà. Dja ba kãjmã kudjan ipêx ne.

¹⁷ Dja ba ã tãmdjwýo ane gẽ me anhy ijabej. Gẽ mebê idjaer bu'ã me bajtemdjwý ijabej. Me bajtem kute tu amim imarkumrêxja kunĩ ijabej. Ba Ibẽnjadjwýr djwýnh dja ba ã meo ane.”

Nãm ã Metĩndjwýnh memã ane. Dawi tãmdjwýmẽ me bajtem'ã memã ane. Ga, kute amim me bajtem kwý pytãr jarẽnhja pumũ. ¹⁸ Adjãkam kute amikukãm mýjja kunĩ markõt ne ã memã ane. Nãm ã Xijagu memã ane.

¹⁹ Ne ajte itepã memã kum,

—Ga, me bajtem kute Běnjadjwýr djwýnho aminhõ Běnjadjwýrja pumũ nhym kute me bajtemo aminhõ meja pumũ. Ba ar amã arẽ. Me bajtem kwý ne ajbir arým Metĩndjwýnh'ýr amijo akẽx ne tu amim markumrẽx. Kwãrĩk wãnh Mõjdjê kukràdjà kunõ me kunor kêt. ²⁰ Gwaj memã Mõjdjê kaběn ngrêrebit'ã pi'òk no'òk ne memã arẽ. Gwaj memã kum, “Me kute mýjjao metĩndjwýnh karõ nhipêxjamã mry parja kwãrĩk wãnh krěn kêt. Kwãrĩk wãnh aprõ djwýnh kupa'ã nàr amjên djwýnh kupa'ã akurẽ aba kêt. Mry me kute mut djêo parja kwãrĩk wãnh àr ne krěn kêt. Kwãrĩk wãnh kamrõ krěn kêt”, ane. Gwaj ã memã ane.

²¹ Gwaj me bajtemmã Mõjdjê kukràdjà jabit jarẽ. Gwaj ren memã arěnh kêt nhym ren me kute mar kêt nhym ren kam mebê idjaer kum me kurê. Me Mõjdjê kaběn'ã no tỳxkam kum me kurê. Be, me õ krĩ kunĩkõt ne me Mõjdjê kaběn'ã no tỳx ne kàj bê memã arěnh ku'ê. Pi'òk ràràr kunĩkõt ne me kute me bikprõnh djàkam mýjja ja'ã pi'òk no'òk jarěnh ku'ê. Amrêbê: ne me me bakukãmãremã arěn ajbir me kute arěnh rã'ã. Kam dja gwaj me bajtemmã Mõjdjê kukràdjà ngrêre jabit jarẽ gẽ me kuman kõt ar amijo ba nhym kam mebê idjaer arým kum me kurê kêt. Nãm Xijagu ã memã ane.

Me kute me bajtemmã pi'òk no'òk.

²² Nhym kam me abenmã kum,

—Gwaj Paurmẽ Banabe arkõt krĩraxbê Āxikimã gwaj banhõ me ja kwý jano, ane. Nhym Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwýnhmẽ me kute kõt ar aben pydjio baja kunĩmẽ ne me abenmã kum,

—Be, mextire. Dja gwaj arkôt ar'ô jano, ane. Ne kute arkôt ar anor kadjy amijo Djuda Baxabamě Xira ar utà. Ar amě ne ar Jeju kukwakam me kamy kuràm rax. Ar ja arkôt mōrmã. ²³ Nhyim kam me arỳm pi'ôk no'ôk ne. Ar kute o mōr kadjy ne me pi'ôk no'ôk ne. Ne kamã me bajtemmã kum,

“Me ba Jeju kute me ijanor tũm ja ne ba me me amã ikaběn jarě. Me ije Jeju nhō me jao iba djwỳnhdjwỳ ne ba me me amã ikaběn jarě. Me ibê Jeju kukwakam me kamydjwỳ ne ba me me amã ikaběn jarě. Ga me apỳnh me bajtem ba djakam ar aba, krĩraxbê Āxikimě pykabê Xirijmě pykabê Xirxijkam ar aba. Ba me Jeju kukwakam me ajo ikamy. Wãm ne ba me ikaběn mex'ã me amã pi'ôk no'ôk ne. Dja ga me me ikaběn jarěn ama.

²⁴ Be, wãm me kwỳ kumrěx mōrwã ne me arỳm me amã 'êx. Me ikurũm mōn me awỳr bōx ne me amã 'êx. Ne me ikukràdjà tũmo me akunoro ban arĩk me amã, ‘Gê me Mōjdjê kukràdjà kôt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rênh kêt nhyim Metĩndjwỳnh arỳm kute ô kàjkwa kadjy me apytàr prãm kêt’, ane. Be, me kute me amã anhỳr djô'ã ne ga me te: aje katàt Metĩndjwỳnh kaběn marmã. Arỳm ne Paur ar amrě tẽn me imã ja jarě ba me kuman arỳm wãm me amã ikaběn jarě. Djãm me ba ne ba me wãm me 'êxnhiwã jano got? Kati. ²⁵ Be, ba me ije me ajarěnh markam arỳm axikôt ikaběn ne me akadjy amijo me ijō ar utà. Amijo ar utàn Banabemě Paur arkôt me awỳr ar ano. Gu me bamã bakamy Banabemě Paur ar kĩnhja kôt ar ano.

26 Be, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt ja ne me te ar kangrōnho ba nhym ar mã memã Jeju'ã ujarēnh ar ba. Kum me uma kêt ne tu memã banhō Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'ã memã ujarēnh ar ba.

27 Me ije arkôt me amã ar anorjabê ne Djudamē Xira ar. Dja ga me pi'ôk jakam me ikabēn jarēn ama. Nhym ar wã dja ar ajkwakumrēxkôt ajte me amã tãm jarē ga me mrãmri ajte kôt aman mar pydji.

28-29 Mōjdjê kukràdjà ngrêrebit dja ba me me amã arē ga me aman katàt kôt ar amijo aba. Ba me me amã, 'Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhipêxjamã mry parja kwārĩk wãnh krēn kêt. Kwārĩk wãnh mry kamrô krēn kêt. Mry me kute mut djêo parja kwārĩk wãnh àr ne krēn kêt. Kwārĩk wãnh aprō djwỳnh kupa'ã nàr amjên djwỳnh kupa'ã akurē aba kêt', ane. Jabit ne ba me me amã arē. Dja ga me katàt Mōjdjê kukràdjà ngrêre jabit man kôt ar amijo aban arỳm amrãnh mex. Ba me ren me amã itepã kukràdjà 'ōdjwỳ jarē ga me ren te: aje mar ne katàt kôt amijo aba prãmje. Be, Metĩndjwỳnh Karō ne me ikôt amikabēn dji ba me me amã ikabēn jarē. Tãm ne ja."

Nãm me ã me bajtemmã pi'ôk no'ôkkam kabēn jarēnho ane.

30 Nãm me memã pi'ôk no'ôk nē kam arỳm Paur arkum kungãn arkum, "Aj mã", ane. Nhym ar arỳm Āxiki'ỳr o tē:n kam 'ỳr o bōx. Ne kam me krãptĩ:o akuprōn arỳm memã pi'ôk no'ôk ngã.

31 Nhym me memã pi'ôk jarē nhym me arỳm kuma.

Kabēn mextire man arým kĩnhkumrēx ne.

³² Nhyrn Djudamē Xira Ar kubē Metĩndjwýnh kukwakam kabēn jarēnh djwýnh ne arým memā 'ã karõ kumex ne memā kum,

—Dja ga me tu amim Jeju mar tỳxkumrēx rã'ãn 'ã adjukanga kētkumrēx. Nãm ar ã memā 'ã karõo ane. ³³ Ne arek kam ar ba nhyrn ar'ã arým akati kwý apēx. Nhyrn kam ar memā kum,

—Bar akubyn Jeju kute ar anorja'ỳr tē, ane. Nhyrn Jeju kukwakam ar kute abeno kamy arkum,

—Aj mã. Ar adjumar mex ne tē, ane. ³⁴ Nhyrn kam Xira memā kum,

—Ba arek me akam ar iba, ane. ³⁵ Paurmē Banabe ar adjwýnhdjwý arek ãxikikam ar ba. Arek me krãptĩ ro'ã kàj bē memā Bēnjadjwýr djwýnh kabēn jarēn 'ã memā ajarē.

Paurmē Banabe kute abeno bikjêr.

³⁶ Nhyrn kam ar'ã akati kwý apēx nhyrn Paur Banabemā kum,

—Gu baje õbē apýnh krĩraxkõt Bēnjadjwýr djwýnh'ã memā badjujarēnhja gu akubyn kunĩkõt tē. Gu baje Jeju kukwakam meo bakamy pumũho tē. Me katàt kute amijo ba jabej me omũho tē, ane. ³⁷ Nhyrn arkõt tēm kadjy Banabe kum Djuão Makõ kĩnh.

³⁸ Nhyrn be, Paur ne kum o tēm kĩnh kêt. Õbē kute pykabē Papirijkam kute ar kangan arkõt àpēnh'ỳr tēm kētkam ne kum o tēm kĩnh kêt. ³⁹ Nhyrn kam ar kabēno aben japan arým abenkam kaprĩre ne. Ne kam arým abenbē ajkij. Nhyrn kam Banabe arým Makõo tēn ngõkõt apēxtibē Xipre'ỳr o tē.

⁴⁰ Nhyr Paur amijo Xira pytà. Nhyr kam Jeju kukwakam ar kute abeno kamy ar'ã Metĩndjwỳnhmã kum,

—Ga ne ga adjukaprĩ:kumrẽx. Kam tu amã ar kaprĩkumrẽx ne ar o aba, ane. Nhyr kam ar mã tẽ.

⁴¹ Ne pykabê Xirijmẽ pykabê Xirxijkam tẽ. Apỳnh me kute amim Jeju mar djari kõt ba. Me kute Jejukõt ar aben pydjio ba djari kõt ba. Ne memã tỳx jangjẽho tẽ. Nãm ar memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêtumrẽx, anhỹro tẽ.

16

Paur kute mã amikõt Ximoxio ba.

¹ Ne kam tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Tebi'ỳr bõx ne ajte tẽ:n kam krĩraxbê Rixa'ỳr bõx. Nhyr Jejukõt me ba djwỳnh'õ nhidjibê Ximoxi kam ar ba. Nã kurũm katorja ne kubê mebê idjaer'õ. Nãm nãja kumrẽx tu amim Jeju markumrẽx. Nhyr bãm kute irjabê me bajtembê kregu'õ. ² Krĩraxbê Rixakammẽ krĩraxbê Ikõnikamdjwỳ Jeju kukwakam me kamy mã: memã Ximoxi mexkumrẽx jarẽho ba.

³ Nhyr Paur Ximoxi'ỳr bõx ne omũn kam kum ar ro'ã ba prãm ne. Kum ar ro'ã ba prãm nhyr be ar kukãm pyka kunĩkõt mebê idjaer krãptĩ ar ba. Me kute Ximoxi mar tũm. Ximoxi bãmbê me bajtembê kreguja me kute mar tũm. Ximoxi my kã krã'yr kêt me kute ajte mar. Nhyr kam mebê idjaer kum Ximoxi kuré kêt mã Paur arỳm kum my nhinhu kã krãta.

⁴ Nhyr kam ar tẽ. Apỳnh krĩraxkõt tẽn kunĩkõt me kute amim Jeju marmã kabẽn jarẽho tẽ.

Djeruxarẽkam Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ ar kabẽn ne memã arẽnho tẽ. Me kute mar ne katàt kõt kute amijo bamã ar memã arẽnho tẽ. ⁵ Nhym kam ar ô'ã apỳnh me kute amim Jeju mar kute ar Jejukõt aben pydjio ba djari tu amim Jeju mar tỳ:xkumrẽx. Nhym akati kunĩkõt me kwỳ kute Jeju mar kêtja me kõt arỳm tu amim markumrẽx. Nhym kam arỳm me krãptĩ.

⁶ Nhym ar pykabê Bridjakõt tẽn pykabê Garaxakõt tẽ. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arkum,

—Kwãrĩk wãnh pykabê Adjikkam memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn kêt, ane. ⁷ Nhym kam ar tẽn arỳm pykabê Midjij tẽpo tẽ. Ne bit kute pykabê Bixinij katikõt tẽmmã. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ akubyn ar nẽ.

⁸ Nhym kam ar arek tẽn kam amipãnh pykabê Midjij mẽ. Ne tẽn kam krĩraxbê Krõwadjì'ỳr bõx.

⁹ Nhym ar'ã akamàt ne. Nhym Metĩndjwỳnh Paurmã me'õ karõ bẽ nhym omũ. Pykabê Matenikam me'õ amiwỳr Paur 'uw nhym omũ. Nhym kum,

—Amrẽ pykabê Matenikam tẽn me ikõt apê, ane. ¹⁰ Be, Paur kute me'õ pumũnhkam bar* on pykabê Mateni'ỳr itẽm kadjy amiman abenmã,

—Be, mrãmri ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh gwaj bajuw. Gwaj baje kàj bê memã Kritu'ã ujarẽn ny jarẽn kadjy gwaj bajuw, ane.

Ridjij kute tu amim Jeju markumrẽx.

* **16:10** Pi'òk ja no'òk djwỳnh nhidjibê ne Ruka. Jakam ne Ruka arkõt tẽmmo krax. ã ne kute, “Bar” jarẽnhja. Paurmẽ amijã arẽ.

11 Ne kam Krōwadjì kurũm ikaton arỳm inox ne. Ne ngōkōt Xamokra'ỳr tẽ. 'Ỗr tẽ:n arỳm 'ỳr bōx. Ne ajte tẽ: nhym kam ar ijā akati. Bar kam ajte tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Nêjapōr'ỳr bōx ne 'ã kà nhō. 12 Ne wabin kam ajte Nêjapōr kurũm pykakōt tẽ. Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Pirpu'ỳr bōx, pykabê Matenikam ne krĩraxbê Piripuja. Krĩrax ja ne kute raxo krĩrax kwỳ jakrenh. Myt apōx djà kutã pykabê Mateni nhikjê'ã kute krĩrax kunĩ jakrenh. Krĩraxbê Rōma nhō me ja ne me krĩrax jao djuw mex. Bar arek kam ar iba: nhym kam ar ijā akati kwỳ apêx.

13 Nhym kam ar ijā pi'ōk rārār. Bar kam krĩraxbê tẽn ngō rax'ỳr bōx. Kam ne mebê idjaer kute Metĩndjwỳnhmã kabẽn djà. Me nire kwỳ arỳm kam akuprō. Bar me'ỳr tẽn arỳm me ikō'ã nhỹn kam memã idjujarẽnho dja. 14 Nhym mekōt me'ō nire, idjibê ne Ridjij. Krĩraxbê Xijxira kra 'ō. Kubê ne kubêkà nhōr djwỳnh. Ta ne kubêkà 'ōk nhym kamrêk. Nhym kam pi'ōk kaprĩ kadjy memã òro ku'ê. Nãm Mōjdjê kukràdjà kōt mã Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnho ba. Bar memã idjujarẽnho dja nhym Ridjij ar ikabẽn maro nhỹ. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm kum amak bō nhym arỳm tu amim Jeju markumrêx. 15 Bar kam Ridjijmẽ ò kikrekam òbikwa kunĩdjwỳ Metĩndjwỳnhmã ngômã ar angij. Nhym kam ar imã krà ne ar imã,

—Ar aje ijā amim, “Mrãmri kute tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrêx”, anhỹr jabej dja gar on ikōt tẽn inhũrkwākam anhikwã, ane. Ne kam ar imã krào dja. Bar kam kōt tẽn ũrkwākam inhikwã.

Me kute Paurmẽ Xira Ar kubê ijê.

¹⁶ Arek ũrkwākam inhikwã:n kam Metĩndjwỳnhmã kabẽn djà'ỳr tẽ. Nhym me prĩti'õ ar ikajpa. Me karõ punu ne ar o ba. Nhym me mã amikukãm mỳjja kute apõx'ã prĩtija kukij nhym me karõ punu mã kum arẽ. Kum arẽ nhym ô'ã prĩtija mã memã mỳjja'ã ajarẽ. Nhym kam me arỳm pãnh kum pi'õk kaprĩ ngã. Nhym kam prĩtija nhõ bẽnjadwỳr ar arỳm kubê pi'õk kaprĩ kumex jamỳ. Ta ne arkum kungã nhym ar arỳm kubê amỳ.

¹⁷ Nãm Paurmẽ ar ikajpan ar ikõt arỳm ar ijo memã àkjêr tẽ. Nãm àkjêrkam memã kum,

—Ota, ar ja ne ar Metĩndjwỳnhbê kumkatimã àpênh ar ba. Ne me amã Jeju kute me apytàr'ã ujarênh ba, ane. ¹⁸ Nãm akati kunĩkõt memã anhỹro tẽ nhym kam arỳm ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhym kam Paur me karõ punumã àkrên arỳm 'ỳr akêx ne kum,

—Ë, Jeju Kritu kukwakam ba amã ikabẽn ne. On prĩtijamã anhiren kurũm akato, ane. Nhym kum kabẽn majmã nhym arỳm kum iren mã tẽ.

¹⁹ Nhym o ba djwỳnh ar arỳm omũn abenmã kum,

—Je, jakam prĩtija arỳm kute gwaj bamã pi'õk kaprĩ jamỳnh prãm kêt, anen kam ar arỳm Paurmẽ Xira aro tỳm ne ar pa 'amỳ. Ne kam me rũnh'ỳr ar bjêro mõn aro bõx. Me krãptĩ kute djwỳ jamỳnh djakam ne me bikprõnh djà. ²⁰ 'Ỳr ne ar aro bõx ne arỳm me rũnh kabem ar kudjan memã 'êx ne memã kum,

—Ar kubê idjaer ja ne ar me banhõ krĩraxkam me kunĩmã umar punu jangjênhõ ba nhym me

arỳm kangao kumex. ²¹ Nãm ar me bamã atemã kukràdjà jarẽnho ba. Krĩraxbê Rômakam me ja kute me bajo aminhõ. Ne gu me ren ar kukràdjà wã man kôt ar amijo baba nhym ren me bakam me bẽnjadjwỳr rũnh ren me bakam ngryk ne. Nãm ar ã memã ane.

²² Ne kam me bu'ã me krãptĩ: amim ar kurêtuw. Nhym me rũnh arỳm ar'ã memã apnê. Me kute Ar kubê kubêkã o pôx ne kôo ar titik kadjy ne ar'ã memã apnê. ²³ Nhym me arĩk ar titik ne. Ne kam arỳm mebê ijê djãmã aro tẽn kam aro bôx. Ne kam mebê ijê djwỳnhmã kum,

—Dja ga omũnh 'ãno dja gê ar kator kêt, ane. ²⁴ Nãm me kum ane nhym arỳm mebê ijê djà nhipôkri kumoka'êkam ar ỳr. Ne kam pĩponh amãnhkrut aktã me temã nãtjao ar te janê nhym ar wãnh nhỹ.

²⁵ Wãnh nhỹ: nhym arỳm ar'ã akamãt kô ipôkri. Nhym ar Metĩndjwỳnhmã kabẽn ne kum ngrero nhỹ. Nhym bu'ã mebê ijê krãptĩ ar maro ikwã.

²⁶ Nhym me aêrbê arỳm pyka amingrêk tỳ:x nhym ô'ã arỳm mebê ijê djà par krax amingrêk ne. Amin-grêk nhym on 'ã ijê djà kunĩ jãm amijã kurê. Nhym me kunĩ'ã apỹnh me unênh djàja arỳm amijã kurê.

²⁷ Nhym mebê ijê djwỳnh arỳm no tỳx ne. Ne kam mebê ijê djà'ã ijê djà jãm kute amijã rênhkôt omũ. Ne kam amim,

—Je, arỳm ne mebê ijê kunĩ kato, ane. Ne kam õ kàxdjwa kajgo kaban bit kute o amibĩnmã amijo dja. ²⁸ Nhym Paur kàj bê kum,

—Kwãrĩk wãnh amibĩn kêt. Ota, ba me ikunĩ inhỹr rã'ã, ane.

²⁹ Nhym kam ngōnhpōk'ã me ku'uw ne mebê ijê djãmã prōt ne wadjà. Wadjàn umaje tertet ne arỳm Paurmê Xira ar parbê tỳm. ³⁰ Ne kam aro katon arkum,

—Ĕ, bēnjadjwỳr ar, mỳj dja ba amijon arỳm ijaxwebê amipytã? ane.

³¹ Nhym ar kum,

—Dja ga tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrēx nhym arỳm ajaxwebê apytã. Anhō kikrekam anhōbikwadjwỳ gê ar tu amim markumrēx, ane. ³² Ne kam arỳm arkum Metĩndjwỳnh kabēn jarē, ò kikrekam ar ỳr kunĩdjwỳmã arē. ³³ Nhym kam akamãt tãmkam Paurmê Xira arkum igot ku'ō. Nhym kam urokam ar arỳm Metĩndjwỳnhmã ngōmã ar angij. Mebê ijê djwỳnhmē òbikwa ar angij. ³⁴ Nhym kam aminhūrkwãmã aro tē. Ne kam arkum òmrō jarē nhym ar ò kwỳ krēno nhỹ. Nhym ar kunĩ arỳm kĩnhkumrēx ne. Ar kute amim Metĩndjwỳnh markam ne ar kĩnhkumrēx ne.

³⁵ Nhym kam ar'ã akati. Nhym me rũnh arỳm Paur ar'ỳr krākamngōnh ar ano. Nhym ar ar'ỳr mōn mebê ijê djwỳnh kumrēx'ỳr bōx ne kum,

—Me rũnh ne me arỳm amã, “Arkum anhire gê ar tē.” Nãm me ã amã ane, ane. ³⁶ Nhym kam mebê ijê djwỳnh Paur'ỳr tēn kum arēn kum,

—Me rũnh ne me arỳm ar ajã imã, “Arkum anhire gê ar tē”, ane. Kam dja gar akaton tēn adjumar mex, ane.

³⁷ Nhym kam Paur krākamngōnh arkum,

—Krĩraxbê Rōmakam me ja ne me ar ijo aminhō. Nhym me kute ar ijaxwe jabej ar ikukjêr kêt kam tu me ipōkri ar ititik ne. Ne kam tu ar ibê ijê. Ne kam

bit kute me kàxã bõm ar imēnhmã. Djãm me kute ã krĩraxbê Rõma nhõ me jao anhÿr got? Be, kati. Me kute ã Rõma nhõ me jao anhÿr kêt. Gê me ta amrê tēn ar ijo kato, ane.

³⁸ Nhym kam krākamngõnh ar akubyn tēn me rũnhmã ar kabēn jarē. Nhym me kute Rõmakam me ja kute aro aminhõ markam arÿm ar umaje tĩn prãm. ³⁹ Ne kam arÿm ar'ÿr tēn aminēje arkum kabēn ne arkum,

—Gop ar ijarēnh kêt, ane. Ne kam arÿm aro katon ajte arkum,

—Gop krĩrax jabê mã tē, ane. ⁴⁰ Nhym kam ar mebê ijê djà kurũm katon Ridjij nhũrkwãmã tēn bõx. Ne kam Jeju kukwakam me kamy pumũn arÿm memã 'ã karõn meo kĩnh. Ne kam mã ajte tē.

17

Texarõnikakam memã Jeju'ã ujarēnh.

¹ Tē:n kam krĩraxbê Āporij'ÿr bõx ne amipãnh kumē. Ne tē:n kam krĩraxbê Apõnij'ÿr bõx ne amipãnh kumē. Ne tē:n kam krĩraxbê Texarõnika'ÿr bõx. Kam ne mebê idjaer bikprõnh djà'õ. ² Nhym kam Paur ajte tãm ne pi'õk råràrkam me bikprõnh djàkam tēn arÿm pi'õkkõt memã 'ã ajarēn me kukij ne 'ã memã karõ. Nhym ajte pi'õk råràr nhym ajte kam tēn pi'õkkõt memã 'ã ajarē. Nhym ajte pi'õk råràr nhym ajte kam tēn pi'õkkõt memã 'ã ajarē.

³ Nãm memã kum,

—Be, amrēbê me bakukãmãre kute pi'õk no'õk ne. Pi'õkkam ne mrãmri Kritu tokryn tyk ne akubyn tĩnmã. Be, pi'õkkam Kritu kute amijo anhÿrmã kõt arÿm Jeju ã amijo ane. Mrãmri

ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã me banhō Bẽnjadjwỳrbê kumkati mēnhkumrēx. Ja dja ga me pi'ôk kôt ama. Ga, mrãmri kubê Kritukumrēxja pumũ. Jejuja tãm ne ba kàj bê memã arēnho iba. Nãm ã memã anhỹro ku'ê.

⁴ Nhyam kam me kwỳ 'ã amim,

—Be mrãmri. Kôt ne arē, anen arỳm mã Pau-rmē Xira arkôt ajkamē. Me bajtembê kregu kute Metĩndjwỳnhmã amijarēnho baja krãptĩ: arkôt ajkamē. Me nire rũnhdjwỳ krãptĩ arkôt ajkamē.

⁵ Nhyam mebê idjaer kwỳ kute amim Jeju mar kêtja arỳm 'ã ngryk ne. Me te kute ar uràk prãmje arkam ngryk ne. Ar'ã me krãptĩkam arkam ngryk ne. Nhyam me kwỳ axwekam ate ar ba. Nhyam mebê idjaer me jamã kum,

—Paur ar axwekumrēx. Gwaj me kunĩbê ar kurê, ane. Nhyam kam me kwỳja krĩraxkam me krãptĩmã ar kurétuw nhyam me arỳm arkam kangao kumex. Ne kam Djaxō nhũrkwã'ỳr prôt ne. Me kute kam Paur ar abej ne arkum kator ne me krãptĩmã aro katormã ne me ũrkwã'ỳr prôt ne.

⁶ Ne te: ar abej. Ne kam ar pãnh Djaxōmē Jeju kukwakam ar kute abeno kamy kwỳ pa 'amỳn aro katon krĩraxkam me rũnh'ỳr aro mōn me'ỳr aro bōx. Ne ar'ã 'êx ne kàj bê memã kum,

—Paurmē Xira ar pyka kunĩkôt abenmã me kurê'uko ba nhyam me kangao kumex. Nhyam kam ar arỳm jakamdjwỳ bōx. ⁷ Nhyam kam Djaxō arkum aminhũrkwã jarēn aro djuw mex. Ar ja kunĩ ne arkum bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kabēn kurê. Xedjabê ne me bẽnjadjwỳr rũnh kunĩ nhō bẽnjadjwỳr. Arkum kabēn kurê. Ne mã memã kum,

“Bēnjadjwỳr rax 'ōdjwỳ kute kabēno Xedja jakrenh ne kubē Jeju.” Nām ar ā memā anhỳr ba, ane. Be, nām me ā ar'ā me rũnhmā ane.

⁸ Nhym kam me krāptĩmē krĩraxkam me rũnh kute ja markam arỳm arkam ngryk ne àkréo kumex. ⁹ Ne kam Djaxō Ar kubē pi'òk kaprĩ kumex byn arkum,

—Paur ar ano gē ar mǎ tē. Ar mǎ tēm nhjukribit dja bar akubyn ar amā anhō pi'òk kaprĩ ngā, ane. Ne kam arkum ire nhym ar akubyn ũrkwāmā tē.

Berējakam memā Jeju'ā ujarēnh.

¹⁰ Nhym kam Jeju kukwakam me kamy akamāt tām kam amũ Paurmē Xira ar ano. Krĩraxbē Berējamā ar ano. Nhym ar'ỳr tē:n kam 'ỳr bōx. Ne kam mebē idjaer bikprōnh djà'ỳr tē.

¹¹ Berējakam me ja ne me kute amak mexo krĩraxbē Texarōnikakam me ja jakrenh. Paur ar ajkwao memā Metĩndjwỳnh kabēn jarē nhym me arỳm kum kabēn kĩnh. Kum kabēn kĩnh ne kam akati kunĩkōt amim pi'òk jarē. Metĩndjwỳnh kabēn'ā pi'òk no'òk jarēn amim,

—Djām Paur ar katāt amikabēn jarēnhkumrēx? Djām ar Metĩndjwỳnh kabēn'ā pi'òk no'òk kōt amikabēn jarēnhkumrēx? ane. Me kute Paur ar mrāmri Metĩndjwỳnh kabēn kōt kabēn jabej ā amim pi'òk jarēnh ne maro ane. ¹² Me kum kabēn kĩnhkam ne me krāptĩ tu amim Jeju markumrēx. Me ni bajtem rũnhbē kregujamē me my bajtemdjwỳ krāptĩ tu amim markumrēx.

¹³ Krĩraxbē Berējakam Paur kàj bē memā Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh ba: nhym amybỳm krĩraxbē Texarōnikakam mebē idjaer arỳm arēnh ma. Ne kam 'ỳr tē:n arỳm kōt bōx. Ne wākamdjwỳ

me krãptĩmã ar kurêtuw nhym me arỳm kangao kumex.

¹⁴ Nhym kam Jeju kukwakam me kute abeno kamy ngõ raxbê pyka kêt'ỳr Paur jano. Nhym Xiramẽ Ximoxi ar arek Berêjakam ar ba. ¹⁵ Nhym me kamy kwỳ Pauro tẽ. O tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Atẽna'ỳr o bõx. Nhym kam Paur arkum,

—Dja gar Xiramẽ Ximoxi ar'ỳr tẽn ar'ỳr bõx ne arkum ikabẽn jarẽ gẽ ar amrẽ tẽ, ane. Nhym ar arỳm akubyn Berêja'ỳr akẽx ne.

Atẽnakam memã Jeju'ã ujarẽnh.

¹⁶ Nhym kam Paur arek krĩraxbê Atẽnakam arkam amako nhỹ. Arkam amako nhỹn kam arỳm mekam kaprĩ:re ne. Be, me kute kum ami-jarẽnh kadjy ne me apỹnh metĩndjwỳnh karõ krãptĩ nhipêx ne krĩrax tãmkam kikre kunĩkõt umjuw. Nhym arỳm omũn mekam kaprĩre ne. ¹⁷ Ne kam mebê idjaer bikprõnh djakam memã kabẽno ku'ê. Me kukjêro ku'ê. Memã 'ã karõo ku'ê. Me bajtem kute Mõjdjê kabẽnkõt amim Metĩndjwỳnh mar jadjwỳmã 'ã ujarẽnh ku'ê. Ne akati kunĩkõt me krãptĩ kute djwỳ jamỳnh djakam memã 'ã ujarẽnh ku'ê.

¹⁸ Nhym kam apỹnh me kukràdjà tũm'ã ujarẽnh djwỳnh arỳm Paur'ỳr bõx ne kabẽn ma. Me ja ne me mebê epikurêju kukràdjà'ã ujarẽnh ar ba. Nhym ate me jadjwỳ ne mebê exoko kukràdjà'ã ujarẽnh ar ba. Amẽ me ja ne me Paur'ỳr bõx ne kabẽn man kam arỳm abenmã kum,

—Je tô, mỳj ne kabẽn krãptĩja bit kute me bamã arẽnhmã? ane. Nhym me kwỳ 'ã abenmã kum,

—Bãrãm metĩndjwỳnh bajtem'ã memã ujarẽnh ar ba, ane. Mỳkam ne me ã abenmã ane? Bir,

Paur kute kàj bê memã Jeju'ã ujarēnh ny jarēnh bakam. Ne kute kàj bê me tyk akubyn tĩn'ã ujarēnh ar bakam. Kam ne me ã abenmã ane.

¹⁹ Me ja ne me Paur kabēn man kam kum kràn arỳm o tēn krānhbē Apaku nhimōk'ỳr o bōx. Kam ne me kute aben pydji djà. ²⁰⁻²¹ Nãm me me aben pydji djàkam Pauro bōx ne arỳm kum,

—Dja ga prĩne me imã arē. Aje memã me kukràdjà ny jarēnhja mỳj ne kraxkam kute? Be, ga bōx ne atemã me kukràdjà jarē. Mỳj'ã ne ga arē? ane. Be, krĩraxbē Atēnakam me krĩ tũm kunĩmē me bōx ny kunĩmē ne me mã akati kunĩkōt abenmã ujarēnhbit. Me abenmã apỳnh me ujarēnh ny jarēnh babit nàr me me maro krĩbit. Ne atemã mỳjja kupēnh kêt.

²² Nãm me Paur kukij nhym arỳm me aben pydji djàbē Apaku nhipōkri kàjmã djan memã kum,

—Krĩraxbē Atēnakam me akrĩ ga me aje apỳnh me anhō we metĩndjwỳnh krãptĩ mar prãmkmurēx. Arỳm ne ba omũ.

²³ Be, nã bãm me anhō kikre kabe'ã tēn apỳnh me ò mỳjjamã kute amijarēnh djà kumexja pumũnho tēn kam kēn ja'ỳr ikato. Me anhō we metĩndjwỳnh mar djà'ã kēn jamã ikato. Ga me akabēn'ã kēn no'òk ne. Kamã ne ga me, “Gu me baje metĩndjwỳnh mar kêtjamã rax jarēnh djà kadjy ne gu me kēn ja dji”, ane. Be, me ga ne ga me kum kēn djir kajgo. Aje Metĩndjwỳnhkmurēx mar kêtgam ne ga me aje kēnja djir kajgon kum amijarēnh kajgo. Be, ba ne ba arỳm ije tãmja mar. Ije Metĩndjwỳnhkmurēx mar. Dja ba Metĩndjwỳnhkmurēx'ã me amã ajarē ga me ama.

24 Be, ta ne pykamẽ kam mỳjja kunĩ nhipêx. Pykakam mỳjjamẽ kàjkwakam mỳjjamẽ kunĩmã Bẽnjadwỳr djwỳnh ne kute o ỳr. Kunĩmã Bẽnjadwỳr djwỳnhkam djãm me kute kum kikre nhym Metĩndjwỳnh kam ỳrmã got? 25 Nàr djãm mỳjja 'õ Metĩndjwỳnh nhõ kêt ga me kam aje kum òrmã? Kati. Be, ta ne kute memã tĩn jangjênh ne memã àkôr jangjênh nhym me ar ba. Ta ne memã mỳjja kunĩ nhõro nhỹ.

26 Apỹnh me ba djà kunĩkôt me bakunĩ me banhingêt djwỳnh pydji nhym Metĩndjwỳnh adjakamã ipêx. Nhym kam ô'ã pyka kunĩkôt me ajmàn kam ar ba. Metĩndjwỳnh amim me kukãm apỹnh me bixadjwỳr djà'ã karō. Amim apỹnh akatì'ã karō nhym kôt me aben kukãm apôx. Nhym me kukãm amim apỹnh me ba djà'ã karō nhym me kam aben kukãm apôx ne arỳm kam ar ba.

27 Mỳj kadjy ne me ipêx? Bir, me kute Bẽnjadwỳr djwỳnh jabejmã ne me ipêx. Me gop kute amim mar ne kum katormã ne me ipêx. Djãm kute me bajõmã kre rax got? Kati. 28 Metĩndjwỳnh me bamẽ amijo kajkep. Kute me bamẽ amijo kajkepkam ne gu me batĩn ne amingrêk ne amirĩto baba. Ikabẽnja kôt me akukràdjà jarênh djwỳnh kwỳ amrêbê: ã memã ane. Ne memã kum, “Gu me babê Metĩndjwỳnh kra”, ane.

29 Be, ta ne kute me banhipêx gu me babê ta krakam kwãrĩk wãnh ga me amim, “Be, me ê mex ne umarkôt ne me kute Metĩndjwỳnh karō nhipêx. Kên karỳro nàr kryt jakao nàr kēno me kute ipêx mex”, kwãrĩk wãnh ga me ã amim anhỹr kêt. Metĩndjwỳnh ta kute me banhipêxkam kwãrĩk

wãnh ga me amim anhỹr kêt. ³⁰ Be, amrêbê me kute mar kêt kam ne me ã amim anhỹro ba nhym Metĩndjwỳnh ate krã. Ne kam ajbir jakam pyka kunĩkõt me kunĩmã kum, “Me on amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren iwỳr amijo akêx”, ane.

³¹ Be, dja ĩ pyka kunĩkõt me kunĩmã axwe pãnh jarẽn katat memã o pãnhkumrêx. Kute kukwakam memã axwe pãnh jarẽnh kadjy ne arỳm amijo Jeju pytã. Arỳm kadjy kukãm 'ã akati jarẽnh mãm dji. Me kunĩ kute kum kator ne mar kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn. Me kute tãmwã kute memã axwe pãnh jarẽnh djwỳnhkõt mar kadjy ne arỳm akubyn o tĩn.

³² Nãm ã Paur memã ane nhym me arỳm aprỳ. Me kute me tyk akubyn tĩn jarẽnh markam ne me kwỳ arỳm aprỳo dja. Nhym me kwỳ kum,

—Dja ba me ĩ ajte 'ã ama, ane. ³³ Nhym kam Paur mã mebê tẽ.

³⁴ Be, tẽm kêtri nhym me kwỳ mã kõt ajkamẽn tu amim Jeju markumrêx. Me'õja nhidjibê ne Dijoni. Nãm Apakukam me rũnh bikprõnh djakam me ro'ã rax. Me'õ nire jadjwỳ idjibê Tamari. Nhym me kwỳdjwỳ ar jakõt tu amim Jeju markumrêx.

18

Kõritukam memã Jeju'ã ujarẽnh kadjy ne ja.

¹ Nhym kam Paur amipãnh krĩraxbê Atẽna mẽn arỳm krĩraxbê Kõritu'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n 'ỳr bõx. ² Ne kam me'õbê idjaer, idjibê Akwire'ỳr bõx. Pykabê Põtukam ne rwỳk djà. Amrêbê ne krĩraxbê Rõmakam prõmẽ ro'ã ar ba. Pykabê Itarij kam ne krĩraxbê

Rõma. Prõbê Prixira. Ar kam ar ba: nhym kam bẽnjadjwỳr raxbê Kraõdjõ mebê idjaer kunĩ jano. Krĩraxbê Rõma kurũm me ano nhym Akwiremẽ prõ ar arỳm mekõt katon tẽ. Tẽ:n arỳm Kõritukam bõx. Ne kam ar ba. Ar ba: nhym kam Paur arỳm Akwire ar'ỳr bõx. Ne kam ar ùrkwākam tẽ.

³ Paurmẽ Akwire ar àpênh djà kute aben pyrāk. Ar kubê kubêkàtio kikre nhipêx djwỳnh. Kam Paur arỳm ar ùrkwākam tẽn arek kam krĩn ar ro'ã kikre nhipêxo ba. ⁴ Ipêxo ban kam pi'òk ràràr kunĩkõt mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr ban memã 'ã ujarênh ku'ê. Nãm mebê idjaermẽ me bajtembê kregudjwỳmã 'ã ujarênh ku'ê. Me kukjêro ku'ê, memã 'ã karõo ku'ê. Me kute tu amim Jeju markumrẽxmã memã 'ã karõo ku'ê.

⁵ Nhym kam Xiramẽ Ximoxi ar pykabê Mateni kurũm kõt bõx. Nhym Paur no kato:n memã arênh prã:m kumrẽx ne mã mebê idjaermã kum,

—Mrãmri Jejubê me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritukumrẽx anhỹro ba. ⁶ Nãm memã arênh prã:m nhym mebê idjaer arỳm kabẽno apanh ne aprỳo ku'ê. Nhym kam Paur kute me kangao amirĩt kadjy amijã kubêkà karngrõn memã kum,

—Ba te me abê idjaermã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ ga me mã akabẽno ijapanho aku'ê. Jakam dja ga me te aje Metĩndjwỳnhmã kum, “Be, Paur kute me imã arênh kêt kam ne ba me biknor tokry djàkam itokry”, anhỹrmã. Jakam dja ba me bajtemmã tẽn memã arẽ.

⁷ Nãm ã memã anen kam arỳm mebê tẽn me'õbê Juxu nhũrkwãmã wadjàn kam nhỹ. Juxu ne

amrēbē Metĩndjwỳnhmã rax jarēnh ba. Mebē idjaer bikprōnh djā kuri ne ũrkwā. ⁸ Me bikprōnh djā jakam me ō bēnjadjwỳrbē Kripu. Paur Juxu nhũrkwākam ikwā: nhym kam Kripu arỳm tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnh markumrēx. Ō kikrekam ōbikwa kunĩdjwỳ tu amim markumrēx. Nhym bu'ã krĩraxbē Kōritukam me krāptĩ Paur kabēn man kam tu amim Jeju markumrēx. Nhym me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngōmã me angij.

⁹ Nhym kam akamàtkam Bēnjadjwỳr djwỳnh Paur nokam amirĩt nhym omũ. Nhym kum,

—Kwārĩk wānh me umaje abinhikrēnh kêt. Dja ga memã akabēn jarēnh rã'ã. ¹⁰ Ba ne ba amē amijo ikajkep. Me'ō kute awỳr prōt ne ajo bikēnh prām kêtumrēx. Be, krĩrax jakam inhō me ja krāptĩkam ne me'ō kute ajo bikēnh prām kêtumrēx. Nãm ã Bēnjadjwỳr djwỳnh kum ane. ¹¹ Nhym kam arek Kōritukam memã Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh ba nhym arỳm 'ã amex ne 'ã nan ajte 'ã amex apêx.

¹² Nhym akati 'ōkam mebē idjaer arỳm akuprō. Gariju pykabē Akajakam memã bēnjadjwỳrkam ne me akuprōn kam abenmã Paur kurêtuw. Abenmã kurêtuw ne arỳm 'ỳr prōt. 'Ỳr prōt ne o tỳm ne pa 'amỳn arỳm me kute memã axwe pānh jarēnh djākam o bōx. ¹³ Ne kam me rũnhmã kum,

—Me'ō ja ne me ibē ikukràdjā kurêo ban me imã, “Be, ikukràdjā jakôt dja ga Metĩndjwỳnhmã rax jarēnh aba”, ane.

¹⁴⁻¹⁶ Nhym Paur kum amijarēnh 'ỳr nhym Gariju kumrēx ne memã kum,

—Je, me'ōja ren axwekumrēx. Ren me'ōnh bĩ, nàr ren mỳjjao akĩ ba ren arỳm 'ã me akabēn ma.

Nhym be, ate ga me abê idjaer me akabēnbito angyrk ne me anhidjibito angyrk ne me akukràdjà tũmbito angyrk ne arým o ikunoro aba. Djãm ba ije mýjja kajgo jakõt memã axwe pãnh jarēnh got? Rũm me mōn wãnh me akukràdjào aba. Nãm ã Gariju mebê idjaermã anen arým me anon bõm me kurē. ¹⁷ Nhym kam me bajtembê kregu kunĩ Xoxinio tým. Xoxinibê ne mebê idjaer bikprõnh djakam memã bēnjadjwýr rax. Nãm me o tým ne arým me kute memã axwe pãnh jarēnh djàja kabem titik ne. Nhym Gariju ate krã nhỹ.

Prixiramē Akwiremē Apôr ar'ã ujarēnh.

¹⁸ Nhym kam Paur krĩraxbê Kõritu tãm kam arek ar ba 'ãtũm ne. Ne kam arým Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum, “Ba on”, ane. Ne kam arým Prixiramē Akwire ar aprõn aro tē. Ar pykabê Xirij'ýr tēmmã. Ne krĩraxbê Xekrere kumrēx'ýr tēn 'ýr bõx. Bõx kêtri ne Paur Metĩndjwýnhmã amikabēn pydjín arē. Ne kam amikabēn kõt amijo tēn arým aminhinomã amimē nhym me arým kum krãnh kê, mebê idjaer kukràdjà kõt. Nhym kam ar nox ne.

¹⁹ Ne tē:n kam arým krĩraxbê Epexu'ýr bõx. Nhym kam Prixiramē Akwire ar arek Epexukam ar ba kadjy Paur arkum ire. Arkum iren kam tu arým mebê idjaer bikprõnh djakam tēn memã Jeju'ã ujarēnho dja. Me kukjêro dja, memã 'ã karõo dja. ²⁰⁻²¹ Nhym me kum,

—Dja ga arek jakam ar aba. Gê kàjbê ajãtũm ga kam amũ tē, ane.

Nhym memã kum,

—Kati. Djeruxarēkam mebê idjaer krãptĩ kute aben kajmã'ã amikukràdjà tũm mar kadjy arým

aben pydji 'ỳr. Ije me aben pydji djà nhõ akati ma-jmã ibõxmã. Ba on me'ỳr. Nhyr kam Metĩndjwỳnh kum akubyn itẽm kĩnh jabej ba kam ajte akubyn me awỳr tẽ. Aj, ba on, ane. Ne kam arỳm krĩraxbê Epexu kurũm tẽ. Ngõkõt tẽ.

²² Tẽ nhyr kam me arỳm krĩraxbê Xedjarekam kà nhõ nhyr kam wabi, krĩraxbê Djeruxarẽ'ỳr wabin kam 'ỳr bõx. Ne kam me kute amim Jeju mar pa krij. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja pa krij ne memã kabẽn mex jarẽ. Ne kam krĩraxbê ãxiki'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bõx.

²³ Ne kam kam ar ba kàjbê 'ãtũm ne ajte tẽ. Tẽ:n kam pykabê Garaxakõt tẽ. Ne kam pykabê Bridjakõt tẽn apỳnh Jejukõt me ba djwỳnh djari kunĩkõt memã tỳx jangjêno tẽn mã memã kum,

—Gora tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx. Kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt, anhỹro tẽ.

²⁴ Nhyr kam mebê idjaer'õ nhidjibê Apôr arỳm krĩraxbê Epexukam bõx. Krĩraxbê Arexãkam ne rwỳk djà. Nãm kabẽn mexkumrẽx ne kute Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'õk no'õk mar mexkumrẽx. Kute memã arẽnh mexkumrẽx nhyr me kàtãm te kute kabẽno itymãn kam kutã amikabẽno biknoro nhỹ. ²⁵ Apôr Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã prĩne me bakukãmãre kabẽn kukràdjà mar mexkumrẽx. Ne kam no kator mex ne prĩne katàt memã kabẽn jarẽnh mexkumrẽx. Ne kam Djuão kute Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angjênhkam me kabẽnbit ne kute mar. Kute ja nhijukri Jeju'ã ujarẽnh kunĩ mar kêt.

²⁶ Apôr ja ne Epexukam bõx ne kam mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr tẽn 'ỳr wadjàn arỳm memã

'ã ujarẽho dja. Nãm kum me uma kêt ne memã 'ã ujarẽho dja. Nhyam kam Akwiremẽ Prixira ar arỳm 'ã ujarẽnh man arỳm o tẽn kum arẽnh mex. Apõr kute Jeju'ã ujarẽnh mar kêtja kum arẽnh mex.

²⁷ Nhyam kam kute pykabê Akajamã tẽmmã nhyam Jeju kukwakam me kute abeno kamy arỳm memã pi'òk no'òk ne. Kute Akajakam Jejukõt me ba djwỳnhmã õr kadjy ne memã pi'òk no'òk ne arỳm Apõrmã kungã. Pi'òkkam ne me memã 'ã karõn memã kum,

—Dja ga me tu Apõro anhõbikwakumrẽx, ane. Nhyam kam Apõr me'ỳr tẽn me'ỳr bõx. Ne kam arỳm me kute amim Jeju marjamã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Nhyam kam me arỳm tu Apõro õbikwakumrẽx. Amrẽbê ne Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩkumrẽx ne memã amak bõ nhyam kam me arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Nãm me Apõro õbikwakumrẽx nhyam kam memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ: nhyam kam me arỳm amũ amim mar kamẽn kabẽn mar rax ne.

²⁸ Nãm mã mebê idjaermã me kukãmãre kute Kritu'ã pi'òk no'òk jarẽn mã memã kum,

—Be, pi'òkkam Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu kute amijo anhỹrmã kõt ne Jeju arỳm ã amijo ane. Be ga, mrãmri pi'òk kõt Jejubê me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrẽxja pumũ. Mrãmri kubê Kritukumrẽxja pumũ, ane. Nãm me krãptĩ nhipõkri ã memã kabẽn mex jarẽho ane nhyam mebê idjaer te: kute kabẽno itymã te o anen amik-abẽno biknoro nhỹ.

19

Paur Epexukam Jeju'ã ujarẽnh.

¹ Nhyṃ Apôr arek krĩraxbê Kôritukam ar ba nhyṃ Paur arỳṃ atỳx kôt tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Epexu'ỳr bôx. Ne kam Kritu nhõ me ja kwỳ'ỳr bôx. Ar ja ne ar kute Metĩndjwỳnhmã ngômã me angjênh djwỳnhbê Djuão kabênbit mar. ² Nãm ar'ỳr bôx ne arkum,

—Ar aje tu amim Kritu markumrẽxkam djã ne Metĩndjwỳnh Karō ar ajamỳn ar ajo ba? ane.

Nhyṃ ar kum,

—Kraxje me'õ kute ar imã Metĩndjwỳnh Karō'ã ujarênh kêtkaṃ ne bar ije mar kêtkaṃrẽx, ane.

Nhyṃ Paur arkum,

³ —Be, me kute Metĩndjwỳnhmã ngômã ar ajangjênhkam mỳj ne me kute o amirĩt kadjy ngômã ar ajangij? ane.

Nhyṃ ar kum,

—Be, nã bãm ar arỳṃ amikam ikapřiren wãnh ijaxwemã inhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Kute jao amirĩt kadjy me ngômã ar ijangij. Nãm ã Djuão ngômã me angjênhõ ane, ane.

⁴ Nhyṃ kam Paur arkum,

—Mrãmri ne me amikam kapřiren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Jao amirĩt kadjy Djuão ngômã me angij. Kamã ne memã kum, “Be, itotokbê ne me'õ bôxmã. Tãmwã dja ga me tu amim markumrẽx”, ane. Kritubê Jeju'ã ne ã memã ane. Nãm ã Paur arkum ane

⁵ nhyṃ ar arỳṃ kuma. Ne kam ar tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju markumrẽx nhyṃ arỳṃ kum ngômã ar angij.

⁶ Ne kam ar krã'ã aminhikra jadjuw nhyṃ Metĩndjwỳnh Karō arỳṃ ar 'amỳ. Nhyṃ ar arỳṃ apỳnh ar kute me kabên mar kêtkaṃ kabên jarênhõ

dja, Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnho dja.
⁷ Kute ngõmã ar angjẽnh ja ne Ar kubê 12 pyræk.

⁸ Nhyam kam Paur aben tã mebê idjaer bikprõnh djækam tẽn kum me uma kêt ne memã 'ã ujarẽnho ku'ê. Nãm aben tã Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã memã ujarẽnho ku'ê, memã 'ã karõo ku'ê. Nhyam me kwỳ amim, “Mrãmri kabẽnkumrẽx”, anhỹro krĩ. Nhyam arỳm 'ã my-tyrwybê 3 apêx. ⁹ Nhyam ate, me kwỳ ta arỳm amakkre kêt ne arỳm kabẽn mar kêt ne me krãptĩ nhipõkri kabẽn punuo dja. Ne memã kum,

—Djãm Jejukõt me kute amijo bakam mex got? Arkati, anhỹro ku'ê. Nhyam kam Paur mebê Jeju nhõ me jao tẽn arỳm me kaxã meo krĩ. Me'õbê Xiranu kute memã me kukràdjà jarẽnh djækam meo krĩ. Akati kunĩkõt memã ujarẽnho krĩ. ¹⁰ Nãm aben tã meo krĩ nhyam me'ã amex ne ajte 'ã na ne ajte 'ã amex ne ajte 'ã na apêx. Apêx nhyam kam pykabê Adjikkam me õ krĩ kunĩkõt ne me arỳm Paur kabẽn ma. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregudjwỳ ne me Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã ujarẽnh ma.

¹¹ Nhyam Paur Metĩndjwỳnh kukwakam arỳm apỹnh mỳjja pumũnh kêt djari ipêxo ba. Nãm me punuo mexo ba. ¹² Nãm ipêxo ba nhyam me me ãjarop kukõnh djà, nàr me õ kubêkà Paurmã o mõn o kupê. Ne kam apỹnh me punu djari memã o mõ nhyam me punu kunĩ arỳm mex ne. Nhyam me karõ punu kunĩ arỳm memã ire.

¹³⁻¹⁴ Nhyam mebê idjaer kwỳja ne ar Epexukam ate ar babit ne arek krĩ kêt. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr'õ nhidjibê Xewa ne ar kunĩ jadjuw. Ar kubê 7. Xewabê ne mebê idjaer'õ.

Kra ar ta ne amijo me karõ mar mexo ba. Ar me karõ punu kute meo ba'ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju nhidji jarẽn kum,

—Bar Jeju kukwakam amã ikabẽn. Paur kute kàj bê Jeju'ã memã ujarẽnha ba kukwakam amã ikabẽn. On kum anhire. Nãm ar ã memã anhỹro ba.

¹⁵ Ne kam ar bit kute me'õ jakam me karõ punu janormã kum Jeju nhidji jarẽnh kajgo. Nhyr me karõ punu arỳm ar aêrbê arkum,

—Jeju ije kabẽn mar ne Paur ije kabẽn mar. Nhyr be, ar ga djãm ije ar akabẽn mar got? ane.

¹⁶ Nhyr me'õja me karõ punu kute o baja arỳm tu aro arĩ ne ar titiko tẽ. Nãm aro tẽn prĩne ar òm ne. Ne arỳm Ar kubê ar ò kubêkà kadjõn o pòx. Ne ar par punu nhyr ar kajgo mã kikre kurũm prõt ne.

¹⁷ Nhyr kam me ar arẽnho ipòk ne. Nhyr me kunĩ arỳm kuma. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregumẽ krĩraxbê Epexukam me ja kunĩ arỳm kuma. Me kunĩ arỳm umaje madjà kretin Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju ra:xkumrẽxmã kato. ¹⁸ Nhyr kam me krãptĩ kute tu amim Jeju markumrẽxja bõx ne tu amijaxwe djari arẽnho amirĩtkumrẽx.

¹⁹ Nhyr kam mebê wajanga krãptĩ aben tokmã amidjudjy'ã pi'òk no'òk jao bõx. Ne kam me kute amidjudjy kangao amirĩt kadjy me ipòkri kum kuton kam kurẽ nhyr kumex ne. Mỳj ne pi'òk pãnh kute nhyr me kum kuto? Bir, pãnh ra:x. Kryt jakao ngõnhponho pi'òk kaprĩ krãptĩ:, aben 'ã akre kubê 50.000. Nhyr me tu kum pi'òk kurẽn arỳm kuwykam kunĩ rẽ nhyr xêr. ²⁰ Nhyr kam me arỳm tỳx ne amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn

jarēnho kumex nhym me krāptĩ kum kĩnh nhym me kute tu amim Jeju markumrēxa arỳm krāptĩ: ne.

²¹ Nām me ã o ane nhym Paur òkre kadjwỳnhbê arỳm amim pry karō djà djirkumrēx ne amim,

—Ba pykabê Matenimē Akajamē 'ỳr tēn kam me omũ. Dja ba anen kam arỳm Djeruxarēmã tē. Ne kam krĩraxbê Rômamãdjwỳ itēm prām kumrēx, ane. ²² Ne kam amikukām Matenimã ò àpēnh amānhkrut jano. Nām Ximoximē Eraxu ar ano. Ne kam arek pykabê Adjikkam ar ba rã'ã.

Temexu kute me krāptĩ:mã Paur kurê'uk.

²³ Paur ar ba: nhym kam krĩraxbê Epexukam me krāptĩ arỳm ngryk ne kangao kumex. Be, Temexu kute me krāptĩbê me kute amim Jeju mar kurêkam me arỳm ngryk ne. ²⁴ Temexubê kryt jakao kikre kryre nhipēx djwỳnh tũm. Kute kikreti pyrāk ne kikre kryre nhipēxo ba. Kikretikam ne me amrēbê Djijanamã amijarēnh djà. Djijanabê ne me ò metĩndjwỳnh kajgo'õ. Nām kryt jakao kikre kryre nhipēxo ba. Ne kam kute memã òr pānh pi'òk kaprĩ jamỳn ò àpēnhmã kungã. Pi'òk kaprĩ rũ:nh ne amỳn memã kungã.

²⁵ Nhym me krāptĩ jadjwỳ kute ar mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhipēxo ba. Nhym Temexu ò àpēnh jao akuprõn metĩndjwỳnh karō nhipēx djwỳnh krāptĩ jadjwỳo akuprõn memã kum,

—Ë, ar ikabēn ma. Gwaj badjapēnh djà ja djô'ã ne gwaj mã banhõ pi'òk kaprĩ kumex jamỳ. Tām ne gar arỳm ama. ²⁶ Ë, arỳm ne gar Paur kute ar amijo ba kôt omũn arỳm kabēn kôt ama. Djãm krĩrax jabê Epexukambit ne ar kabēn ba? Kati, pykabê Adjijja

kunĩkõt ne me krãptĩ:bê metĩndjwỳnh karõ nhipêxja kurêo ban kubê ar meo akêxo ba. Nãm arĩk memã kum, “Djãm metĩndjwỳnh karõ nhipêxjabê Metĩndjwỳnhkumrêx? Arkati. Kubê Metĩndjwỳnh kêtikumrêx”, anhỹr o ba.

²⁷ Be, dja Paur memã ja jarênh o ba rã'ã nhym me krãptĩ arỳm me baje metĩndjwỳnh karõ nhipêxja kanga. Djijana nhõ kikretidjwỳ dja me kum kĩnh kêt. Be, Djijanabê me banhõ metĩndjwỳnh raxkumrêx. Pykabê Adjij kunĩ, kam me kunĩ kum rax jarênh o ba. Pyka kunĩkõt apỹnh me ba djakam me kunĩ: kum amijarênh o ba. Dja me Paur kabên man kõt ar amijo ban arỳm Djijanamã amijarênh krãta. Nãm ã Temexu memã ane.

²⁸ Nhym me kute amijã kabên ja markam arỳm ngry:k ne kãj bê abenmã kum,

—Epexukam me batĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx. Epexukam me banhõ metĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx anhỹro kumex. ²⁹ Nhym me kam me ja djõ'ã kikrepdjitã abenkam kanga:o kumex. Ne kam arỳm Gajumê Arxaku ar pa 'amỳ. Pykabê Matenikam ne ar abatãnh djã. Paurmê ro'ã ar Epexukam bõx. Nhym me ar pa 'amỳn aro tẽn me bikprõnh djãtimã aro wadjã.

³⁰ Nhym Paur kute aben nêje me akre kadjy bit me kanga katikõt ãrmã. Nhym Jejukõt me ba djwỳnh arỳm akubyn Paur nê. ³¹ Be, pykabê Adjijkam me bẽnjadjwỳr kwỳ Pauro õbikwa tũm. Ar jadjwỳ Paur nên kum,

—Kwãrĩk wãnh me bikprõnh djãtimã adjãr kêt, ane. Me kute o bikênh karõ ne ar nê.

³² Nhyṃ me bikprōnhja ar kanga prōt ne ba. Djām me krāptĩ kute me kanga kraxkōt mar got? Kati. Nām me apỳnh kabēn ne. Me kwỳ 'ã me kabēn ja jarēnho amra. Nhyṃ me kwỳ 'ã atemã me kabēn ja jarēnho amra. ³³ Nhyṃ mebē idjaer arỳm Arexārimã 'ã karō. Kute me nēje me kunĩ kukrãmã ne me kum 'ã karō. Nhyṃ me binhikrēnh kadjy te: memã ikra bēno dja. Nām bit kute mebē idjaer nēje me bajtemmã kabēnmã. ³⁴ Nhyṃ me arỳm Arexāribē mebē idjaer'ō kōt omũ. Omũn arỳm kàj bē kabēno tuknĩn mã abenmã kum,

—Epexukam me banhō metĩndjwỳnhbē Djijana raxkumrēx. Nām me ã anhỹro kumex nhyṃ arỳm me'ã myt ky:n me'ã ora amãnhkrut apêx.

³⁵ Nhyṃ kam krĩraxkam me'ã pi'ōk no'ōk djwỳnh raxja arỳm bōx ne memã kabēn nhyṃ me arỳm anhikrē. Nhyṃ kam memã kum,

—Krĩraxbē Epexukam me ar abaja, gu me ba ne gu me babē metĩndjwỳnh raxbē Djijana nhō kikretio djuw mex djwỳnh. Djijana karō ne mrãmri kàjkwa kurũm ruw. ³⁶ Gu me babē o djuw mex djwỳnh nhyṃ pyka kunĩkōt me kute me bamar. Me kute me bamarkam ga me ren tu anhikrēn adjàkrē kêtikumrēx.

³⁷ Be, ga me jakam aro abōxja djã ne ar me banhō metĩndjwỳnh nhō kikretikam myjja'ōo akĩnh got? Nār djām ar kute me banhō metĩndjwỳnh'ã kabēn punu'ō jarēnh got ga me ar'ã ajatom ne? Kati. Nã gãm me jakam ar jao abōx kajgo. ³⁸ Be, dja Temexumē metĩndjwỳnh karō nhipêx djwỳnh ar kute ar arēnh prãm, wãnh ne memã axwe pãnh jarēnh djã dja. Myt ja tãmkam ne memã pãnh

jarēnh djwǎnh kam memã nhỹ. Gê Temexu ar 'ỳr aro bôx ne kum ar arē. Kam ne me kunĩ kute abenmã axwe jarēnh djà.

³⁹ Nàr me aje mỳjja 'ōdjwỳo aben mar prãm jabej dja ga me tu me bakukràdjà kôtbít akuprôn o aben ma. ⁴⁰ Be, jakam me banhõ bēnjadjwỳr rax arỳm me bamã uma. Me bakangatikam kute me bamã pãnh jarēnh arỳm me bamã umakumrēx. Godja bēnjadjwỳr rax abej me bakukjêr jabej gu me bakangati ja'ã te: baje kum amijarēnhmã, te: aminêje kum bakabēnmã. ⁴¹ Nãm ã me'ã pi'ók no'ók djwǎnh rax memã ane. Ne kam memã kum, —Aje, me on ajmà, ane. Nhyim me arỳm ajmà.

20

Paur Matenikam tēm ne kam Krexakam bôx 'ã ujarēnh.

¹ Me kangati apêxkam Paur arỳm amiwỳr Jejukôt ba djwǎnh 'uw nhyim me arỳm bôx. Nhyim kam meo rôrôk ne memã kum,

—Ba on pykabê Mateni 'ỳr. Gora ar amim Jeju mar tỳx ne 'ã adjukanga kêt, ane. Ne kam me kurũm pykabê Mateni'ỳr tē. ² Nãm 'ỳr tē:n kam apỳnh Jejukôt me ba djàri me omũnho tēn me tỳxmã memã 'ã karôn memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrēx, anhỹro tē. Nãm ã memã anhỹr kumexo tē. Ne tē:n kam arỳm pykabê Krex'a'ỳr bôx. ³ Ne kam arek kam ar ba nhyim 'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Nhyim kam bit kute ngôkôt pykabê Xirij'ỳr tēmmã. Nhyim mebê idjaer bit kute kam o arĩmã. Nhyim kam ate pykabê Matenikôt amipry karō djà dji.

4 Nhyṃ kam me kwỳ Paur kôt tēmṃã. Pykabê Mateni katikôt tēmṃã. Pykabê Xirij'yr ne kôt tēmṃã. Xopatu Paur kôt tēmṃã. Piju ne Xopatu dji. Krĩraxbê Berêjakam ne abatành djà. Nhyṃ Arxakumê Xekunu arkôt tēmṃã. Krĩraxbê Texarônìkakam ne ar abatành djà. Nhyṃ ajte Gajudjwỳ kôt tēmṃã. Krĩraxbê Tebìkam ne abatành djà. Nhyṃ ajte Ximoxidjwỳ kôt tēmṃã. Nhyṃ ajte Xìkìkumê Krôpìmu ar adjwỳnhdjwỳ kôt tēmṃã. Pykabê Adjìjkam ne ar abatành djà. Paurkôt ar môr ne ja. ⁵ Xopatu ar ar ikukãm tèn krĩraxbê Krôwadìkam ar ikam ama. Badjwỳ Paur kôt tẽ. Ba ibê Ruka.

⁶ Apỹnh akati wākam ne mebê idjaer amìkukràdjà kôt djwỳponhbit kuro ba. Nhyṃ ar ijã akati wã apêx bar krĩraxbê Pirpu kurũm, pykabê Matenìkam krĩraxbê Pirpu kurũm inox ne tẽ. Tẽ: nhyṃ kam ar ijã akatibê 5 apêx. Bar kam krĩraxbê Krôwadìkam Xopatu ar'yr bôx. Ne kam ar iba: nhyṃ kam ar ijã akatibê 7 apêx.

Juxiku tỹm ne tyk nhyṃ kute akubyn o tĩn.

⁷ Nhyṃ arỳm ar ijã pi'ôk kamrêk ne. Nhyṃ Jejukôt me ba djwỳnh arỳm akuprô, djwỳ kokjêr kadjy. Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêr ne krên kadjy akuprô. Nhyṃ Paur arỳm kàj bê memã 'ã ujarêho dja. Akati nhyṃ tẽm kadjy ne 'ã ujarênh 'iryô dja. 'Ã ujarêho dja: nhyṃ kam me'ã akamàt kô ipôkri.

⁸ Atemã kikrekam ne me bikprônh djà. Kikre amãnhkrut ne ikjêkêt ne me aben nhìby ipêx. Kỳjrũm kumoka'êkam ne me nhỹ nhyṃ me ò ngônhpôk krãptĩ. ⁹ Nhyṃ me'ã akamàt kô 'iry:

nhym me'ō nōrny nhidjibê Juxiku kre krā'yr'ã nhỹ. Paur memã ujarēnh 'iry: nhym Juxiku arỳm òtdjwa bĩn mex ne. Nhym arỳm òt mex ne e u:n mōn tu:k ane. Pykabê mōn tỳm nhym me 'ỳr ruw ne kumỳ nhym arỳm ty.

¹⁰ Nhym Paur arỳm 'ỳr ruw. Ne tu tykja nhiby tỳm ne 'amỳnh tỳx ne. Ne memã,

—Kwārĩk wānh ga me kam atĩn prām kêt. Arỳm ajte tĩn ne, ane. ¹¹ Ne kam akubyn wabin arỳm djwỳ kokijn ò kwỳ krēno nhỹ. Ò kwỳ krēn pan ajte memã ujarēnhmo krax. Ne o nhỹ: nhym arỳm me'ã òkrēn'ānh kār mex ne. Nhym kam arỳm tẽ. ¹² Nhym me ũrkwāmã nōrny akubyn tĩnjao tẽ nhym arỳm mexkumrẽx ne. Nhym kam me arỳm kĩ:nhkumrẽx ne.

Paur kute Epexukam meo ba djwỳnhmã amijarēnh.

¹³ Nhym kam Paur kute bamẽ Xopatumẽ ar ijo mōrmã ar imã 'ã karō. Ba ibê Ruka. Nām ar imã,

—Ba dja ba pykakôt krĩraxbê Axô'ỳr tẽ. Dja ba 'ỳr bôx ne arỳm ar akôt kàraxkam amũ tẽ, ane. Ne kam pykakôt tẽ. Ar ba ne bar kàraxkam tẽ. ¹⁴ Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Axô'ỳr bôx nhym arỳm ar ikôt bôx. Ne kam ar ikôt kàraxmã wadjã. Bar kam krĩraxbê Mixini'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bôx.

¹⁵ Ne kam ajte ngôkôt tẽ. Tẽ: nhym ar ijã akati. Bar ajte tẽ:n arỳm apêxtibê Kuju'ānh tẽ. Ne ajte tẽ: nhym ajte ar ijã akati. Bar tẽ:n arỳm apêxtibê Xamu'ānh tẽ. Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Krodjirkam bôx. Ne kam amikrà:n kam ajte ngôkôt inox ne mō. Nhym ajte ar ijã akati. Bar kam tẽ:n arỳm krĩraxbê Miretukam bôx. ¹⁶ Ar ibôx kêttri Paur ar imã,

—Gwaj krĩraxbê Epexu jaà'ã tẽ. Ba ren kam tẽn pykabê Adjijkam amikrà:, ane. Adjijkam ne krĩraxbê Epexu. Nãm mebê idjaer bikprõnh djà nhõ akatibê Pëxiko majmã Djeruxarê'ỳr bõxmã. Kam ne amikrà kêt ne tẽ.

¹⁷ Bar krĩraxbê Miretukam bõx nhym Paur arỳm amũ krĩraxbê Epexukam memã amikabẽn jano. Nãm memã kum,

—Gê amrẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh mõ. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajao ba djwỳnh amrẽ mõn ipumũ, ane. ¹⁸ Nhym me arỳm wãm kabẽno tẽn o bõx ne memã arẽ nhym me arỳm kuma. Ne kam arỳm Paur'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym memã kum,

—Be, akmere ar, jakam dja ba tẽ. Ne kam arỳm ar amã ikabẽn jarẽ. Be, nã bãm katàt ar amijo iba rã'ã gar arỳm ipumũn ima. Me anhõ pykabê Adjijkam ibõx totokbê gar katàt ije amijo ibakõt ipumũnhmo krax ne jakam aje ikatàt kõt ipumũnh rã'ã.

¹⁹ Djã nã bãm Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã idjãpênh kêt? Nã bãm amijo ingrin akrãnmã kum idjãpênh rã'ã ne. Ba kum idjãpênh ar iba nhym me axwekam irerek iwỳr bõx ba mekam imỳr iba. Nhym mebê idjaer mã: amim ijã karõn ar ijo bikẽnho ba, ba kam itokry kumex.

²⁰ Djã ne ba ar abê Metĩndjwỳnh kabẽn'õ nẽn ar amã arẽn kêt got? Kati. Ar aje mar mexo amũ amikamẽnhmã ne ba ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn kunĩ jarẽ. Nã bãm ar akrãptĩ nhipõkri ar amã arẽ. Ne ajte ar anhũrkwãkõt ar amã arẽnho iba.

²¹ Nã bãm me abê idjaermã arẽn ajte me abajtembê kregumã arẽ. Ne mã: ar amã, “Ar

amikam akapřiren wānh ajaxwemā anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēx ne tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnhbē Jeju Kritu markumrēx.” Nā bām ā ar amā ane.

²² Nhyr arỳm jakam Metĩndjwỳnh Karō mǎ: Djeruxarē'ỳr itēm'ā imā karōo dja ba te imàtmā. Mỳj dja wākam ikam nē? Kon. Ije mar kēt.

²³ Be, krĩrax kunĩkōt ne me Metĩndjwỳnh Karō kukwakam imā kabēn jarēn imā, “Dja me mrāmri abē ijē ga mrāmri amitokry kumex ma”, ane. Jabit ne ba amikadjy kuma.

²⁴ Be, me kute imā ja jarēnhkam ne ba ate ikrā. Djām ba ne ba imā pykakam itĩn kĩnh got? Amrēbē ne Bēnjadjwỳr djwỳnh Jeju imā idjapēnh djà'ā karō. Nām imā, “Metĩndjwỳnh tu kum me kapřĩ. Djām me ta ne me axwe kēt nhyr pānh kum me kapřĩ? Kati. Me te axwe kētmā nhyr ta arỳm tu kum me kapřĩn memā ijano ba me axwebē me utāro iba. Tām dja ga memā arēnhō aba gē me kuma.” Nām Jeju ā imā idjapēnh'ā karōo ane ba kam ije idjapēnh djà inomā mēnh prā:m. Jabit imā kĩnh. Dja ba inomā kumēn arỳm ikĩnhkumrēx. Djām imā pykakam itĩn kĩnh got? Kati. Jabit imā kĩnh.

²⁵ Amrēbē ne ba ar amā, “Arỳm ne Metĩndjwỳnh kute amim me utār ne ar meo ba 'ỳr”, anhỳr ne 'ā kàj bē ar amā idjujarēnh ar iba. Be, jakam dja gar akunĩ ajte ipumũnh kēt. Ja ne ba kuman 'ā ar amā amijarē.

²⁶⁻²⁷ Be, djā ne ba ar amā Metĩndjwỳnh kabēn kwỳbit jarē? Kati. Ba ne ba ar amā kabēn kunĩ jarē. Be, mỳj me ajō ga dja gar ĩ ijā Metĩndjwỳnhmā kum, “Be, Paur kute imā arēnh kētkam ne ba me biknor tokry djākam akuno”? ane. Be, kati. Ar aje te

Metĩndjwỳnhmã ja jarēnhmã. Ba ne ba ar akunĩmã kabēn kunĩ jarē. Ja dja gar akati jakam aman o abiknor kêt.

²⁸ Ije ar amã ja jarēnhkam dja gar ajaxwe kêt kadjy amijãno djan me axwe kêt kadjy me omũnh 'ãno dja. Metĩndjwỳnh Karō ne arỳm ar ajã meo ba djwỳnh rē. Ar ajã me kute Jeju maro ba djwỳnh rē. Ga, mrykĩ'ãtomti pumũnh djwỳnh mã mryo djuw mexo baja pumũ. Ar abê me kute Jeju maro aba djwỳnhkam dja gar omũnh djwỳnh kudjwa mã memã kabēn jarēnho aba. Kamrō prōtkam ne Metĩndjwỳnh arỳm me axweo pãnh. Ta kute o pãnhkam dja gar ikabēn kôt me omũnh 'ãno dja.

²⁹ Be, dja ba tē nhym itekrekam dja me axwe ar awỳr bōx gar abenkam akà. Ga, rop djàkrē mrykĩ'ãtomti katikôt ngjêxja pumũ. Nãm kwỳ pa nhym umaje kunĩ ajmã. Me axwedjwỳ dja me wangij ne Jeju bê ar akwỳo akēx gar akwỳ mekôt ajaxwe. ³⁰ Djãm me kâtãmbit kute ã ar ajo anhỳrmã? Kati. Ar akwỳ dja gar Jeju bê amijo akēx ne arỳm ajaxwen Metĩndjwỳnh kupa'ã memã 'ã ajarē. Nhym kam me kwỳ arỳm ar amaro ban arỳm ar akôt axwe.

³¹ Kam, me kute amiwỳr ar ajōo akēx kêt kadjy dja gar me 'ãno dja. Kwãrĩk wãnh ikabēno ajamak kêt kati kêt. Nã bãm akatikam ar abê me uma. Ne ajte akamàtkam ar abê me uma. Ne ajte imỳrkam ar abê me uma. Ne ar akunĩbê me umao iku'ê: nhym arỳm amexbê 3 apêx. Kwãrĩk wãnh ikabēno ajamak kêt kati kêt.

³² Be, akmere ar arỳm itēm 'ỳr. Jakam ba arỳm Metĩndjwỳnhmã ar ajo a'uw. Gédja ar ajo bakumrēx. Dja gar kabēn ma nhym arỳm ar amã

ajamak mex jangij gar mar mexo amũ amikamẽn arỳm mar rax ne. Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakapri.* Ukapri'ã dja gar kabẽn man arỳm ajamak mexo amũ amikamẽn mar rax ne. Be, dja ĩ Metĩndjwỳnh õ me jamã mỳjja ngã. Dja gar kabẽn ma nhym kute memã mỳjja nhõrmã kõt arỳm ar amã kungã. Ja kadjy ne ba kum ar ajo a'uw.

³³ Be, djãm ba ne ba imã me'õ nhõ mỳjja puro prãm? Kati. Me'õ nhõ kryt jaka nàr kẽn karỳr nàr me'õ nhõ kubekà ne imã prãm kêtumrẽx. ³⁴ Be, ba ne ba inhikrao idjapẽnho iku'ê. Bamẽ iro'ã ar ar bamẽ ne bar imã mỳjja prãm jabej ba ba inhõ pi'ok kapriõ ar amim kuby. ³⁵ Mỳj kadjy ne ba ã idjapẽnho ane? Bir, dja gar iman arỳm ikudjwa ã adjapẽnho anen kam amikutã me õ mỳjja kêtãm mỳjja nhõro aba. Dja gar kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ma. Nãm memã kum, “Ga amikutã memã mỳjja ngãn kam arỳm akĩnh ne. Kam akĩnh me kute mebê mỳjja jamỳnhkam kĩnhja jakrenh mex”, ane. Be, ije me amã ikabẽn jarẽn ne ja. Tãm ne ja.

³⁶ Nãm ã Paur memã anen kam arỳm kõnkrão nhỹn Metĩndjwỳnhmã kabẽn. Nhym me kunĩdjwỳ Metĩndjwỳnhmã kabẽnõ nhỹ. ³⁷ Nhym kam me Paurkam mỳro kumex ne aben nhitepã o rôrõk ne ine kaõ. ³⁸ Paur kute memã kum,

—Jakam dja gar akunĩ ajte ipumũnh kêt, anhỹrkam ne me kapri:re. Ne kam kà nhikwã djã'ỳr kõt mõ.

* **20:32** Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhym pãnh kum gwaj bakapri Kati. Gwaj ba ne gwaj te bajaxwe kêtãm. Nhym be, ta ne tu kum gwaj bakapri.

21

Paur akubyn Djeruxarẽ'ỳr tẽm.

¹ Bar kam mebê tẽn kàraxmã wadjàn amũ mebê inox ne. Ne kam apêxtibê Kux kônhtẽ. Ne tẽn arỳm 'ỳr bõx. Nhyam kam ar ijã akati. Bar ajte tẽn kam apêxtibê Rodji'ỳr bõx. Ne ajte tẽn kam krĩraxbê Patara'ỳr bõx. ² Ne kam wabin kàrax 'õdjwỳ jabej ne arỳm kum ikato. Pykabê Penixij'ỳr ne kàrax mõrmã. Bar kum wadjàn ajte inox ne. ³ Ne tẽn kam amybỳm apêxtibê Xipre pumũ. Ne kam tẽn ar idjuge'ãnh amipãnh Xipre mẽn tẽn arỳm pykabê Xirij tẽpo tẽ. Ne tẽn arỳm krĩraxbê Xiru'ỳr bõx. Kam ne kàraxkam me kute kàkam jẽnh kadjarmã.

⁴ Bar kam wabin Jejukõt me ba djwỳnh jabej mõn arỳm me kwỳmã ikato. Ne kam mekam ar iba: nhyam kam ar ijã akatibê 7 apêx. Ar ijã akati apêx kêttri ne me Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam Paurmã kum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarẽmã àbir kêt, ane.

⁵ Nhyam arỳm ar ijã akati apêx bar tẽ. Nhyam me kunĩ ar ikõt kàrax'ỳr tẽ. Me mymẽ me niremẽ me prĩremẽ ne me ar ikõt mõ. Ba me mõn arỳm krĩrax kurũm ikato. Ne kam ngõ mỳrri ikõnkrão nhỹn Metĩndjwỳnhmã ikabẽn. ⁶ Bar kam memã kum, “Bar on”, anen kam arỳm kàraxmã wadjàn nhỹ. Nhyam me akubyn ùrkwãmã akẽx ne.

⁷ Bar kam amipãnh krĩraxbê Xiru mẽ. Ne tẽn kam arỳm krĩraxbê Tomedja'ỳr bõx. Ne kam ar ije Jeju kukwakam me kute abeno kamy pumũnh kadjy arỳm wabi. Nhyam ar ijã akati pydji apêx. ⁸ Nhyam akati bar arỳm mebê tẽ. Ne tẽn arỳm krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ne kam wabin arỳm Piripi

nhũrkwãmã wadjà. Amrêbê ne Piripibê me kute amim Jeju mar o djuw mex djwỳnh'õ. Ar kubê 7 kôt kubê meo djuw mex djwỳnh'õ. Piripi ajte me kute mar kêtjamã Jeju'ã ujarênh ar ba. ⁹ Kra ni ne amãnhkrut ne amãnhkrut. Kraxje ar mjên kêt rã'ã. Ar kubê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarênh djwỳnh.

¹⁰ Bar Piripi nhũrkwākam nhỹ: nhym ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhym arỳm pykabê Djudêja kurũm me'õbê Agabu bõx. Kubê ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarênh djwỳnh'õ. ¹¹ Agabu ar iwỳr bõx ne arỳm Paur pre djà bõn kuby. Ne kam o aminhinỳxmẽ amite djuwpre. Ne kam ar imã,

—Be, Metĩndjwỳnh Karõ ar amã, “Djeruxarêkam mebê idjaer dja me ã pre djà djwỳnhja djuwpreo ane. Ne kam arỳm me bajtemmã kanga.” Nãm ã ar amã ane. Nãm ã Agabu ar imã ane.

¹² Bar kuman arỳm tu Paurmã kum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarêmã atêm kêt, ane. Nhym Jejukôt me ba djwỳnh, Xedjarekam ar ba tũmjadjwỳ ar ikôt ã kum ane.

¹³ Nhym Paur ar imã,

—Mỳkam ne gar amỳro imã ikaprĩ jadjàro dja? Kwãrĩk wãnh me idjuwpre. Godja me wākam ibĩn jabej. Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jejumã idjapênhkam ibĩn jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã, ane.

¹⁴ Nã bãm ar te: nên kam kum,

—Aj, Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute amim ajã karõ kôt gê ã ajo tẽmo ane, anen arỳm anhikrê.

¹⁵ Nhym ar ijã akati ja kwỳ apêx bar arỳm amijo atom ne arỳm Djeruxarê'ỳr tẽ. ¹⁶ Nhym Xedjarekam Jejukôt me ba djwỳnh kwỳ ne ar

ikôt tẽ. Ar me'ōbê Maxō japrôn ar ikôt o tẽ. Apêxtibê Xiprekam ne abatành djà. Jejukôt ba tũm. Djeruxarêkam ne ò kikre. Ò kikrekam ar inhỹr kadjy ne ar aprôn aro mō.

Djeruxarêkam bôx ne kute Metĩndjwỳnhmã amijo mex.

¹⁷ Bar Djeruxarê'ỹr tẽ:n kam arỳm 'ỹr bôx. Nhyim Jeju kukwakam ar ikamy ar ipumũn kam kĩnhkumrêx ne ar imã kabẽn mex jarẽ. ¹⁸ Nhyim ar ijã akati. Bar kam ije Xijagu pumũnh kadjy Paurkôt 'ỹr tẽn 'ỹr bôx. Nhyim me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh kunĩ kam nhỹ. ¹⁹ Nhyim Paur arỳm arkum kabẽn mextire jarẽ. Ne kam arkum apỹnh me bajtemkam àpênh'ã ajarẽ. Kute apỹnh mỳjja nhipêx'ã prĩne ajarẽ.

²⁰ Nhyim ar kute ja markam arỳm Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ. Ne kam arỳm Paurmã kum,

—Be, akmere, ga, mebê idjaer kute tu amim Jeju markumrêxja arỳm krãptĩja pumũ. Me me'ã akrekam ne mebê 1.000'ã akre krãptĩkumrêx. Ne kam me kunĩ Mōjdjê kukràdjà'ã notỳ:x. ²¹ ã no tỳx nhyim me kwỳ arỳm ajã 'êx ne memã ajarẽ. Ne memã kum, “Paur arĩk apỹnh me bajtemkôt ban mebê idjaerbê Mōjdjê kukràdjà kurêo ba. Ne mã memã kum, ‘Kwãrĩk wãnh me akra my nhinhu kà rênh kêt ne kwãrĩk wãnh me bakukãmãre kukràdjà mar ne kôt amijo aba kêt’, anhỹro ba.” Nãm me kwỳ ã memã ajã 'êxo ane.

²² Be, me kwỳ kute ajã 'êxo anhỹrkam dja me mrãmri abôx jarênh man arỳm akadjy akuprõ.

²³ Be, djãm aje mebê idjaerbê Mōjdjê kukràdjà

kurêo aba? Kati. Gadjwỳ ne aje katàt mar ne kôt ar amijo aba. Me kute katàt aje amijo abakôt amã kator kadjy dja ga ar ikabẽn man kôt amijo tẽ. Be, me babê idjaer ar amãnhkrut ne amãnhkrut arỳm Metĩndjwỳnhmã amijarẽn kum, “Bar Mōjdjê kabẽn kôt amã amijo mex.” Nãm ar ã kum anen kam arỳm amijo mex.

²⁴ Dja ga ar kudjwa Metĩndjwỳnhmã amijo mex ne Mōjdjê kukràdjà kôt ar aro'ã akrãnh kênh ne. Dja ga anen kam memã ar akrãnh kênh kunĩo pãnh. Dja mebê idjaer kute amim Jeju mar arỳm kôt apumũn ajã abenmã kum, “Be kati. Nãm me Paur'ã 'êx. Ga, me bakôt kute katàt Mōjdjê kabẽn mar ne kôt amijo tẽmja pumũ”, ane. Dja me ã ajã anen arỳm akubyn akam kĩnh ne.

²⁵ Be, mrãmri dja gu me babê idjaerbit katàt Mōjdjê kabẽn man kôt ar amijo baba. Nhym be, me bajtem kute amim Jeju mar dja me me babê idjaer kôt ar amijo ba kêt. Gwaj amrêbê arỳm me kadjy Mōjdjê kabẽn ngrêrebit'ã pi'ôk no'ôk ne memã kum, “Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhípêxjamã mry bĩn kwãrĩk wãnh krẽn kêt. Kwãrĩk wãnh mry kamrô krẽn kêt. Mry me kute mut djêo bĩn kwãrĩk wãnh àr ne krẽn kêt. Kwãrĩk wãnh aprō djwỳnh kupa'ã akurẽ aba kêt. Nàr, kwãrĩk wãnh amjên djwỳnh kupa'ã akurẽ aba kêt”, ane. Gwaj ã memã ane. Kam dja me Mōjdjê kabẽn ngrêre jakôtbit amijo ba. Nãm Xijagu ar ã Paurmã ane.

²⁶ Nhym me'ã akati nhym Paur arỳm me kabẽn man kôt amijo tẽ. Nãm ar amãnhkrut ne amãnhkruto tẽn ar ro'ã Metĩndjwỳnhmã amijo mexmo krax ne. Ne kam ar Metĩndjwỳnh nhõ

kikretimã wadjàn me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhmã kum,

—Ar ijã akatibê 7 apêxkam dja bar arỳm amijo mexo ino re. Kam dja bar me kute Metĩndjwỳnhmã mry bñn kadjy mryo bõx, ane.

Me kute Paur pa 'amỳnh ne uwpre.

²⁷ Nhyam kam ar'ã akatibê 7 apêx 'ỳr nhyam mebê idjaer pykabê Adjij kurũm bõxja arỳm Paur pumũ. Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ar ba nhyam me omũ. Ne kam me me kunĩmã kurêtuw ne arỳm pa 'amỳ.

²⁸ Pa 'amỳn o djan 'ã 'êx ne kàj bê memã kum,

—Ë me abê idjaer, amibêx ne ar ikõt o kangõ. Ota, me'õ ja ne bar arỳm ar amã arẽ. Nãm mebê ar inhõ me wỳnh kurêo ba. Nãm ajte mebê Mõjdjê kukràdjà kurêo ba. Nãm ajte mebê kikreti ja kurêo ba. Nãm apỳnh me ba djari kunĩkõt me kunĩbê kurêo ba. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kreo àpnu. Nãm arỳm amikõt me bajtembê kreguo wadjà nhyam Metĩndjwỳnhbê arỳm kikreti kre punure ne. Nãm me ã Paur'ã 'êxo ane.

²⁹ Be, amũ jakam ne Paur krĩraxbê Djeruxarēja tãm kam me'õ bajtemmẽ ro'ã tẽ. Idjibê ne Krõpimu. Me bajtem nhõ krĩraxbê Epexukam ne Krõpimu abatành djà. Amũ jakam ne kubajtemjamẽ ar ro'ã tẽ nhyam me arỳm ar omũ. Ne jakam Paur kikretikam ar ba nhyam me arỳm omũn arĩk 'ã abenmã kum,

—Be, arỳm ne Paur Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã me bajtemo wadjà. Nhyam Metĩndjwỳnhbê arỳm kikreti kre punure ne, ane.

³⁰ Nãm me anen kam arỳm krĩraxkam me kunĩmã Paur kurêtuw. Nhyam me arỳm prõt ne 'ã akuprõ.

Ne arỳm Paur pa 'amỳn Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kurũm bjêro mõn o katon kam pãnh 'ã ijê. ³¹ Ne kam bit kute Paur bĩnmã o dja. Nhyr me'õ arỳm krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr'ỳr tẽ. Bẽnjadjwỳr ja ne me krãptĩ: kubê 1.000mã nhỹ. Nhyr me'õ arỳm bẽnjadjwỳrja'ỳr tẽn kum,

—Ê, bẽnjadjwỳr, krĩraxbê Djeruxarẽ jakam me kunĩ arỳm kangao kumex, ane.

³² Nhyr bẽnjadjwỳr amikrà kêt ne õ krākamngõnho mõn meo ba djwỳnhmẽ ro'ã meo mõ. Meo ba djwỳnh ne krākamngõnh krãptĩ: kubê 100o ba. Nhyr bẽnjadjwỳr meo mõn me'ỳr prõt ne. Nhyr me krãptĩ arỳm krākamngõnh pumũn umaje Paur titik krãta.

³³ Nhyr krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Paur'ỳr bõx ne pa 'amỳn õ krākamngõnhmã 'ã karõn kum, “Kàxirax amãnhkruto uwpre”, ane. Nhyr me arỳm uwpre. Nhyr arỳm bu'ã me ku'ê kukij ne memã kum,

—Mỳj me'õ ne ja? Mỳj ne o ajkẽ? ane. ³⁴ Nhyr me kàj bê 'ã kum apỳnh kabẽn kwỳ jarẽ. Nhyr me kangao kumexkam te: kute me mar mexmã. Ne kam õ krākamngõnhmã 'ã karõn kum,

—Me banhõ kikretimã o wadjà, ane. ³⁵ Nhyr me o mõn arỳm kikreti'ã me àbir djà'ỳr bõx. Ne arỳm 'amỳn kàjmã mebê arĩn o mõ. Me àkré kumexkam ne me kàjmã mebê Paur jarĩn o mõn o wabi. ³⁶ Me krãptĩ: ne me kõt mõn kàj bê memã kum, “Me tu abĩ. Me tu abĩ”, anhyro mõ.

Kute me krãptĩ:mã amijarẽnh.

³⁷ Nhyr kam me bit kute aminhõ kikretimã Pauro àr 'ỳr nhyr mebê kregu kabẽnkam arỳm

krākamngônĥ nhō bĕnjadjwŷrmã kum, “Ba amã ikabĕn jarĕ”, ane.

Nhym kum,

—Je, djãm mebĕ kregu kabĕnkam ne ga akabĕn mex? ³⁸ Djãm abĕ Edjitukam me'ōwã kĕt? Ōbĕ ne me krãptĩmã bĕnjadjwŷr kurĕtuw nhym me arŷm kangao kume:x ne. Nhym kam kapôt kukritmã me àprãr krãptĩ: kubĕ 4.000o kato. Djãm abĕ tãmwã kĕt? ane.

³⁹ Nhym Paur kum,

—Kati. Ibĕ mebĕ idjaer'ō. Krĩraxbĕ Taxukam ne irwŷk djã. Taxu raxo kute pykabĕ Xirxijkam apŷnh krĩrax djãri krãptĩ jakrenĥ mex. Me ja ne ijo ō me wŷnh. Ba me krãptĩ ren kute ibĩnjãmã ikabĕn jarĕ, ane.

⁴⁰ Nhym kum, “Ajrã”, ane. Nhym àbir djã'ã djan me binhikrĕnh kadjy arŷm memã aminhikra bĕ. Nhym kam me arŷm binhikrĕnhkumrĕx. Nhym arŷm mebĕ idjaer kabĕnkam memã kabĕn jarĕ.

22

Paur me krãptĩmã kabĕn.

Kar 9.3, 26.13

¹ Memã kabĕn ne memã kum,

—Akmere ar, ba aminĕje me amã ikabĕn jarĕ. Dja ga me ikabĕn ma, ane.

² Paur ne mebĕ idjaer kabĕn djwŷnhkam memã kabĕn jarĕ nhym me arŷm tu binhikrĕnhkumrĕx ne.

³ Nhym kam ajte memã kum,

—Ibĕ ne mebĕ idjaerkumrĕx. Ba pykabĕ Xirxijkam krĩraxbĕ Taxukam ruw. Ne kam krĩraxbĕ Djeruxarĕja tãmkam ijabatànĥ djã. Gamarij ne

prĩne imã me bakukãmãkjê kukràdjà jarẽ ba prĩne mar mexkumrẽx ne. Nã bãm Metĩndjwỳnh kabẽn'ã ino tỳx ne. Mytja tãm kam ne gar akunĩdjwỳ ã kabẽn'ã ano tỳxo ane. ⁴ Ba 'ã ino tỳx ne kam me kute amim Jeju maro ibikẽnho iba. Me kute me par kadjy ne ba meo ibikẽnho iba. Ne mã me mymẽ me nire djuwpren mã mebê ijê djãmã meo mrã.

⁵ Be, me rũnh dja ar amã, “Be, kõt ne Paur arẽ”, ane. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ apỳnh me rũnhmẽ dja me ã me amã ane. Me ta ne me me'ã pi'òk no'òk ne imã kungã. Ba kam krĩraxbê Tamagumã o tẽ. Nã bãm bit ije kam mebê idjaer rũnhmã o itẽmmã. Ne bit kam me kute amim Jeju mar djuwpren ije Djeruxarẽmã meo imõrmã nhym me kute kam me axwe pãnh jarẽnhmã. Ja kadjy ne ba bit ije memã pi'òko itẽmmã.

⁶ Nã bãm me'ỳr o tẽn arỳm krĩraxbê Tamagu tẽpo tẽ. Nhym arỳm kàjkwa nhipòkri myt nhỹ nhym ijaêrbê arỳm kàjkwa kurũm mỳjja adjẽnho prĩne ikurwỳ. ⁷ Ba kam arỳm tu pykabê tỳm ne me'õ kabẽn ma. Nhym imã, “Xaur, Xaur mỳkam ne ga me kute amim imaro abikẽnho aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyràk”, ane.

⁸ Ba kam kum, “Bẽnjadjwỳr, mỳj me ajõ ga ne ga imã akabẽn”? ane.

Nhym imã, “Ba ibê Jeju. Krĩraxbê Nadjarekam ijabatànħ djà. Nã gãm me kute amim imaro abikẽnho aba ne aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyràk”, ane. ⁹ Nhym ar ikõt mõrja ne ar mrãmri adjẽnħ pumũn arỳm kam tĩn prãm ne. Nhym be, kabẽnja ne ar kute mar kêt. ¹⁰ Jeju imã ane ba kam kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mỳj dja ba nẽ”? ane.

Nhym Běnjadjwỳr djwỳnh imã, “On kàjmã djan amũ krĩraxbé Tamagumã wadjà. Kam dja me'õ awỳr bõx. Ba ne ba arỳm amim ajã karõn arỳm kum arē. Tãm dja ikukwakam amã ikaběn jarěn amã 'ã karõ. Dja ga ikaběn man kõt ar amijo aba.” Nãm ã Běnjadjwỳr djwỳnh imã ane.

¹¹ Be, mỳjja inokam adjěnh tỳx ba kam arỳm ino rã. Nhym ar ikõt mõrja arỳm inhikra 'amỳn ijo mõ ba arỳm Tamagu'ỳr bõx.

¹² Nhym kam me'õbê Ananij arỳm iwỳr bõx. Ananij ne katàt Mõjdjê kukràdjà man kõt ar amijo ba nhym Tamagukam mebê idjaerja kunĩ mex jarē. ¹³ Ananij iwỳr bõx ne djan imã, “Akmere Xaur, on akubyn arĩt mex”, ane. Ba kam arỳm myt tãmkam akubyn irĩt mex ne kàjmã ikrãn omũ.

¹⁴ Nhym imã, “Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãkjêo ba djwỳnh ne arỳm amijo apytà. Arỳm ne amim ajã karõ. Tãm dja ga ama. Arỳm ne ga me'õ katàt kute amijo ban axwe kêtumrěxja pumũ. Arỳm ne ga Jeju pumũn kaběn ma. Ja kadjy ne arỳm amijo apytà. ¹⁵ Ga dja ga aje mỳjja pumũnh ne mar kõt me kunĩmã 'ã ajarē. ¹⁶ Be, mỳj kadjy ne ga nhỹ? Aje, kàjmã dja. Ba Metĩndjwỳnhmã ngõmã ajadjà. Ga, me ngrã tykkam me kute amipõnh ne arỳm mexja pumũ. Gadjwỳ dja ga Běnjadjwỳr djwỳnhmã amijo a'uw gê amã axwe kêt jarē ga kum amex.” Nãm ã Ananij imã ane. Nãm ã Paur me krãptĩmã 'ã ujarěho ane.

¹⁷⁻¹⁸ Ne kam itepã ajte memã kum,

—Ba kam akubyn Djeruxarēkam bõx. Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjàn arỳm Metĩndjwỳnhmã ikaběno nhỹ. Kum ikaběno

nhỹ nhym arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh inokrekam amirĩt ba omũ. Nhym imã, “Aje, amikrà kêt ne on Djeruxarẽ kurũm akato. Dja ga te memã ijã adjujarẽnh ar aba nhym me amim amar kêt kumrẽx”, ane.

¹⁹ Ba kam kum, “Kati Bẽnjadjwỳr djwỳnh, dja me ima. Ba ne ba apỳnh mebê idjaer bikprõnh djakam mrãn me kute amim amar jabej mō. Ne me titik ne mebê ijêo iba. ²⁰ Nhym me kute ajã ujarẽnh djwỳnh Exewão bĩno mō ba arek me kuri dja. Ne memã kum, ‘Ajrã me on abĩ’, anhỹro djan kam memã kubẽkà jamỳn o dja. Nã bãm ã imã me kurêo ane nhym me kunĩ kute imar”, ane.

²¹ Nhym imã, “Kati, on akato. Dja ba amũ: apỳnh me bajtem ba djari me'ỳr ajano ga me'ỳr mrã.” Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh imã ane. Nãm ã Paur memã ane.

Me krãptĩja ajte Paurkam ngryk.

²² Nãm me arek maro dja nhym kam me bajtemmã amitẽmja jarẽ. Nhym kam me arỳm tu ngryk ne. Ngryk ne on kàj bê kabẽno kumex ne krãkamngõnhmã kum,

—On me abĩ. Axwekumrẽx. Tĩn ne ar bakam ne punukumrẽx, ane.

²³ Nãm me kàj bê kabẽno djan arỳm aminhõ kubẽkà krãkào pōx ne kurẽn kàjmã pyka rẽnho dja. Me ngryk tỳ:xkam ne me ã amijo ane. ²⁴ Nhym kam krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr me omũn arỳm õ me jamã 'ã karõn kum,

—Me kikretimã Pauo wadjà. Mrykà punuo kaprêprêk gê tokry pymaje axwe'õ kôt amijarẽ. Ba gop me 'ã kabẽno kumex kraxkôt kuma, ane.

25 Nhyṃ me arỳṃ kadjy djudjêdjêo uwpreo dja. O dja nhyṃ Paur arỳṃ mebê 100o ba djwỳnhjamã kum,

—Ê, dja ga me ikukjan ima. Krĩraxbê Rômakam me ja ne me ijo aminhõ. Me bakukràdjà kôt ne me kute me axwekumrêx jabej me kukjêr kumrêx. Me kute me axwe markambit ne me kute me kaprêprêk. Kraxje me aje imar kêtkaṃ ne ga me tu ikaprêprêko mō, ane.

26 Nhyṃ meo ba djwỳnh kuman arỳṃ uwpre kangan krākamngônḥ nhõ bēnjadjwỳr rax'ỳr tēn kum,

—Ê, aminêje Paur kukja. Gwaj ren bakukràdjà kupa'ã o ajkê. Be, krĩraxbê Rômakam me ja ne me Pauo aminhõ, ane.

27 Nhyṃ krākamngônḥ nhõ bēnjadjwỳr rax arỳṃ 'ỳr tēn 'ỳr bôx ne kum,

—Djãm mrãmri ne krĩraxbê Rômakam me ja ajo aminhõkumrêx? ane.

Nhyṃ kum, “Nà”, ane.

28 Nhyṃ bēnjadjwỳr kum,

—Be, Rômakam me ja kute ijo aminhõ kadjy ne ba arỳṃ pãnh pi'ôk kaprĩ kumex ne memã kungã. Mỳj ne ga gadjwỳ memã nê? ane.

Nhyṃ Paur kum,

—Rômakam me ja ne me ibãm kute idjiro aminhõ. Ibãm kôt ne me ijo aminhõ, ane.

29 Nhyṃ me bit kute kaprêprêk 'ỳrja arỳṃ umaje kum kre rax ne dja. Nhyṃ krākamngônḥ nhõ bēnjadjwỳr raxdjwỳ kute Rômakam me ja kute Pauo aminhõja markam arỳṃ umaje tĩn prãm. Kabēnkôt me kute uwprekam ne umaje tĩn prãm.

Paur kute me rũnh krãptĩmã amijarẽnh.

³⁰ Nhyr kam me'ã akati nhyr bẽnjadjwỳr bit kute kraxkõt marmã. Bit kute mebẽ idjaer kute Paurmã axwe jarẽnh kraxkõt marmã. Nãm arỳm 'ã kàxiràx bôn kum ire. Ne kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ me rũnh kunĩmã amikabẽn jano. Me Paur'ã bikprõnhmã ano. Nhyr me arỳm 'ã akuprõ. Nhyr kam me Pauro tẽn me ipõkri kudja.

23

¹ Nhyr kam Paur me rũnhkam no djar tỳxkumrẽx ne memã kum,

—Akmere ar, ije amimarkam ne ba akubyn amimaro tẽn kam amiwỳr amijo bõx ne arỳm amim, “Djã ne ba amikam mỳjja'õ ma nhyr me ibẽ ijẽ? Kati. Ije amikam mỳjja'õ mar kêt ne katat Metĩndjwỳnhmã idjapẽn ar iba. Akati jakam ne ba katat kum idjapẽn rã'ã ne. Metĩndjwỳnh ne prĩne ipumũn ima.” Nã bãm ã amimaro ane.

² Nhyr kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax Ananij Paur bu'ã me ku'ẽmã 'ã karõn kum,

—Me on ajkwabẽ kurwa, ane. Nhyr me arỳm kurwa.

³ Nhyr kam Paur kum,

—Ga ne ga ajẽx ne amijo Metĩndjwỳnh maro aba. Metĩndjwỳnh dja ĩ gadjwỳ akurwa. Dja ĩ amã ajaxwe pãnh jarẽ. Nã gãm me bakukràdjã kõt aje ikukjẽr ne imã mỳj ijaxwe pãnh jarẽnhmãn ate me bakukràdjã kupa'ã ijã memã apnẽ nhyr me ikurwa, ane.

⁴ Nhyr kam bu'ã me ku'ẽ kum,

—Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmã ne ga adjàkjêro dja. Djãm ã me kute kum anhỹr got? ane.

⁵ NhyM Paur memã kum,

—Akmere ar, kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxkõt ije mar kêt. Ba ren ja man ren ã kum anhỹr kêt. Be, Metĩndjwỳnh ne memã kum, “Kwãrĩk wãnh me bẽnjadjwỳrmã adjàkjêr kêt”, ane nhyM me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Kam ba ren kum idjàkjêr kêt. Nãm ã Paur memã ane.

⁶⁻⁸ Ne kam òkre kadjwỳnhbê amim,

—Be, ibu'ã me ku'ê jabê ne mebê xadjudjêu nhyM jabê mebê pardjêu, ane. Be, mebê xadjudjêu ne me amikukràdjà kõt mã memã kum,

—Me tyk akubyn tĩn kêt ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kêt ne me karõ kêt, anhỹro ba. NhyM be, mebê pardjêu ne me mã memã kum,

—Kati. Mrãmri me tyk akubyn tĩnkumrêx. Mrãmri Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhkumrêx. Mrãmri me karõkumrêx, anhỹro ba. Paur apỳnh me ja kukràdjà ja man arỳm mebê pardjêu kõt amikabẽn djin kàj bê me rũnhmã kum,

—Be, akmere ar, ibê mebê pardjêu'õ. Ibãm kute idjirbê mebê pardjêu'õ. Be, mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩnkumrêx. Ja ne ba tu amim markumrêx. Ije mrãmri me tyk akubyn tĩnja jarêno ibakõt ne gar imã ijaxwe jarên we ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Nãm ã memã ane nhyM mebê pardjêumê mebê xadjudjêumê aben kukràdjà mỳr jabej arỳm abenkam ngryk ne aktã kabêno aben japanho kumex. NhyM kõt me krãptĩ: apỳnh kabêno kumex.

⁹ Ne kam kangao kumex. Nhyim mebê idjaer kukràdjà mar djwỳnh kwỳ kàjmã dja. Ar kute mebê pardjêu kukràdjàkõt amijo baja kàjmã djan arỳm Paur nêje memã bẽn tỳx ne memã kum,

—Djãm me karõ mex kukwakam nàr Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kukwakam me akubyn tĩn jarẽnhkam axwe got? Kati, axwe kêt. Gwaj ren 'ã axwe nhôn ren kam Metĩndjwỳnh bakurê djwỳnh. Nãm ar ã memã ane ¹⁰ nhyim me arỳm kabẽn mỳr jabej kangao kumex. Nhyim kam krãkamngôn nhõ bẽnjadjwỳr rax amim,

—Je, me kute arỳm abenmã Paur nhirênh 'ỳr pyràk, anen arỳm krãkamngôn hmã kum,

—On me 'ỳr rwỳn pa 'amỳn o katon me banhõ kikretimã o wadjà, ane. Nhyim me arỳm o wadjà.

¹¹ Nhyim arỳm me'ã akamàt nhyim Bẽnjadjwỳr djwỳnh arỳm tẽn kuri djan kum,

—On atỳx ne akĩnh. Ga arỳm mrãmri Djeruxarẽ jakam ijã memã adjujarẽnhkumrẽx. Dja ga ã krĩraxbê Rômakamdjwỳ ã adjujarẽnh o ane, ane.

Me kute Paur bĩn kadjy kute o aben mar.

¹² Nhyim arỳm 'ã akati nhyim mebê idjaer kwỳ me kàxã aben kõt kabẽn djin abenmã kum,

—Dja gwaj baje mrãmri Paur bĩnkumrẽx kadjy amijajbu. Dja gwaj bajõ Paur bĩn kêttri mỳjja'õ krẽ nàr ikõ gora gẽ Metĩndjwỳnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabẽn kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ, ane. ¹³ Me krãptĩbê 40 ne ijukri ajmã kute ne me ã abenmã Paur'ã karõo ane. ¹⁴ Ne kam me rũnh'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebêngêt'ỳr bõx. Ne kam memã kum,

—Ba me ije Paur bĩnkumrẽx kadjy arỳm aben kôt ikabẽn djirkumrẽx ne abenmã kum, “Kwãrĩk wãnh gwaj mỳjja'õ krẽn ne kôt bakõm kêt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhõ kwỳ krẽn kôt ikõ. Dja gwaj bajõ bajêx ne mỳjja 'õ krẽn kôt ikõ nhym arỳm Metĩndjwỳnh gwaj bajõnh bã. Gwaj bakabẽn kajgo pãnh gwaj bajõnh bã.” Nã bãm me ã abenmã ane. ¹⁵ Kam ne ba me me amã arẽ. Me ije bĩnkumrẽx kadjy dja ga me krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr'ỳr tẽ. Gamẽ me rũnh 'õdjwỳmẽ 'ỳr tẽn kum Paur'ã a'uw ne kum, “Ajte akatikam me imã Pauro rwỳ ba me prĩne kukjêr mex”, ane. Dja ga me ã kum ane. Nhym arỳm o kato ba me arỳm kubĩ. Me awỳr bõx kêttri ba me tu bĩnkumrẽx. Nãm me ã me rũnhmã ane.

¹⁶ Nhym kam Paur tàmdjwỳ arỳm me kute ingêt kangrõnh jarẽn ma. Ne kam me krãkamngõnh nhõ kikretimã wadjàn arỳm Paurmã me arẽ.

¹⁷ Nhym kam Paur amiwỳr me krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100o ba djwỳnh'õja 'uw nhym bõx. Nhym kum,

—Ë, anhõ bẽnjadjwỳr'ỳr bõktijao tẽ. Nãm kute kum mỳjja'õ jarẽnhmã, ane.

¹⁸ Nhym arỳm 'ỳr o tẽn õ bẽnjadjwỳr'ỳr o bõx. Bẽnjadjwỳr nhidjibê ne Kraôdjô Rixijanh. Nãm 'ỳr o bõx ne kum,

—Aje me'õbê ijê nhidjibê Paur ne amiwỳr ijuw ne imã, “Ë, anhõ bẽnjadjwỳrmã bõktijao tẽ. Nãm kute kum mỳjja'õ jarẽnhmã.” Nãm ã Paur imã ane, ane.

¹⁹ Nãm meo ba djwỳnh kum ane nhym arỳm bõkti pa 'ãbyn amũ o tẽn me kàxã kum,

—Mỳj ne ga aje imã arẽnhmã? ane.

20 Nhyṃ kum,

—Mebê idjaer arỳm aben kôt kabēn dji. Me kute amā arēnh ga aje me rũnhmā ajte ngētwa Pauro akator nhyṃ me we kute pĩne kukjêr mexmā.

21 Kwārĩk wānh ga memā o akator kêt. Me kubê 40 ne ijukri ajmā kute ne me ngēt wakam amako nhỹ. Me kute tu bĩnkumrēx kadjy arỳm abenmā kum, “Kwārĩk wānh gwaj mỳjja'õ krēn ne kôt bakōm kêt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhō kwỳ krēn kôt ikō. Dja gwaj bajō 'êx ne mỳjja 'õ krēn kôt ikō nhyṃ arỳm Metĩndjwỳnh gwaj bajōnh bĩ. Gwaj bakabēn kajgo pānh gwaj bajōnh bĩ” Nām me ā abenmā ane. Ne kam jakam me kute bĩn kadjy akabēnkam amako nhỹ. Nām ā bōkti bēnjadjwỳrmā ane.

22 Nhyṃ krākamngōnh nhō bēnjadjwỳr rax arỳm kum,

—Aj, aje imā arēnhja kwārĩk wānh me'ōmā arēnh kêt kumrēx. Aj mā, ane.

Me kute Xedjare'ỳr Pauro mōr.

23 Ne kam amiwỳr krākamngōnh kubê 100o ba djwỳnh amānhkrut 'uw ne arkum,

—Gar krākamngōnh kubê 200mā arē gē me amijo atom. Me ajā kàjbē kô 'irykam, 21 orakam dja ga me krĩraxbē Xedjare'ỳr mō. Mebê 70djwỳ dja me kawaru'ā 'ỳr mō. Mebê 200djwỳ dja me kàxo nānh jamỳn 'ỳr o mō. 24 Paurdjwỳ kadjy dja gar kawaru kwỳo mō. Gar me krāptĩo mōn mebê idjaerbē Paur pytar mex ne bēnjadjwỳrbē Perimā o bōx. Nām bēnjadjwỳr ā meo ba djwỳnh arkum ane.

25 Ne kam amũ bēnjadjwỳr raxbē Perimā amik-abēn'ā pi'ók no'ók ne kum,

²⁶ “Ba ibê Kraôdjô Rixijanh. Bẽnjadjwỳr Peri, araxkumrêx. Ba ne ba amã pi'ôk no'ôkkôt wãm amã ikabẽn mex jarê.

²⁷ Pi'ôk jakôt ba amã me'ôbê Paur jano. Ajbir ne mebê idjaer o tỳm ne pa 'amỳn bit kute bĩn 'ỳr. Ba kam arỳm krĩraxbê Rômakam me ja kute Pauro aminhõja man 'ỳr inhõ krākamngônho mõn mebê utà. ²⁸ Ne kam me kute axwe jarênh kraxkôt bit ije marmã. Ne kam kadjy mebê idjaer nhõ me rũnh'ỳr o bõx. ²⁹ Ne kam arỳm kuman amim, ‘Be, mebê idjaer ta kukràdjà kôt ne me kum axwe jarê’, ane. Nhym kute me babê Rôma kukràdjà'ôo bikênh kêt. Kam pãnh me baje bĩn nàr pãnh baje kubê ijê kadjy kêt.

³⁰ Nhym mebê idjaer bit kute bĩn kadjy aben kôt kabẽn djin arỳm prykôt kum nõn kam amako nõ. Nhym me imã arê ba on wãm ano. Ne me kute kum axwe jarênh djwỳnhmãdjwỳ arỳm memã 'ã karõn memã kum, ‘Bẽnjadjwỳr rax kuka kôn timer dja gar kum axwe'õ jarê’, ane. Be, tãm ne ja.”

Nãm ã krākamngôn timer nhõ bẽnjadjwỳr pi'ôkkam Perimã ane. Ne me kute 'ỳr o mõi kadjy arỳm memã pi'ôk ngã.

³¹ Nhym kam me'ã akamàt. Nhym me krākamngôn timer arỳm bẽnjadjwỳr kabênkôt Djeruxarê kurũm Pauro katon o mõi. Akamàt kòkam mõi:n kam arỳm krĩraxbê Pakrir'ỳr o bõx. ³² O bõx nhym kam arỳm me'ã akati. Nhym me krākamngôn timer pykabê mrãnhja akubyn aminhõ kikretimã akêx ne.

Nhym me kawaru'ã mõi:ja amũ Pauro mõi. ³³ Ne o mõi:n kam arỳm krĩraxbê Xedjare'ỳr o bõx. Ne

kam bĕnjadjwÿr Perimã pi'ôk ngãn kam kum, “Ota, Paur ne ja”, ane. ³⁴ Nhyĕm arÿm amim pi'ôk jarĕnh kabĕn ma. Ne kam kukij ne kum,

—Nhÿnh pykajakam ne arwÿk djà? Mÿj ne idji kute? ane. Nhyĕm kum, “Xirxijkam ne ba irwÿk djà”, ane. ³⁵ Nhyĕm kum,

—Gĕ me kute amã axwe jarĕnh djwÿnh bôxmã ba kam arÿm akabĕn ma, ane. Ne kam ô krãkamngônhmã kum,

—Bĕnjadjwÿr rax Erodji nhô kikrekam dja gar Pauro nhÿ, ane.

24

Kute bĕnjadjwÿr Perimã amijarĕnh.

¹ Nhyĕm me'ã akatibê 5 apêx nhyĕm mebê idjaer rÿnh arÿm Xedjare'ÿr bôx. Me kadjy Metindjwÿnh mar djwÿnh nhô bĕnjadjwÿr rax Ananijmĕ mebĕngĕtmĕ me kadjy me kabĕn jarĕnh djwÿnhbê Teturmĕ ne me arÿm Xedjare'ÿr bôx. Ne kam arÿm bĕnjadjwÿr Peri'ÿr tĕn 'ÿr bôx. 'ÿr bôx ne arÿm Paur kãxã 'ã axwe janhô nhyĕm bĕnjadjwÿr Peri kuma. ² Kuman arÿm Paur'ÿr ô àpĕnh jano nhyĕm me o bôx.

Nhyĕm Tetur arÿm 'ã axwe nhôrmo krax ne bĕnjadjwÿr rax Perimã kum,

—Be, ga me imã abĕnjadjwÿr raxkam ne ba me idjumar mexkumrĕx. Ga me imã mÿjja kumexo mex. ³ Be, me imã akĭnh ne pyka kunĭkôt amã amikĭnh jarĕnh rã'ã. ⁴ Dja ba akunor ngri ne amã ikabĕn 'ikrãnnebit jarĕ ga ikabĕn ma.

⁵ Ba me me'ôja axwekumrĕxmã ikato. Nãm apÿnh me ba djà kunĭkôt mebê idjaer kunĭmã

me banhõ bēnjadjwýr kurê'uko ba nhym me arým kangao kumex. Kubê meo ba djwýnh'õ. Krĩraxbê Nadjarekam Jejuwã kukràdjã kõt ne õ me jao ba. ⁶Ne kam kute Metĩndjwýnh nhõ kikretio àpnumã ba meo tým ne pa 'amý. Ne bit ije kum pãnh jarēnhmã o mõ. Me ikukràdjã kõt ne ije kum axwe pãnh jarēnhmã o mõ.

⁷Nhym kam krākamngõnh nhõ bēnjadjwýrbê Rix-ijanh bõx ne me imã àkrê:. Ne arým me ibê Paur pytàn mã o mõ. ⁸Ne kam me kute kum axwe jarēnh djwýnhmã 'ã karõn memã kum, “Bēnjadjwýr rax'ýr dja gar tēn kum arē”, ane. Be, ga dja ga abej kukjan arým ama. Me ije me'õjamã axwe jarēnh kõt dja ga ama. Nãm ã Tetur Perimã ane.

⁹Nhym mebê idjaer kunĩ 'êx ne kum,

—Be, mrãmri ne kõt arē. Mrãmri ne kõt arē, ane.

¹⁰Nhym bēnjadjwýr Peri arým Paur'ýr akēx ne inhuo akre. Paur kute kum amijarēnhmã akre nhym kam kum,

—Ga ne ga pyka jakam aje memã axwe pãnh jarēnho aba nhym arým jakam ajã amex krãptĩ apêx. Ba arým kõt aman akam ikĩnh ne arým aminêje amã ikabēn jarē.

¹¹Be, ba ne ba ajbir Djeruxarēmã wabin 'ýr bõx. Ije Metĩndjwýnhmã rax jarēnh kadjy ne ba wabi nhym arým jakam akatibê 12bit apêx. Ga dja ga me kukja gê me arým kute ipumũnh kõt amã, “Be, mrãmri ne akati kõt arē”, ane. ¹²Ajbir ne ba bõx ne ije Metĩndjwýnh nhõ kikretikam me'õmē aktã ikabēno aben japanh kêt kumrēx ne ije amijã me krãptĩo ibikprõnh kêt kumrēx. Apýnh me bikprõnh djakam ije meo anhýr kêt ne krĩraxkam ije meo anhýr kêt kumrēx. Nhym mebê idjaer rũnh akabem

ỳrja kôt kute imã kator ne ipumũnh kêt-kumrêx. Ije mebê bẽnjadjwỳr kurêkôt me kute imã kator ne ipumũnh kêt-kumrêx.

¹³ Kam me kute ijarênhja kôt ga te aje mỳj ijaxwe'ômã akator ne marmã. ¹⁴ Dja ba amã ami-jarê ga imarkumrêx. Be, Jeju kôt ne ba amijo iba. Kôt ne ba me ikukãmãreo ba djwỳnhmã rax jarênh o iba, Metĩndjwỳnhmã rax jarênh o iba. Nhym mebê idjaer kwỳ 'êx ne ijã abenmã kum, “Metĩndjwỳnh kupa'ã ne amijo ba”, ane. Nhym be, kati. Ba ne ba mrãmri tu amim Mōjdjê kukràdjà markumrêx ne tu amim Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh kunĩ kabên markumrêx ne kôt ar amijo iba. Me kabên'ã pi'òk no'òk kôt ne ba amijo iba.

¹⁵ Be, mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn. Me axwe kêtjao tĩn. Me axwejao tĩn. Ja ne ba tu amim markumrêx. Be, me rũnh nhỳr jadjwỳ ne me amim ã maro ane. ¹⁶ Mrãmri ne me tyk kunĩ akubyn tĩnmã. Ba kam ijaxwe kêt kadjy amijãno dja. Metĩndjwỳnh kute imã ijaxwe jarênh karõn ibu'ã me kunĩdjwỳ kute imã ijaxwe jarênh karõ amijãno idjãm rã'ã: ne.

¹⁷ Be, amrêbê ne ba apỳnh me ba djakam ar iba nhym ijã amex krãptĩ apêx. Ba kam akubyn inhõ me wỳnh'ỳr bõx. Mebê idjaer'ỳr bõx. Ibõx kêttri ne me bajtem me õ mỳjja kêt kadjy imã pi'òk kaprĩ ngã ba arỳm o bõx ne memã kungã. Ne me kute ikadjy Metĩndjwỳnhmã mry bĩn kadjy me 'ỳr bõx. ¹⁸ Ne kam arỳm me ikukràdjà kôt Metĩndjwỳnhmã amijo mex ne arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Nhym mebê idjaer kwỳ arỳm pykabê Adjij kurũm bõx. Kikretikam bõx ne arỳm ipumũ. Ipumũ ba

amijã me krãptĩo ibikprõnh kêt ne ije memã me bẽnjadjwỳr'õ kurê'uk kêt nhym me kam kangati kêt kumrêx.

¹⁹ Adjij kurũm me bõxwã kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ipumũnhkõt ren awỳr bõx. Ne ren me kute mỳj ijaxwe'õ markõt ren amã ijarẽ. ²⁰ Nàr gẽ akuka kõnh me ỳrwã'õ kute Djeruxarẽkam ipumũnhkõt amã ijarẽ. Mebê idjaer rũnh kute Djeruxarẽkam ijaxwe jabej ikukjêrkõt gẽ me'õ kute ipumũnh jabej amã ijarẽ. Me kute mỳj ijaxwe'õmã katorkõt amã ijarẽ.

²¹ Ba amã amijarẽ ga ama. Ba Djeruxarẽkam me ipõkri idjãm kam kàj bê memã kum, “Ije mrãmri me tyk akubyn tĩn jarẽnhõ ibakõt ne gar akati jakam mỳj ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ”, ane. Djãm ori ije ja jarẽnhkam ijaxwe'õ? Kati. Tãm ne ja. Nãm ã Paur Perimã ane.

²² Nhym Peri kute Paur kabẽn markam arỳm kadjy akati 'õdjwỳ jarẽ. Amrêbê ne Peri Jeju'ã ujarẽnh ma. Nãm kadjy akati 'õ jarẽn memã kum,

—Dja krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Rixijanh amrê tẽ. Ba kam arỳm prĩne ajã ujarẽnh ma, ane.

²³ Ne kam krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳrjamã Paur'ã karõn kum,

—Dja ga omũ gẽ ta ar mrã. Gẽ õbikwa ta 'ỳr wangij ne o djuw mex. Nãm ã Peri anen kam mã tẽ.

²⁴⁻²⁵ Nhym arỳm 'ã akati kwỳ apêx nhym Peri akubyn bõx. Prõ nhidjibê Kruxire ne o bõx. Kubê mebê idjaer'õ. Nhym kam Paur'ỳr õ me ja jano nhym me kum o bõx. Nhym kam arkum ujarẽnhõ djan arkum,

—Metĩndjwỳnh ne arỳm mrāmri Jeju'ã me banhō Bēnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Kubê ne Kritu. Djã gãm ar tu amim Jeju markumrêx nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã ajaxwe kêt jarê gar arỳm kum amexkumrêx. Djã gãm ar ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Dja Metĩndjwỳnh ĩ me kunĩmã axwe pãnh jarê. Kadjy amrê akati mōr rã'ã, ane.

Nãm prĩne ã kum 'ã ujarēnho ane nhym kabēn pymaje Peri arỳm madjà kretin kum,

—Aj mã. Gê idjãpēnh'ō kêtka ba ajte amã arê. Ga ajte imã arê ba kuma, ane. ²⁶ Nãm anen òkre kadjwỳnhbê amim,

—Dja Paur imã pi'òk kaprĩ nhōr jabej ba arỳm kum inhire gê tē, ane. Ne kam pi'òk kaprĩ jabej aben tã amiwỳr Paur 'uw ne kum kabēno krĩ.

²⁷ Paur mebê ijê djàkam nhỹ nhym arỳm 'ã amex amãnhkrut apêx. Nhym arỳm Peri kato nhym Poxu Pexu arỳm pãnh memã bēnjadjwỳr rax. Peri kator kētri ne kute mebê idjaero kĩnh kadjy tu wãnh mebê ijê djàkam Paurmã irerkumrêx nhym wãnh krĩ rã'ã.

25

Kute bēnjadjwỳr Pexumã amijarēnh.

¹ Pexu pykabê Djudēja'ỳr bōx ne kam krĩraxbê Xedjarekam bōx. Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym krĩraxbê Xedjare kurũm katon Djeruxarē'ỳr tē. Tē:n kam 'ỳr bōx. ² Nhym kam me rũnh Pexumã Paur jarê. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳr raxmẽ mebê idjaer nhō me rũnh 'òdjwỳmẽ ne me kum arê ³ ne kum,

—Ë, amã me ikĩnh jabej gop amrẽ Djeruxarẽmã Pauro bõx, ane. Me kute kum arẽnh kêtri ne me abenmã kum,

—Gêdja me amrẽ pry'ã Pauro mõ gwaj kubĩ, ane.
4-5 Nãm me rũnh ã Pexumã Paur jarẽnhõ ane nhym kam memã kum,

—Kati, gê wãnh Xedjarekam me arek o nhỹ. Badjwỳ arỳm 'ỳr itẽm 'ỳr. Gê ar anhõ me rũnh'õ ar ikõt 'ỳr tẽn axwe'õ jabej kukja gê kum amijarẽ gê kam kum axwe jarẽnhkumrẽx, ane.

6 Nhym me'ã akatibê 10 ne ajmã kute apêx nhym kam arỳm Xedjare'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym akati nhym arỳm tẽn memã axwe pãnh jarẽnh djakam memã nhỹ. Ne arỳm Paur'ỳr õ me ja jano nhym me o mõn 'ỳr o bõx. 7 O bõx nhym arỳm Djeruxarẽ kurũm mebê idjaer kwỳ 'ỳr bõx ne Paurmã ipõk ne. Ne kam Pexumã Paur jarẽnhõ dja. Nãm me kum axwe krãptĩ: jarẽnhõ dja. Djãm axwe kryre ne arẽ? Kati, Axwe rũnh ne arẽ. Me kute axwekõt omũnh kêt ne tu arĩk kum axwe jarẽnhõ dja. Nhym Pexu me kabẽn ma:n kam mrãmri Paur jaxwe'õmã kator ne mar kêtumrẽx.

8 Nhym Paur aminêje Pexumã kum,

—Be, ba ne ba ije mebê idjaer kukràdjã 'õo ibikẽnh kêt ne Metĩndjwỳnh nhõ kikretio ibikẽnh kêt ne mebê bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kurê kêt, ane. Xedja ne me bẽnjadjwỳr rũnh kunĩ kuràm rax.

9 Nhym be, Pexu bit kute mebê idjaerjao kĩnhmã ne arỳm Paurmã kum,

—Djãm Djeruxarẽkam atẽm prãm? Dja ba kam mrãmri ajã me ja kabẽnkumrẽx jabej, ane.

10 Nhym Paur kum,

—Kati. Bēnjadjwỳr raxbê Xedja kabēnkôt aje me axwe jabej me kukjêr djà ne ja. Jakam dja ga ima. Mỳj kadjy dja ga Djeruxarēmã ijo tē nhym me ikukij? Ba ne ba mebê idjaer 'ōo ibikēnh kêt kumrēx ga arỳm ama. ¹¹ Be, me ren ijaxwe'ōmã kato ne ren pānh tu ibĩ, ba ren aminēje ikabēn 'ō jarēnh kêt ne. Nhym be, me 'êx ne kute imã ijaxwe jarēnh kajgokam ne ga te aje memã ikangamã. Ba bēnjadjwỳr raxbê Xedja'ỳr tēn aminēje kum ikabēn jarē. Nãm ã Paur kum ane.

¹² Nhym kam Pexu amibu'ã me rũnhmã kabēn nhym me Pauro aben ma. Nhym kam kum,

—Nã gãm imã, “Ba bēnjadjwỳr raxbê Xedja'ỳr tēn aminēje kum ikabēn jarē”, ane. Be, jakam dja ga mrãmri amũ Xedja'ỳr atēm kumrēx, ane.

Pexu kute Paur'ã Angripa kabēn mar.

¹³ Nhym 'ã akati kwỳ apêx nhym bēnjadjwỳr raxbê Angripamē prōbê Berni ar krĩraxbê Xedjare'ỳr bōx. Ar kute Pexumã kabēn mex jarēnh kadjy ne ar bōx. ¹⁴ Ne kam arek kam ar ba nhym ar'ã akati kwỳ apêxmã. Nhym Pexu arỳm bēnjadjwỳr raxmã Paur'ã ajarēn kum,

—Peri mebê ijê djàkam me'ōmã iren arỳm mã tē. ¹⁵ Ba krĩraxbê Djeruxarēkam ar ibari nhym mebê idjaer nhō me rũnh arỳm imã Paur jarē. Me ò mebēngêtmē me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳrmē imã arē ba arỳm kuma. Me imã, “Dja ga kum axwe pānh jarēn abĩ”, ane.

¹⁶ Ba memã kum, “Be, djãm Rōmakam me ja kukràdjà kôt ne ba me ije me axwe jabej me kukjêr kêt kam tu me par? Kati. Ba me me axwe jabej me kukjêr kumrēx. Nhym me me kuka kōnh axwe

jarēnh kumrēx ba me me kuma. Nhyṁ kam me me imã amijã aprã ba me arỳṁ kuma. Me ije me axwemã ijapôxkambit ne ba me arỳṁ pãnh me kupa.” Nã bãṁ ã memã ane.

¹⁷ Ne kam mebê idjaer arỳṁ amrê Xedjare jakam bôx. Nhyṁ me'ã akati ba amikrà kêt ne ije memã axwe pãnh jarēnh djâkam bôx ne memã nhỹ. Ba kam Paur'ỳr inhō me ja jano nhyṁ me o bôx. ¹⁸ O bôx ba arĩk 'ã amim, “Be, mrãmri axwekumrēx”, ane. Nhyṁ me kwỳ kãjmã ku'ên kam 'ã imã kabēn kajgobit jarēnh ku'ê.

¹⁹ Nãm me 'ã imã, “Paur kum me ikukràdjã kurê”, ane. Ne me'õ nhidjibê Jeju jarē. Nãm me Jeju tyk jarēnh nhyṁ be, Paur ne Jeju tĩn jarē. Nãm me ã Paur'ã kabēn kajgo jarēnh ane. ²⁰ Ba amim, “Je, djãm ije me kukràdjã mar got”? ane. Ne kam kum, “Djãm Djeruxarēkam atēm prãm? Dja ba kam ajã me ja mrãmri kabēnkumrēx jabej”, ane.

²¹ Nhyṁ kam Paur imã, “Ba gop tēn aminėje bēnjadjwỳr raxbê Xedjamã ikabēn jarē”, ane. Ba krãkamngōnhmã kum, “Dja gar o nhỹ ba kam ĩ arỳṁ Xedjamã ano.” Nã bãṁ ã memã ane. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

²² Nhyṁ kum,

—Badjwỳ me'õja kabēn ma, ane.

Nhyṁ kum,

—Gê akatimã ga kam arỳṁ kabēn ma, ane.

Paur Angripa kabem ãṁ ne kute kum amijarēnh.

²³ Nhyṁ arỳṁ ar'ã akati nhyṁ Angripamē Berni ar õ nêkrêxo prĩne amikunhêr ne me axwemã pãnh jarēnh djãmã wadjã. Krãkamngōnh nhō bēnjadjwỳrmē krĩraxkam me rũnh ja arkôt wadjã.

Nhym Pexu ar'ym Paur'yr ô me ja jano nhym me o bôx. ²⁴ Nhym Pexu Angripamã kum,

—Bênjadjw'yr raxbê Angripamê me akâtâmjamê, djã ne ga me me'ôja pumũ? Krĩraxbê Djeruxarêkam mebê idjaer kunĩmê krĩrax jakamdjw'ý mebê idjaer kunĩmê ne me imã me'ôja jarêho ku'ên kam kàj bê imã, “On abĩ. On abĩ”, anh'yro kumex.

²⁵ Ba kam te ije axwe'ômã ikator nhym me kute pãnh bĩnmã te kukij nhym axwe kêtê. Nhym ta imã, “Ba gop tẽn aminêje bênjadjw'yr raxbê Xedjamã ikabên jarê. Ta ne kute raxo me kunĩ jakrenh”, ane. Kam dja ba 'yr anorkumrêx. ²⁶ Dja ba anen kam te ije me banhô bênjadjw'yr raxmã Paur jaxwe'ã pi'ôk no'ôkmã. Ba kam amã o ikato. Ga, bênjadjw'yr rax Angripa, akumrêx ne ba aman amã o ikato. Ga dja ga axwe'ô jabej kukjan ama ba ar'ym 'ã pi'ôk no'ôk ne. ²⁷ Ba ren me'ô bê ijêja jano ne ren ije kôt axwe'ã pi'ôk no'ôk janor kêt ne ren Xedjamã kute ibêno ibikênh pyrâk. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

26

¹ Nhym kam Angripa ar'ym Paurmã kum,

—Ajrã. Aminêje akabên jarê, ane.

Nhym memã aminhikra bèn ar'ym aminêje kum,

² —Bênjadjw'yr rax Angripa, ar'ym mebê idjaer ijã axwe krãptĩ janhô ba kam aminêje amã ikabên jarê. Myt ja tãmkam aje ikabên mar prãm kam ne ba ikĩnhkumrêx. ³ Ga ne ga aje prĩne mebê idjaer kukràdjã mar. Me kute kukràdjã jabej aben kukjêrdjw'ý aje prĩne mar. Aje markam ne ba ikĩnhkumrêx. Dja ba amã amijã ajarê. Gop amijamãr 'iryen ikabênja kunĩ ma.

4 Be, inhõ pyka djwỳnhkam, krĩraxbê Djeruxarêkam ne me kute ipumũnh. Iprĩrũm ne mebê idjaer kunĩ ipumũ. 5 Me kute ipumũnhkõt ren ijã amã ajarê. Ba mebê pardjêu kukràdjã man kõt ar amijo iba. Mebê pardjêu ne me prĩne kute me ikukãmãkjê kukràdjã marn kõt amijo ba mex. Prĩne kute kõt amijo ba mexo kute mebê idjaer kunĩ jakrenh. Me ja kõt ne ba amijo iba. 6 Ne kam jakam arỳm akabem dja ga ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Be, Metĩndjwỳnh me ikukãmãkjêmã kum, “Dja ba mrãmri akubyn me tyko tĩn”, ane. Kute akubyn me tyko tĩnja ne me tu amiwỳr kamnhĩxkumrêx.

7 Me ikukãmãkjê Djako ne krabê 12 jadjuw. Krabê 12 ja ne ar aben djô'ã apỳnh tãmdjwỳ ba djãri kubê 12, apỳnh me krãptĩ: ba djãri kubê 12. Apỳnh me ikukãmãkjê ba ja ne me akatikammẽ akamãtkammẽ mã Metĩndjwỳnhmã amijarêno kumex. Ne mã kum ãpêno kumex ne mã amim, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Ne mã me akubyn tĩn nhõ akati bõx jabej ajkam ama.

Ba ne ba mekõt tu amim kamnhĩxkumrêx ne mã me kunĩmã kum, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Nhym kõt mebê idjaer kamingrãnyre imã ijaxwe jarê ga kam ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ. 8 Be, djãm aje mekõt amim, “Metĩndjwỳnh te kute akubyn me tyko tĩnmã”? ane. Djãm aje amim anhỹr got? Kati. Ga ne ga aje ã amim anhỹr prãm kêt. Nãm ã Paur Angripamã ane.

9 Ne kam ajte kum,

—Be, badjwỳ amrêbê ne ba mekõt amim, “Kê, Nadjarekam Jeju wã. Ba 'ã me kabênbê

idjaptàrkumrêx gê me ĩ maro ba”, ane. ¹⁰ Ne kam kôt mrãmri Djeruxarêkam ã mebê idjaptàro ane. Ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr ar kabēnkôt me krãptĩbê ijê. Jeju nhõ me jabê ijê. Nhyim me kute me parmã ba mekôt memã kum, “Ajrã. Me abĩ”, ane. ¹¹ Ne mã me bikprõnh djà kunĩkôt meo ibikēnhõ iba. Me tokry pymaje kute Jeju japrỳn kanga jabej ne ba mã meo ibikēnhõ iba. Meo ibikēnhõ iba:n kam amũ apỳnh krĩrax bajtem djàridjwỳ me'ỳr mrãn bõx.

¹² Kamã ne ba krĩraxbê Tamagu'ỳr tē. 'Ỳr itēm kētri ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr ar me kadjy imã pi'òk no'òk ne. ¹³ Bēnjadjwỳr rax Angripa, nã bãm me'ỳr pi'òk no'òko tē: nhyim arỳm ijã kàjkwa nhipòkri myt nhỹ. Nhyim kàjkwa kurũm mỳjja jadjēnh prĩne ikurwỳ ba arỳm omũ. Adjēnh tỳxo kute arngro jakrenh. Nhyim ikôt me mōrdjwỳ mỳjja jadjēnh me kurwỳ.

¹⁴ Bar ikunĩ pykabê irôròk ne. Ba kam me'õ kabēn ma. Nhyim mebê idjaerkam ikabēn djwỳnhkôt imã kabēn ne imã, “Xaur, Xaur, mỳkam ne ga me kute amim imaro abikēnh ar o aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikēnhõ aba pyræk. Ga ari aje ijo abikēnhõ abakam te adjumar mex prãmje. Ga, mry kute jēnh bjērja pumũ. Me kute mỳjja djwa mexo mry kamjỳr nhyim arỳm umaje prõt tỳxja pumũ. Nhyim kwỳ amakkre kētkam tu amikamjỳr djà kanãn arỳm tokry ne. Gadjwỳ dja ga ari ijo abikēnhõ aban arỳm atokry: ne”, ane.

¹⁵ Ba kum, “Bēnjadjwỳr mỳj me ajõ ga ne ga imã akabēn ne”? ane.

Nhyim imã, “Ba ibê Jeju. Nã gãm me kute amim

imarjao abikēnho aban aje ba mǎn ijo abikēnh pyrāk. ¹⁶ Be, amibêx ne kàjmǎ dja. Ije ajǎ inhō àpēnh djwỳnh mēnh kadjy ne ba amǎ amijo amirīt. Aje ajbir ipumũnh'ǎ dja ga memǎ ajarē. Dja ba ĩ mỳjja kwỳ nhipêx ne kôt amǎ amijo amirīt ga ipumũ. Jadjwỳ dja ga 'ǎ memǎ ajarē. ¹⁷ Jakam dja ba me bajtemmǎ ajanon mǎ me bajtembê apytà nhym me kute abĩn kêt. Ne mebê idjaerdjwỳbê apytà nhym me kute abĩn kêt.

¹⁸ Ga, me no mjōtkam kute mỳjja pumũnh kêt ne arĩk ba punuja pumũ. Nhym be, me no pôt ne me mỳjja kunĩ pumũn kam katàt ba. Ga ajte, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Nhym me memǎ mỳjja kurwỳ nhym me arỳm mỳjja kunĩ pumũn katàt ba.

Me bajtemdjwỳ ne me arĩk ar ban axwe. Dja ba memǎ ajano ga memǎ ikabēn jarē. Memǎ arē nhym me arỳm tu amim imarkumrêx ne arỳm katàt amijo ban axwe kêt ne ar ba. Xatanaj ne kute meo ba tũm. Kubê dja ga Metĩndjwỳnh'ỳr meo akêx nhym me arỳm tu amim imarkumrêx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt. Mekam ngryk kêt ne arỳm mekôt me umjuw. Ta kute amimexo meo mexja kôt me umjuw. Dja me tu amim imarkumrêx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwebê me utà. Ja kadjy dja ba me bajtemmǎ ajano.” Nǎm ǎ Jeju imǎ ane. Nǎm ǎ Paur Angripamǎ ane.

Ne kam ajte kum,

¹⁹ —Kam, Bēnjadjwỳr raxbê Angripa, Jeju kute kàjkwa kurũm imǎ amijo amirĩtkam ne ije omũnhkam djǎm ijamakke kêt ne ije mar

kêt? Kati. Arỳm ne ba tu amim markumrẽx ne katàt kabẽn man kõt ar amijo iba. ²⁰ Kam ne ba krĩraxbê Tamagu kumrẽxkam memã 'ã ajarẽ. Ne kam Djeruxarẽmẽ pykabê Djudêja kunikõt memã 'ã ajarẽ. Ne kam apỳnh me bajtem ba djakam memã 'ã ajarẽ. Ne memã kum, “Dja gar amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Ne kabẽn man kõt ar amijo aba gẽ me ar apumũn arỳm amim, ‘Be, mrãmri ne ar kute Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽxkumrẽx’, ane. Gẽ me ar apumũn ã amim ane”, ane.

²¹ Amrẽbê ije memã ja jarẽnho ibakam ne me arỳm ijo tỳm, mebê idjaer ne me Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ijo tỳm ne ipa 'amỳn bit kute ibĩnmã. ²²⁻²³ Nhym Metĩndjwỳnh mã: mebê ipytà ba memã idjujarẽnho itẽm rã'ãn arỳm myt ja'ỳr bõx. Nã bãm me kàtammẽ me rũnhmã 'ã idjujarẽnho itẽm rã'ã ne. Mõjdjẽmẽ Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnho djwỳnh ar amrẽbê me bakukãmãremã kum, “Dja me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu tokryn tyn akubyn tĩn ne. Akubyn tĩno me bamã wa. Ne kam kàj bê mebê idjaermã amijarẽ. Ne ajte me bajtemmã amijarẽ. Ne memã kum, ‘Ga, ityk ne akubyn itĩnja pumũ. Dja ga me tu amim imarkumrẽx ne arỳm ikõt atyk nhijukri akubyn atĩn’, ane. Nãm ã memã anhỹro ba. Kabẽn ja ne kute memã pry kurwỳ djà pyrak. Kõt ne me katàt amijo ban tĩnkumrẽx.” Nãm ã Mõjdjẽ ar me bakukãmãremã ane. Me kabẽn jabit ne ba memã arẽnho iba.

Nãm ã Paur Angripamã ane. ²⁴ Nãm kum ja jarẽnho dja nhym Pexu tu o kapêr tan kàj bê kum,

—Paur, nã gãm ajbã. Aje pi'òk nhidji jarēnh krãptĩkam ne ga ajbã, ane.

²⁵ Nhyum kum,

—Bēnjadjwỳr Pexu, kati. Ibibãnh kêt. Mrãmri ne ba katat ikabēn jarēnhkumrēx ne ibēno ibikēnh kêt.

²⁶ Bēnjadjwỳr raxbê Angripa kute imarkumrēx. Kam ne ije amipudjur kêt ne tu aminēje kum ikabēn jarēnhkumrēx. Djãm me kute mỳjjao bipdjur ne o ba? Kati. ²⁷ Nãm me tu irãri o ba nhyum me kunĩ kute omũnh ne mar. Kam Angripadjwỳ arỳm prĩne kute mar. Ba ne ba ja ma, ane.

Nãm anen arỳm Angripa'ỳr akēx ne kum,

—Bēnjadjwỳr rax Angripa, djãm ga ne ga arỳm Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh'ã amim, “Mrãmri Metĩndjwỳnh kôt me kabēnkumrēx”? ane. Arỳm ba ama. Mrãmri ne ga ã amim ane. Nãm ã Paur kum ane.

²⁸ Nhyum Angripa kum,

—Aje Kritu'ỳr ijo akēx'ỳr, ane.

²⁹ Nhyum Paur kum,

—Ga ren 'ỳr amijo akēx 'ỳr nàr ga ren ikudjwa tu amim Kritu markumrēx ba ren kam ikĩnhkumrēx. Me kunĩ kute jakam imaro ỳrdjwỳ ren ikudjwa tu amim markumrēx ba ren mekam ikĩnhkumrēx. Jao ne ba Metĩndjwỳnhmã a'uw. Nhyum ren me kute ikudjwa adjuwprekambit ne ba ren ikĩnh kêt.

³⁰ Nãm Paur ã Angripamã ane. Nhyum kam bēnjadjwỳr rax Angripamē bēnjadjwỳr Pexumē Bernimē ar ja nhikô'ã me ỳrjamē arỳm kàjmã dja.

³¹ Kàjmã djan kubê akēx ne mōn kàxã o aben maro djan abenmã kum,

—Ne ren axwe gwaj ren kubĩ nàr kubê ijê. Nhyum be, kati. Axwe kêtumrēx, ane.

32 Nhyṃ kam Angripa Pexumã kum,

—Ren kute amã arēnh kêt ne ren kute amã, “Ba gop bēnjadjw̃r raxbê Xedjamã aminēje ikabēn jarē”, anhỹr kêt, gwaj ren ar̃ym kum banhire nhyṃ ren ta mekõt ar ba, ane.

27

Me kute krĩraxbê Rõmamã Pauro mõ.

¹ Nhyṃ kam bēnjadjw̃r ar memã kum,

—Me on ngõkõt pykabê Itarij'yr mebê ijējao mõ, ane. Ne kam ar̃ym krākamngõnho ba djw̃nh nhidjibê Jurmã Paur ar arē. Paurmē mebê ijē kwymē ne meo ba djw̃nhmã arē. Kum arē nhyṃ ar̃ym kute pykabê Itarij'yr meo mõrmã. Jurbê ne bēnjadjw̃r raxbê Xedja nhõ krākamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bēnjadjw̃r 'õ. Ba ibê Ruka ne ba ajte mekõt tē.

² Ba me kam pykabê Itarij'yr imõrmãn kam krĩraxbê Amitukam me ja nhõ kàraxmã wadjàn ar̃ym inox ne. Pykabê Adjij'ãnh ne me kute kàraxo mõrmã. Me'õ nhidjibê Arxaku ne me ikõt tē. Pykabê Matenikam krĩraxbê Texarõnikakam ne abatãnh djã.

³ Ba me kàraxkam mõ: nhyṃ me ijã akati. Ba me kam krĩraxbê Xidõ'ã kàrax nhõ. Nhyṃ Jur kum Paur kaprĩn kum,

—Ajrã. Anhõbikwa'yr wabi gē ar ajo djuw mex, ane. Nhyṃ ar'yr wabin ar ikõ'ã nhỹ:n kam ajte akubyn kàraxmã wadjã. ⁴ Ba me kam inox ne. Ne apēxtibê Xipre tekre'ãnh mõ, kõk me ikutã àbêrkam. ⁵ Ne kam pykabê Xirxij'ãnh mõ:n kam amipãnh kumē. Ne pykabê Papirij'ãnh mõ:n kam amipãnh

kumẽ. Ne kam arỳm pykabê Rixijkam krĩraxbê Mire'ỳr bõx ne kam kàrax nhõ.

⁶ Nhyr kam krākamngõnh kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr arỳm kàrax 'õdjwỳmã kato. Nãm krĩraxbê Arexākam me ja nhõ kàraxmã kato. Kà wākam ne me kute pykabê Itarij'ỳr mõrmã. Nhyr kam me ijo tẽ ba me kà wãmã wadjà. ⁷ Ne kam inox ne mõ. Ne iprĩ'ã mõ: nhyr arỳm me ijã akati kwỳ apêx. Ba me kam krĩraxbê Nidju tẽpo mõ. Nhyr kòk djàbêr tỳ:x me ibê aptà ba me kam aparmã apêxtibê Kreta'ỳr mõ. Mõ:n kam Kretakam krãnh krã'yrbê Xamona'ãnh mõ. ⁸ Ne kam iprĩ'ã mõ:n kam arỳm amipãnh Xamona mẽ. Ne kam kàrax nhikwã djà nhidjibê Kà jarij djà mexte'ỳr bõx ne 'ã kàrax nhõ. Krĩraxbê Raxêr kuri ne nõ.

⁹ Nhyr kam me ijã akati krãptĩ apêx. Nhyr Paur amim,

—E kum, arỳm ne ba me amikrà nhyr arỳm na 'itỳx 'ỳr. Na 'itỳx'ã mytyrwỳ bõx 'ỳr. Be, arỳm me kute amijajbur'ã akati apêx. Me ibê idjaer kute Metĩndjwỳnhmã amijajbur djà nhõ akatija apêxkam na 'itỳx kumex. Arỳm na 'itỳx kumexkam ne ba me imã imõr puma:, ngõ raxbê pyka kêtksam me imõrja puma:, ane. Ne kam memã kum,

¹⁰ —Ikabẽn dja gar ama. Dja gwaj ngõ raxbê pyka kêtksam mõ nhyr na arỳm gwaj bajo ajkẽ. Ne arỳm kàkam me jẽnhmẽ kàraxo bikẽn mex ne. Ja ne ba gwaj bakukãm kuma. Nãm ã Paur memã ane. ¹¹ Nhyr krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳrja Paur kòt kabẽn djir kêt. Nãm kào akêx djwỳnhmẽ õ kàrax djwỳnh kòt kabẽn dji. ¹² Ne kam me kute na 'itỳx apêx jamãrbê kàrax nhikwã djà punure. Nhyr me bẽn 'ãtom ne abenmã kum,

—Gwaj on banox ne amũ krĩraxbê Penixij'ỳr babôxmã. Ne kam kam na 'itỳx apêx kam ama, ane. Be, apêxtibê Kreta tãm kam ne krĩraxbê Penixij. Penixij kam kà nhikwã djakam dja aparmã kôk 'itỳx wabê nàr kàjmã wabê nhym bu'ã akàx kôkbê aptà nhym kàrax nōr mex ne.

Kôk tỳ:x kute tu kàrax rēho mōr.

¹³ Nãm me bēn 'ãtom nhym kôkdjwỳ arỳm aparmã kàjbê wabê. Nhym me arỳm abenmã kum,

—Aje. Jakam arỳm 'ỳr me banox kadjy mexkumrēx, ane. Ne kam arỳm djudjêdjêti'ã kēn 'ãprejao wabin kàraxkam kudji. Ba me kam mō. Apêxtibê Kreta 'ãnh mō. ¹⁴ Nhym kàjbê 'ãtũm nhym kôk arỳm àbêr tỳx ne. Kôk djàbêr tỳx jamã ne me kum Juraku jarē. ¹⁵ Nhym arỳm kôk djàbêr tỳ:x ne tu kàrax rēho mō. Rēho mō: ba me kam arỳm tu kum inhire nhym kôk arek o mō.

¹⁶⁻¹⁷ Nhym kam kà arỳm kôk djàbêr kôt apêxti nhidjibê Kraôdja tekre'ãnh mō. Amrêbê ne ba me kàrax katê'ã kà ngrire nhôn o mō. Ne kam arỳm jakam idjapênh rax ne kà ngrireo wabin kàraxkam kudji. Nhym kam me djudjêdjêtio ibũmkôt kàrax'ã kajngàro tē. Ngô tỳ:x kute kàrax ka'êk kêt kadjy ne me 'ã kajngàr. Kôknhôkà raxkam ne ba me mō. Kôknhôkà raxkam ne me par kwỳ pumjuw nhym ku'ê tũm. Nhym me apỳnh pĩo krãbê o kapan ajte kraxbê o kapa. Ne pĩ'ã apỳnh kubêkàti janhô. Kôk kute o mōr tỳx kadjy ne me 'ã anhô. Ba me mō: nhym kôk me ijo mōr tỳ:x ne. Nhym kute arerek'õ'ã kàrax mēnh karō ne me arỳm par'ã wabin kubêkàtimē kukràdjà kunĩ bôn arỳm o ruwn

kudjin kam nhỹ. Nhym kòk arek kàraxo mỗ. Nhym arỳm kà kajgon prĩ'ã mỗ. Arerek wã nhidjibê ne Xixi.

¹⁸ Nhym kòk djàbêr tỳ:x ne me ijo àbêr tỳ:x. Nhym kàrax amijadjwỳr tỳxo mỗrri: nhym 'ã akati. Nhym me kàrax kajkritmã arỳm ngõnhmã kàkam me jênh kwỳ rê. ¹⁹ Nhym kam arỳm me inox'ã akatibê 3 apêx ba me arỳm ngõnhmã kàraxkam apỹnh kukràdjà kwỳ rê. ²⁰ Ne kam mỗ: nhym arngromê kanhêti amirĩt kêt'ã arỳm akati krãptĩ apêx. Nhym kòk 'itỳ:x me ijo mỗr tỳx rã'ã ne. Ba me te: amipytâr djà'õ jabej ar irĩt ne arỳm idjumar punure ne.

²¹ Ne mỗn arỳm inhõ kwỳ krên kêt 'ãtũm ne. Nhym kam Paur kàkam me àpênh'ỳr tẽn arỳm me ipôkri djan memã kum,

—Ë, ba ar amã arê gar ama. Nã gãm ren ar amũja'ã ikôt akabẽn dji gwaj ren apêxtibê Kreta'ãnh arek wajêt. Ne ren kam badjumar mex nhym ren mỳjja'õ biknor kêt. ²² Jakam dja gar akubyn adjumar mex ne atỳx. Dja te kàrax wadjà nhym ngô kute gwaj bajõnh bĩn prãm kêt-kumrêx.

²³ Be, akamàtkam Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ iwỳr bõx ne ikuri dja. Metĩndjwỳnh ta ne mã ijo ba, ba kum idjapênh ar iba. ²⁴ Kadjy mrãnh djwỳnhja ne imã, “Paur, on atĩn prãm kêt. Dja ga bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kabem adjãm-kumrêx. Nhym aro'ã me mỗr wã ne Metĩndjwỳnh arỳm akôt me kunĩ dja. Akôt dja me tyk kêt-kumrêx”, ane.

²⁵ Be, ã kute imã anhỹrkam dja gar adjumar mex. Mrãmri dja amikabẽn kôt ngõbê gwaj bapytâr-kumrêx. Metĩndjwỳnh kute gwaj bapytârja ne ba tu amim kamnhĩx-kumrêx.

26 Nhyṃ kam mrāmri kōk 'itỳx dja apēxti'ō'ā gwaj bamēnhkumrēx. Kàraxmē ro'ā gwaj bamēnhkumrēx, ane.

Kàrax bika'èk'ā ujarēnh.

27 Nhyṃ kam arỳm me inox'ā akatibē 14 apēx nhyṃ akamàtkam ngō raxbē pyka kêt nhidjibē Angrikukam kōk 'itỳx ari: kàraxo ba. Nhyṃ akamàt kō ipōkri kākam me àpēnh abenmā kum,

—Ē, kute akàx'ỳr kà arỳm mōr pyrək, ane. 28 Ne kam koror jabej ngō'ā kadjàt'ā tu jakre nhyṃ 'ā djudjêdjêbē 30 metu apēx. Nhyṃ me kam amak ngriren ajte 'ā kadjàt jakre. Nhyṃ arỳm kàjbê krān 'ā 27 metu apēx.

29 Nhyṃ kàrax kēn'ā bika'èk karō me arỳm ngōnhmā djudjêdjêti mē. Djudjêdjêti'ā kēn 'āpreja mēn ajte ja mēn ajte ja mēn ajte ja mē. Nhyṃ kēn arỳm akubyn kàrax pynê. Nhyṃ me'ā akatio wajêt ne arỳm axwe umar. 30 Nhyṃ kam kàraxkam me àpēnh bit kute mebê amipdjur ne amijā maje kàrax kurūm katormā. Nām me 'èx ne memā kum,

—Ba me kà ngrirekam djudjêdjêti'ā kēn 'āpreja'ō nhỳr ne o ikaton kà krwỳt'ānh kumē gē akubyn kà krwỳt pynê, ane. Ne kam djudjêdjêti'ā kà ngrireo ruwn bit ngōnhmā mēnhmā. 31 Nhyṃ Paur arỳm me krākamngōnhmē mebê 100 nhō bēnjadjwỳr'ỳr tēn memā kum,

—Dja me wā mōn arỳm utàr djà kêt ne me gadjwỳ apytàr djà kêt, ane. 32 Nhyṃ me krākamngōnh arỳm 'ỳr mōn 'ā djudjêdjêti kunī jakà. Nhyṃ arỳm kà ngrire mebê ngōnhmā nox ne akuno.

33 Nhyṃ arỳm akati tē nhyṃ Paur arỳm memā arēn memā kum,

—Nã gãm ar kôk apêxkam amakbê amijajbu nhym arỳm ar ajã pi'ôk kamrêk amãnhkrut apêx.
³⁴ Ar atỳx kadjy gop on ar anhõ kwỳ krẽ. Ngõ kute ar apar prãm kêt-kumrêx.

³⁵ Nãm ã memã anen arỳm djwỳ'õ by. Ne me kunĩ nhipôkri Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽn kokij ne arỳm krẽnmo krax ne. ³⁶ Nhym kam me kunĩ akubyn kĩnh ne adjwỳnhdjwỳ õ kwỳ krẽno kumex.
³⁷ Kàraxkam me ikunĩ ne me ikrãptĩ: Me kute me ijã akrebê 276. ³⁸ Nhym me õ kwỳ krẽn arỳm ajne. Ne kam kàrax kajkritmã ngõnhmã jênh rê. Atemã bàygogo 'yo jênh rê.

³⁹ Nhym arỳm akati. Nhym me arỳm pyka pumũ. Nhym me'õ kute amrêbê pyka pumũnh kêt-kumrêx. Nhym wãnh pyka kute aktã ngõ nhijêkam ngõ binhikrênhja. Nhym me arỳm amybỳm kàrax kadjy omũ. Ne kam abenmã kum,

—E kum, gwaj 'ỳr kam mãn kàraxo wadjà gé umar mex, ane.

⁴⁰ Ne kam arỳm kên kunĩ'ã djudjêdjêti 'ãpre bôn tu kum ire. Ne kà katẽ pynênh djà'ã djudjêdjê 'ãpre bôn. Ne kam kà krwỳt'ãnh par'ã kubêkatio wabin 'ã kunhõ, kôk kute kàraxo mõi tỳx kadjy. Ne arỳm akàx'ỳr kàrax krão akêx ne. ⁴¹ Nhym kam kàrax arỳm ngõ kute aben mok djà'ỳr bôn. Kam ne kororre. Ne mõi ã nõi arỳm 'ã nõi tỳx mex ne. Nhym ngõ djàkà 'itỳ:x arỳm kàrax katẽ titik ne ka'êko mõi.

⁴² Nhym krãkamngõnh ar abenmã kum,

—Mebê ijê tũm nox ne akàxmã rêr ne atỳxã àbir ne mã prôt kêttri gwaj me kupa, ane. ⁴³ Nhym krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Paur'ã maje akubyn me unên memã kum,

—Kwãrĩk wãnh. Gê me rêrja kumrêx tu nox ne rên akàx'ã wabi. ⁴⁴ Gê me rêr kêt pĩponh jamỳ nàr ngô kute kà ka'êk jamỳn 'ã mekôt rê, ane. Ba me kam ikunĩ arỳm inox ne. Ne kam ikunĩ arỳm akàx'ã wabi.

28

Apêxtibê Matākam ar ba.

¹ Ba me arỳm wabi nhym me bajtem apêxtikam ar baja me imã,

—Apêxti ja nhidjibê ne Matã, ane. Ba me kam kuma. ² Nhym kam namê krykam apêxtikam me bajtemja kum me ikaprĩkumrêx. Ne kam arỳm me imã kuton me imã kabên mextire.

³ Nhym Paur arỳm pĩ ngrà kwỳ karwàn kuwykam adjuw. Nhym kangã djàkrê kuwy pymaje pĩ ngrà kurũm katon arỳm Paur nhikra nhãn 'ã wajêt. ⁴ Nhym me arỳm ikra'ã kangã jêtkôt omũn abenmã kum,

—Be, tãmwãbê ne me par djwỳnh'õ. Jakam dja ty. Ngô ne kute bĩn kêt nhym be, kangã dja kubĩ. Axwe pãnh dja ty, ane. ⁵ Nhym kangã ikra'ã wajêt nhym tu kum ikra wabê nhym arỳm kuwykam tỳm. Nhym kam tokry kêt ne. ⁶ Nhym me te Paur nhigot jabej. Nàr, me aêrbê tyk ne tỳm karõ te 'ã ajkam ama. Te kam ama:n omũnho kumex. Omũnh 'ãtũm nhym ajmã kute kêtikumrêx. Nhym kam me atemã kabên djin abenmã kum,

—Be, kubê ne metĩndjwỳnh'õ, ane.

⁷ Apêxti tãmkam bẽnjadjwỳr nhidjibê Pubriju. Õ pyka kuri ne ba me dja. Pubriju me imã,

—Inhõ kikrekam dja gar nhỹ, ane. Bar kam 'ỳr mõn kam nhỹ nhym arỳm me ijo djuw mex

mexkumrēx. Ba me kam kam inhỹr'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

⁸ Nhyam kam Pubriju bãm kute ir djwỳnhja kà kangron iku:w. Nhyam Paur arỳm 'ỳr wadjàn Metĩndjwỳnhmã o a'uw ne krã'ã ikra djin arỳm o mex ne. ⁹ Nãm Paur ã o ane nhyam kam apêxtikam me punu kunĩ 'ỳr bôx nhyam arỳm me o mex ne. ¹⁰ Nhyam kam me me imã mỳjja kumex ngã. Ba me kam arỳm inoxmã. Nhyam me arỳm apỹnh me imã mỳjja kĩnh djari kàraxkam kumex ne.

Krĩraxbê Rôma'ỳr mōrn bôx.

¹¹ Me inox kêtri ne apêxtikam me ijã mytyrwỳbê amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ba me arỳm inox ne. Krĩraxbê Arexākam me ò kàraxkam inox ne. Nãm me amrêbê amex jamãrbê apêxti'ãnh kàraxja nhô. Kàrax krwỳt'ã ne me karō amãnhkrut wajêt. Ja nhidjibê ne Kaxu. Nhyam ja nhidjibê Pôr.

¹² Ba me inox ne mō:n kam krĩraxbê Xiraku'ãnh kàrax nhô. Nhyam me ijã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

¹³ Ne kam ajte inox ne pyka 'ãnh mō:n kam krĩraxbê Reguju'ỳr bôx. Ne kam me aà'ã mō: nhyam me ijã akati. Nhyam kam kàjmã kôk wabê ba me ajte akatikam krĩraxbê Poteroj'ỳr bôx ne 'ãnh kà nhô.

¹⁴ Bar kam wabin Jeju kukwakam me kute abeno kamy kwỳ jabej ne memã ikato. Nhyam me ar imã,

—Dja gar inhũrkwākam nhỹ, ane. Bar kam nhỹ. Nhyam ar ijã akatibê 7 apêx. Bar kam itekôt krĩraxbê Rôma'ỳr mō.

¹⁵ Nhyam kam me amũ krĩraxbê Rômakam Jeju kukwakam me kute abeno kamymã ar ijarẽ.

Nhym me arým ar ikutã mõi, kute ar ikajpar kadjy. Ne kam Apiju'ãnh djwý jamýnh djãmẽ me õt djãbê 3mẽ kam bõx. Bar kam me'ýr bõx. Nhym kam Paur me omũn arým Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarẽn akubyn týt ne.

¹⁶ Ba me kam mõi:n arým krĩraxbê Rõma'ýr bõx. Nhym kam krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwýrja mebê ijê tũmo bõx. Me nêje ku'ê djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmã mebê ijê tũm kunõo bõx. Nhym arým mebê ijê djãkam mebê ijê. Nhym be, me Paurmã kum,

—Ga dja ga anhõ kikrekam nhỹ. Krãkamngõnh pydjibit dja anêje nhỹ, ane. Nhym kam me'õ nhũrkwã purokam nhỹ.

Kute Rõmakam mebê idjaermã amijarẽnh.

¹⁷ Nhym kam arým Paur'ã akatin akatin akati nhym arým amiwýr mebê idjaer rũnh 'uw nhym me 'ýr bõx ne arým 'ã akuprõ. Nhym kam memã kum,

—Akmere ar, djãm me babê idjaerkam ne ijaxwe'õ? Nàr djã ne ba me bakukãmãkjê kukràdjã'õo ajkẽ? Arkati. Ijaxwe kêt nhym Djeruxarẽkam me arým ibê ijên krĩraxbê Rõmakam me jamã ikanga. ¹⁸ Nhym me prĩne ijaxwe jabej ikukij ne ima. Nhym bẽnjadjwýr ar ijã abenmã kum, “Ren bĩn kadjy axwekumrẽx gwaj ren arým kubĩ. Nhym be, kati. Axwe kêtumrẽx”, ane. Ne bit kute imã ikra karo ba itẽmmã.

¹⁹⁻²⁰ Nhym mebê idjaer mã kabẽno bẽnjadjwýr ar apa. Ba kam aminêje arkum, “Ba gop bẽnjadjwýr raxbê Xedjamã aminêje ikabẽn jarẽ”, ane. Nhym

ar arỳm amrẽ 'ỳr ijano ba tẽn bõx. Dja ba am-inẻje Xedjamã ikabẽn jarẽ. Djãm ije kum inhõ me wỳnhbẻ idjaer jaxwe'õ jarẻnhmã? Arkati. Imã inhõ me wỳnh jabẻkam ne ba amiwỳr ar ajuw. Ije ar apumũnh ne ar amã ikabẻnmã ne ba amiwỳr ar ajuw. Ễ, ba ar amã arẻ gar ama. Dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn. Mebẻ idjaer ne me tu amiwỳr me akubyn tĩn kamnhĩxkumrẻx. Badjwỳ ne ba tu amiwỳr kamnhĩxkumrẻx. Ije amiwỳr kamnhĩxkam ne me arỳm kàxiràx jao idjuwpre. Nãm ả Paur memã ane.

²¹ Nhyr kam me kum,

—Pykabẻ Djudẻjakam ne me nĩnh ar imã ajả pi'ỏk no'ỏk kẻt. Nhyr mebẻ idjaer'ỏ nĩnh bõx ne kute ajả mỳjja'ỏ jarẻnh kẻt. ²² Be, pyka kunĩkỏt me kute me kukrẻdjả japrỳo ba. Jabit ne bar kuma. Nhyr be, ar ba ne bar ije 'ả adjujarẻnh mar prảm, ane.

²³ Ne kam kute mar kadjy kum akati'ỏ jarẻ. Nhyr kam me kute kum akati jarẻnh bõx nhyr me krảptẻ Paur nhửrkwảmả wadjả. Nhyr kam kryrảm memả ujarẻnhmo krax ne akamảtkam o ino re. Metĩndjwỳnh kute amim me utảr ne ar meo ba'ả memả ajarẻ. Nãm memả Mỏjdẻ kưkrẻdjả jarẻn Metĩndjwỳnh kukwakam kabẻn jarẻnh djwỳnh kunẻ kabẻn jarẻ. Ne me kabẻn kỏt memả kum,

—Ga, pi'ỏk kỏt Jejubẻ me banhỏ Bẻnjadjwỳrbẻ kumkatija pumử. Kubẻ Krituja pumử. Dja gar tu amim Jeju markumrẻx. Nãm ả memả anhửro nhử.

²⁴ Nhyr me kwỳ tu amim kabẻn markumrẻx. Nhyr me kwỳ amim kabẻn mar kẻt. ²⁵ Ne arỳm kabẻno aben japanho kumex ne arỳm ajmả. Nhyr me bimảnh kẻtri Paur memả kum,

—Idjaij ne amrêbê: Metĩndjwỳnh Karō kukwakam me akwỳ'ã kabên jarê. Mrãmri ne arênhkumrêx. Nãm me bakukãmãremã kum,

²⁶ “Me'ỳr tẽn memã ikabên jarên memã kum,

‘Dja ga me maro aku'ê kajgon mar kêt ne, kukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja mar kêt ne. Ne omũnh kajgon amim omũnhkumrêx kêt.’ Mỳkam?

²⁷ Bir, arỳm ne ga me adjumar djàkam ajamakkre kêt ne ajamakkre jaduj ne tu ano ngõr. Nã gãm me arĩk ã ibê amijo abao ane. Mỳkam?

Bir, aje anoo omũnh kêt mã ne aje ajamako mar kêt mã ne aje ikukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja adjumar djàkam mar kêt mã ne aje iwỳr amijo akêx ba ije me ajo mex kêt mã. Nã gãm me ibê ã ajamakkre kêt mã ano kêt o ane.”

Nãm ã me bakukãmãre Idjaij ane. Nhym me bakukãmãre aben djô'ã arênh o mõi. Arênh o mõi tãm tãm arỳm me awỳr o bõx. Tũ:mrãm ga me akam-ingrãnyre ã ikabên mar kajgoo ane.

²⁸ Me aje ikabên mar kajgokam dja Metĩndjwỳnh arỳm me bajtem mã ijano. Dja ba memã Metĩndjwỳnh kute me utar'ã ajarê nhym me arỳm tu amim markumrêx nhym kam arỳm me axwebê me utã. Nãm ã memã ane.

²⁹ Paur mebê idjaermã arênh pa nhym me arỳm mã kubê mõi. Ne aktã kabêno aben japanho mõi.

³⁰ Nhym kam Paur ta aminhũrkwãkam arek krĩ nhym 'ã amex ne ajte 'ã amex. Paur ta õ pi'õk kaprĩo õ kikre djwỳnh mã ùrkwão pãnh. Nãm ùrkwãkam nhỹ nhym me mã 'ỳr ban bõx nhym mã kam me kunĩo djuw mex. ³¹ Ne kàj bê Metĩndjwỳnh

kute amim me utàr ne ar meo baja'ã memã ujarẽnho krĩ. Ne mã memã Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'ã kukràdjà jarẽnho krĩ. Nãm kum me uma kêt ne ã memã arẽnho ane. Nhym me'õ kubê àptàr kêtumrẽx. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560